

Häire 112

Päästeteenistuse ajakiri • 2 • 2009

Gaasitrassi plahvatusel ja põlengul on oluline turvaliselt ja õigesti sulgeda lekkival trassil ventiil.
Foto: Siim Nemvalts

“Sireen 2009” ehk päästekooli lõpetajate lõpusõda

Varisenud hoone rusudel käivad päästetööd. Päästjad tegutsevad sündmuskohal ja sündmuse staap töötab politsei juhtimissubsis.
Foto: Liina Toome

Päästetööd varisenud hoone rusudel toimusid hiliste õhtutundideni.
Foto: Siim Nemvalts

Lõpuharjutus on läbi. Kõik osalejad väsinult kuid rõõmsalt ühisfotol poseerimas.
Foto: Siim Nemvalts

Juuni alguses pandi Väike-Maarja päästekooli lõpetajate teadmised ja oskused proovile igaaastases lõpusõjas ehk võimalikult tõetruult lavastatud õnnetusjuhtumis.

Marek Simulman
Päästeameti pressiesindaja

Kui tavaliselt teevad õpilased lõpuksameid kooli pingis, siis Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Päästekoolis Väike-Maarjas toimub lõpuksam ehk lõpusõda kooli harjutusväljakul.

Lõpuharjutusel osalesid ka Tallinna ja Tartu kiirabibrigaadid ning Paikuse politseikooli õpilased. Kaasatud oli kaitseväe helikopter ja

politsei ameti juhtimistehnika. Õnnetuste simulatsioonidel ei puudunud ka “kannatanud”.

Kombineeritud lõpuharjutused toimuvad iga õppeaasta lõppedes ja nende käigus püütakse elutruult läbi mängida mitmesuguseid õnnetusjuhtumeid, nagu liiklusavarii, tulekahju, varing, õnnetus veekogul ja õnnetus ohtlike ainetega.

Fotoreportaaži Väike-Maarja “õnnetuspaigas” toimunust toob teieni Väike-Maarja päästekooli kutsõpetaja Rainer Asuküla.

Sisukord

- 2 Sireen 2009
- 3 Juhtkiri
- 4-5 Teated
- 6-7 Uus tehnika
- 8 Autode ristimine
- 9 Siseminister: päästeteenistus on jõudsalt arenenud
- 10-12 Persoon: Kaur Kajak
- 13 Kuidas edasi?
- 14-20 Juubeliaasta sündmused Vabaduse väljakul ja Rahvusooperis Estonia
- 21-23 Elupäästjad ja aumärgisaajad
- 24-25 Kõned tänuürituselt Rahvusooperis Estonia
- 26 Ilmus päästeteemaline lauluplaad
- 27 Koostöös suurendame turvalisust
- 28-29 Õppus Floodex 2009
- 30-31 Katastroofiohvrite tuvastamise üksus
- 32-33 Mustla komando
- 34-35 Perekond päästjad
- 36-39 Operatiivsündmused
- 40-41 Isemeisterdatud tulekustutusauto
- 42-43 Uut tehnikat USA tuletõrjeinstruktorite konverentsilt
- 44-45 Päästeteenus läbi 7P turundusprisma
- 45 Suitsuandurimuuseum
- 46-55 Ajalugu
- 56-57 Häirekeskuse kaheastmeline kutsetööluse süsteem
- 58-59 Priitahtlike pritsimeeste foorum
- 60-61 Vabatahtlike koostööorganisatsiooni asutamisest
- 62-63 Päästeala noortelaager
- 64-65 Ohutuspäevad Rakveres ja Pärnus
- 66-72 Sport
- 73 Suitsuanduri võidukäik Narvas
- 74 Keemiaõnnetuste-alane koolitus operatiivkorrapidajatele
- 75 Õnnitlused

Head tee- ja võitluskaaslased!

Miks võitlus, võib ju küsida. Aga mida muud see meie teenistuse igapäevatöö on kui mitte võitlus ohutuma elukeskkonna, turvalisema enesetunde ja iga õnnetusse sattunu elu eest? Seda võitlust on Eestimaa pritsimehed juba sajandeid pidanud ning meil tuleb nüüd kõrgele tõstetud professionaalsuse latti hoida ja mitte tasakaalu kaotada.

Eesti päästeteenistusel oli au 6.–7. septembril tähistada oma organisatsiooni 90. aastapäeva. Me tegime seda majanduslanguse ja eelarvekärbete kiuste, realiseerides kogu oma meeskonna võimekuse, tehatamise rõõmu ja entusiasmi. Kui ma aastataguses ajakirjanumbris lubasin, et me oma juubeliaastat igal juhul piisava vääriskusega tähistame, ei osanud meist ilmselt keegi veel praegust majandusseisu täpselt ennustada. Kahjuks on toimunud arengud tõesti kahandanud – lisaks tõsistele kärbetele põhitegevuste finantseerimises – ka meie ürituste eelarve pea olematuks. Seda suurem on minu rõõm, et planeeritud juubeliüritustest päris ära ei jäänud ükski – eelkõige tänu meie oma inimestele, kes olid valmis panustama nii oma aega kui ka ideid. Seega võin suure rahuldustunde ja rõõmuga jagada professor Marju Lauristini seisukohta, et vaimsetel väärtustel, rikkastel inimsuhetel, terviselikel eluviisidel, õnnelikel lastel ning tugeval ühistundel põhinevat elukvaliteeti ei ole võimalik saavutada mitte raha abil, vaid oma aega, mõistust ja taht investeerides.

Head sõbrad! Juubeliaasta on igati sobiv aeg, et hetkeks peatuda ning kas või enese jaoks taas selgeks mõelda, kes me oleme, kust tuleme ja kuhu teel oleme. Nagu Lord Byron on öelnud – parimaks tulevikuennustajaks on minevik. Nii peaksime meigi tänava süvendatud huviga pöörama pilgud oma mineviku poole, et sealt ehk tuleviku innovaatsilisuseks inspiratsiooni ammutada. Juba Tallinna Vabatahtliku Tuletõrjeühingu 1868. aasta aastaaruandes tõdeti, et "Pritsimeeste töömünder on saanud aumundriks, rahvas pooldab meid." Õnneks võime seda kinnitada ka oma praeguse teenistuse kohta – meie 95% usaldusreiting riigiasutustest seas on pingutusel vääristav tulemus.

Täna kõiki päästeteenistuses töötavaid inimesi ja nende pereliikmeid, samuti priitahtlikke pritsimehi, kes 6. septembril tulid kui üks mees Tallinnas toimunud ühisele rongkäigule, et rahvaga jagada oma mundriaud, näidata Vabaduse väljakul oma oskusi, anda pealtvaatajatele ohutuskultuuri puudutavaid teadmisi ning lõpetada päev meie endi sisustatud kontserdikavaga. Tulime taas kokku, nagu tegid seda meie väarikad eelkäijad, näitasime ühiskonnale, et ka nüüdne päästeteenistus oskab ja suudab oma traditsioonidest ning organisatsioonikultuurist rõõmu tunda ja seda oma sõprade-toetajatega jagada.

Jumala auks,
lõigimese kaitseks!

Teie
Kalev Timberg

Päästeameti peadirektor

TEATED

Rahvusoperis Estonia eksponeeritud rariteetsetest au- ja teenetemärkidest

Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva tänuüritusel Rahvusoperis Estonia oli esmakordselt eksponeeritud mitmeid rariteetseid märke ja esemeid, mis pärinevad 1940. aastale eelnenud perioodist.

Tuletõrjekooli lõputunnistus aastast 1939 (vasakult teine) ning erinevad tuletõrje staažimärgid.

Foto: Asko Kivinuk

Asko ja Aleks Kivinuk
faleristid

Tegemist oli erakogust pärit esemetega, mis siiani suurema auditooriumi eest varjul olnud. Kokku oli eksponeeritud üle 60 märgi ning 20

märkide ja muu tuletõrjesümboolikaga seotud eseme.

Välja oli pandud mitmesuguseid staažimärke ja tuletõrje jaoskondade juubelimärke. Teiste seas oli eksponeeritud 50 aasta staažimärk, mille juurde kuulus ka 1939. aastast pärit Rakvere Linna Vabatahtliku Tuletõrjeühingu auliikme tunnistus.

Vitriinis olid eksponeeritud 1937. aastal loodud Tuletõrjekorpuse kõikide jaoskondade tavaliikmete märgid, millele oli lisatud Tuletõrjekorpuse eri jaoskondade juhataste liikmete märke, ning auliikme ja vanaliikme märk.

Ühe haruldasema eksponaadina oli väljas 1931. aastast pärit Balti Tuletõrje Liitude Liidu märk, mille

eksemplare on tänapäeval teada vaid üksikuid. Lisaks Eesti tuletõrje omaaegsetele suurkujudele on Balti Tuletõrje Liitude Liidu märk 1937. aastal antud ka Leedu Vabariigi presidendile A. Smetonale.

Eraldi grupina olid esitatud koos tunnistustega kõik hoolsusmärgid: tuletõrje kõrgem hoolsusmärk (35 aastat hoolsat teenistust), I liigi Kuldrist (25 aastat hoolsat teenistust), II liigi Kuldrist (20 aastat hoolsat teenistust), Hõberist (15 aastat hoolsat teenistust), kuldmedal (10 aastat hoolsat teenistust) ja hõbemedal (5 aastat hoolsat teenistust).

Selle näitusega oli rõõm pakkuda natukene ajaloolist hõngu päästeteenistuse juubeliüritusele ja visuaaliseerida killuke Eesti organiseeritud tuletõrje ajaloost. Oleme tänulikud vastukaja ja igasuguse uue info eest, mis puudutab au- ja teenetemärkide ning nende juurde kuuluvate ürikute teemat, mida ootame aadressil kivinuk@yahoo.com.

Tuletõrjelippude näitus Estonias.

Foto: Reimo Raja

Näitus "Hoidkem kõrgel lipu au"

Septembrikuus sai Rahvusoper Estonia fuajees näha Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäevale pühendatud lipunäitust.

Anne Martin
Päästeameti nõunik

Septembrikuus sai Rahvusoper Estonia fuajees näha Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäevale pühendatud lipunäitust.

Eesti Tuletõrjemuuseumi tekstiilikogu ühe huvitavama kollektsiooni moodustavad 62 tuletõrjelippu, mis pärinevad 1920.–1930. aastatest.

Kõnesoleva näituse eesmärk oli tutvustada nende paremiku ning rõhutada lipu kui tuletõrje-päästeteenistuse sümboli olulisust. Väljapanekul olid eksponeeritud vanad originaallipud ning lipuvardad, mis on kaetud hõbedast mälestusnaeltega. Lipud restaureeris spetsiaalselt näi-

tuse tarbeks Ennistuskoda Kanut.

Väljapanekut täiendas Eesti Riigiarhiivi ja Eesti Siseturvalisuse Muuseumi kogude põhjal koostatud sõnaline materjal. Eksponeeritud lipukavandite ja fotode kaudu anti ülevaade lippude kujundamise, valmistamise ning kasutamise korra põhimõtetest.

Näituse koostas Eesti Siseturvalisuse Muuseumi peavarahoidja, ajaloomagister Maris Jürgenstein koostöös Päästeametiga.

"Tuletõrje komando lipp on tuletõrje pühaduse, komando meeskonna au ja kangelastegude väljendamine, samuti kõigi tuletõrjujate ühte perre kuuluvuse ning liituvuse sümbol."

["Tuletõrjuja teenistus- ja harjutusmäärustik" 1934. aastast].

7. septembril Estonias toimunud Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva aktuse puhul oli teatrimajja üles pandud kolm näitust: tuletõrjelippudest, -märkidest ja -ajaloost.

Tuletõrjeajalugu plakatitel

Sander Muhu
tuletõrjeajaloo uurija

Idee aastapäevaks kokku seada näitus tuletõrjeajaloost tuli mulle sel kevadel. Kontseptsiooni läbi mõeldes otsustasin mitte piirduda ainult Tuletõrje Liidu asutamise ja tegevuse kirjeldamisega, vaid anda ülevaade Eesti tuletõrje kujunemisest minevikust tänapäevani. Ilmselgelt ei olnud mõistlik selle ülesande täitmiseks kokku panna traditsiooniline, esemetest koostatud ajaloonäitus. Eri variante kaaludes tundus parima lahendusena näitus üles ehitada plakatite kujul. Tuletõrje arengut otsustasin kirjeldada eri teemade kaudu 12 plakatil. Peale vormilise ühtluse muutis plakatid näituse kergesti teisaldatavaks – mobiilset näitust saab suurema vaevata üles panna mis tahes ruumides, see ei vaja turvamist ega röövi põrandapinda. Pakutud lahendus meeldis Päästeametile ja nii asusin tööle.

Teemad said valitud nii, et need kirjeldaksid peamiselt tuletõrje organisatsioonilist arengut. Seetõttu jäi välja kokkuvõtte märkimisväärsematest suurtulekahjustest ja nende kustutamisest. Materjali selle huvitava teema kohta on aga piisavalt, et tulevikus võiks mõelda eraldiseisva näituse koostamisele. Huvilised said lühikese ülevaate organiseeritud tuletõrje ajaloost, alates Mustpeade vennaskonna tegevusest ja lõpetades tänapäevase Päästeametiga. Eraldi teemadena käsitles näitus tuletõrjeseltside panust kultuuri, tuletõrjevorme ja -märke, tehnikat jne.

Näituse tekstiosa on koostatud arhiivimaterjali, tuletõrjekirjanduse ja -ajakirjade põhjal. Huvitavaid fakte

Aasta lõpuni on Sander Muhu koostatud tuletõrjeajaloo näitus üleval Päästeameti neljandal korrusel, uuest aastast näeb seda Sisekaitseakadeemia Päästekolledžis.

Foto: Reimo Raja

ja lugusid kogunes rohkem, kui plakatitele mahtus. Seega tuli kujundamise käigus teha ajaloosündmuste vahel subjektiivne valik. Sama käib ka illustreeriva materjali kohta – fotosid ja esemeid, mida näidata, on ju palju. Illustreeriv materjal pärineb erakogudest ja arhiividest. Tuletõrjemuseum oma kogusid kahjuks kasutada ei võimaldanud.

Kellel ei õnnestunud näitusega tutvuda Estonia teatris, võivad seda selle aasta lõpuni vaadata Raua tänaval Päästeameti neljandal korrusel ning seejärel Sisekaitseakadeemia Päästekolledži ruumides.

Tänu sõnad Anne Martinile, Heikki Perlile ja Jaanus Torile.

Saada fotosid päästjate tööst rääkiva lasteraamatu jaoks

Olen lõpetamas käsikirja lasteraamatule, mis räägib päästjate tööst. Ehk siis kõigest, mis on sellega seotud ja seletab lugejale, kuidas päästjad oma tööd teevad. Jutuks tulevad autod, komando, päästetööd, tulekahjud ja nende kustutamine, koolitused, ennetustöö.

Sellega seoses palun abi nendelt, kes on teinud fotosid õppustelt, õnnetustelt, tulekahjudelt. Fotod peaksid olema hea kvaliteediga ja mingi kindla tegevusega seotud, et neid saaks lastele näidata. Suur soov on teha raamat kogu Eesti baasil, mitte ainult Pärnu päästjate näitel.

VÄGA ON VAJA:

- pilte auto lõikamisest eri etappide kaupa,
- metsatulekahjude fotosid liinidest ja eritehnikast (ATV, pumbad),
- loomadega seotud päästetööde fotosid,
- pilte autode varustusest kappide kaupa laiali laotatuna,
- suurte tulekahjude fotosid voolikuliinidest.

Ette tänades Antti Lääts
antti.laats@mail.ee
Tel 5827 9009

KIRJUTA HÄIRE 112 TOIMETUSELE

Soovid kirjutada artiklit või avaldada arvamust päästeala teemadel? Esitada küsimusi ajakirjas ilmunud lugude autoritele, teha ettepanekuid ajakirja paremaks muutmiseks või anda muud tagasisidet? Anna endast märku e-posti aadressil reimo.raja@rescue.ee.

Reimo Raja
Häire 112 peatoimetaja

Häire112

UUS TEHNIKA

13 uut juhtimisautot

Uued juhtimisautod vahetasid maikuus välja seni kasutuses olnud kümne aasta vanused masinad ja sobivad vanematega võrreldes veelgi paremini päästetööde juhtimiseks.

Reimo Raja

Peatoimetaja

Sõidukid on varustatud nii side- kui ka päästetehnikaga, samuti töölaudadega juhtimise korraldamiseks ja õnnetuspaigas teiste teenistustega koostöö tegemiseks.

Uued Volkswagen Tiguan Track &

Fieldi alusele ehitatud juhtimisautod said oma kasutusse Tallinna ja Harjumaal, Rakveres, Narvas, Pärnus, Paides, Raplas, Kuressaares, Tartus, Viljandis, Jõgevas, Võrus ja Valgas korrapidamisgrupid.

Autode tarnet finantseeris Balti Autoliisingu AS, päästeteenistuse jaoks sobivaks kohandas sõidukid Avestark AS.

Volkswagen Tiguan Track & Fieldi alusele ehitatud juhtimisauto.

Foto: Reimo Raja

Neli konteinerautot koos järelhaagisega

MAN-tüüpi konteinerauto.

Foto: Päästeteenistus

Septembri alguses anti päästeteenistusele üle neli uut MAN-tüüpi konteinerautot ning konteinerite veoks kohandatud uued Hüffermanni järelhaagised.

Konteinerauto on ehitatud Saksa firmas Gefas mbH Robla MAN TGS 41.440 alusele. Nelja veosillaga autol on liftisüsteem Multilift XR21Z.59. See võimaldab teisaldada ja kallutada konteinerid massiga kuni 21 tonni.

Autot kasutatakse keskkonnanõnnetuste korral, nagu näiteks met-

satulekahjud, keskkonnareostus ja üleujutused. Autod paiknevad Mustamäe, Iisaku, Elva ja Rapla päästekomandodes.

Euroopa Regionaalarengu Fondi abil soetatud nelja konteinerauto ning nelja järelhaagise maksumus on 10,7 miljonit krooni, millest 15% tasub riik.

Kaheksa roomik-konteinerautot

Efektiivsemaks varustuse transportimiseks keskkonnanõnnetustel täiendati päästeteenistuse masinaparki sel aastal kaheksa roomik-konteinerautoga.

Roomik-konteinerautod on ehitatud Eesti firmas AS Exan amfibauto Hägglund BV 206 A MT alusele. Tegemist on roomikautoga, millel on liftisüsteem Multilift HLV2BV. See võimaldab teisaldada ja kallutada konteinerid massiga kuni 2 tonni.

Autot kasutatakse keskkonnanõnnetuste korral, nagu näiteks metsatulekahjud, keskkonnareostus ja üleujutused. Autod paiknevad Iisaku, Kohtla-Järves, Elvas, Kolga-Jaanis, Kehras, Keilas, Raplas ja Haapsalus päästekomandodes.

Rasketes tingimustes varustuse transportimiseks sobiv roomik-konteinerauto.

Foto: Päästeteenistus

Kuus tänapäevast paakautot

Päästeteenistus sai augusti lõpus kuus moodsat kiirsekumis-tulekustutusautot.

Paakauto on ehitatud Poola firmas Wawrzaszek ISS Scania P380 CB 6 x 6 HHZ alusele. See on kolme veosillaga auto, millel veepaak mahuga 9500 liitrit ja vahuaine paak 1000 liitrit. Autol on kabiinist juhitud lafetijoatoru ja Rootsi firmas W. Ruberg valmistatud pump tootlikkusega 4000 liitrit minutis.

Kahekohalise meeskonnaruumiga paakautot kasutatakse elu- ja tööstushoonete tulekahjude, metsaja maastikupõlengute ning põlev-

vedelike tulekahjude kustutamiseks. Autod paiknevad Tartu, Pärnu, Keila, Muuga, Kohtla-Järve ja Jõhvi päästekomandodes.

Tegemist on esimeste paakautodega alates 1991. aastast, mis ostetud päästeteenistusele uuena, seni on komandod saanud kasutatud ja ümber ehitatud masinaid.

Euroopa Regionaalarengu Fondi abil soetatud kuue paakauto Scania Wawrzaszek maksumus on ligikaudu 32,3 miljonit krooni, millest 15% tasub riik.

9500liitrise veepaagiga kiirsekumis-tulekustutusauto.

Foto: Reimo Raja

Neli olmekonteinerit

Oktoobris anti päästeteenistusele üle neli olmekonteinerit, mis on abiks inimeste ja vara päästmisel ning keskkonna kaitseks tehtavatel töödel.

Konteinerid sisaldavad päästetöötajate olmeks vajalikku varustust. Need on ette nähtud pikaajalisemateks päästetöödeks ning keskkonnakaitsetöödeks. Konteinerid on transportitavad päästeteenistuses kasutusel olevate konteineriautodega.

E-Arsenal ASI ja 3S Estonia ASI koostöös kokku pandud konteinerid said kõik neli Eesti päästkeskust.

Euroopa Regionaalarengu Fondi abil soetatud nelja konteineri maksumus on ligi 8,4 miljonit krooni, millest 15% tasub riik.

Olmekonteiner lahtivõetult (vasakul) ja [peaaegu] kokkupandult.

Foto: Reimo Raja

Olmekonteineris on olemas sisustus pikemaajalistel päästetöödel vajalikeks olmetingimusteks.

Foto: Reimo Raja

RISTIMINE

Kilter, Tõll, Tõrs ja Tõnn ristsetel Raplas, vaderitest rääkimata...

Just nii see oligi! Käesoleva aasta 6. oktoobri pärastlõunal toimus Rapla päästekomando õuel pidulik üritus – õnnistamiseks ja ristimisteremooniaks võtsid külaliste silme all kohad sisse meie teenistuse uued eriautod.

Anne Martin

Päästeameti nõunik

Pärast Juuru kirikuõpetaja Tauno Kiburi toimetatud pühitsetud veega kastmist õnnistati traditsioonilise vahuveinipudeli purustamisega sisse uued paak-, konteiner-, roomik-konteiner- ja juhtimisautod, mis kõik said endale ka nime, nagu päästeteenistuses on ikka kombeks olnud.

Uutele eriautodele nimede leidmiseks kuulutasime konkursi välja 21. septembril 2009. Sellist osavõtjate rohkust ja nii suurt hulka nimesid ei osanud me isegi unes näha – 67 terast nimeleijat pakkusid neljale autotüübile välja tublisti üle saja nimevariandi. Nüüd tuli vaid valimiskomisjonil, mille koosseisu

kuulusid Mart Haljaste Lõuna-Eesti Päästkeskusest, Priit Laos Lääne-Eesti Päästkeskusest, Eve Ojala Ida-Eesti Päästkeskusest, Priit Orusalu Põhja-Eesti Päästkeskusest, Anne Martin Päästeametist ning eksperdina tuletõrje ajaloolise tehnika asjatundja Heikki Perli, olla tasemel ning parimad nimed välja selekteerida. Ega see kerge ei olnud, aga õnneks ka mitte liiga keeruline, sest peaaegu kõigi autode puhul otsustati eelistada nimevariante, mida oli pakkunud rohkem kui üks inimene.

Nii võib konteinerautole nime Suur Tõll panijateks pidada Antti Lääts, Jüri Arumetsa, Toomas Trommelit ning siseministeeriumi pääste- ja kriisiosakonda. Roomik-konteinerauto nime Metsa-Tõnn pakkusid välja nii Veikko Juusu kui ka Virgo

Metsa-Tõnni ristiisa Tõnis Pajo õnnistas vahuveinipudeli purustamisega lõplikult sisse uue roomik-konteinerauto.

Foto: Reimo Raja

Asumägi. Uut juhtimisautot pidasid nime Kilter vääriliseks Antti Lääts, Virgo Asumägi, Raul Aarma ja Anne Martin. Üksnes paakauto nime Tõrs autorsus ei läinud seekord jagamisele – selle pakkus välja Arvo Supp.

MIKS JUST SELLISED NIMED?

Konkursi üheks tingimuseks oli pakutavat nime ka põhjendada. Suur Tõll toob ilmselt igale lugejale meelde muistse Saaremaa vägilase, kelle imeteod ja usumatud seiklused veel tänapäevalgi kuulsad on. Just selline vägilane ja imetegude tegija peaks olema ka uus konteinerauto. Ka paakauto Tõrs tekitab ilmselt kõigil just õigeid assotsiatsioone – suure ja võimsa veeanumaga auto. Metsa-Tõnn on masin, mis eelkõige mõeldud keskkonnareostuse ja maastikupõlengutega võitlemiseks ning tema nimi on otseselt seotud legendaarse pikaaegse päästetöötaja Tõnis Pajoga. Tõnis Pajot, kes peab 1. augustist pensionipõlve, peetakse ju päästeteenistuses reostustõrje isaks. Juhtimisauto nime põhjendati sellega, et Kilter on Kupja (mäletate, Kubjas oli eelmise juhtimisauto nimi) hea abiline, kelle ülesanne on töid-tegemisi juhendada ja kontrollida. Lisaks on selle autoga sõitva päästetöödejuhi pädevuses kaasata tegevusse kõikvõimalikku lisatehnikat ja abijõude ehk vajadusel avada “kroonuaidaid ukseid”, mis oli omal ajal ka kiltri ülesandeks.

Uute eriautode õnnelikud omanikud on nüüdseks järgmised päästekomandod: Kilter – Viljandi, Rakvere, Narva, Jõgeva, Tartu, Võru, Valga, Tallinn, Kuressaare, Rapla, Paide ja Pärnu; Metsa-Tõnn – Kolga-Jaani, lisaku, Kohtla-Järve, Elva, Kehra, Keila, Rapla ja Haapsalu; Suur Tõll – Mustamäe (Tallinn), lisaku, Elva ja Rapla; Tõrs – Tartu, Pärnu, Keila, Muuga, Kohtla-Järve ja Jõhvi.

VADERID

Nagu tavaks, said autod ristimisel endale ka vaderid, kes on vastavalt Päästeameti peadirektori asetäitja Ain Karafin, legendaarne päästetöötaja Tõnis Pajo, siseministeeriumi pääste- ja kriisireguleerimise osakonna juhataja Lauri Lugna ning Tarmo Terepäästeameti päästetööde osakonnast.

Lõpetuseks tahaksin ajakirja vahendusel avaldada tänu kõikidele, kes otsustasid meie eriautodele nimede leidmisel kaasa lüüa. Eriline tänu ja tervitused kuuluvad aga paljudele nutikatele Kolga-Jaani inimestele, kes pidasid oluliseks pakkuda välja nimi Kolga-Jaani päästekomandos tööle hakkavale roomik-konteinerautole, sest mis saab veel toredam olla kui tunne, et me teeme midagi, mis läheb korda ka inimestele väljaspool teenistust. Loodetavasti poevad uued eriautod niisama sügavalt hinge ka meie päästjatele, kelle tööd kergendama ja tõhustama need ongi ju soetatud.

Juuru kirikuõpetaja Tauno Kibur kastas kõiki autosid pühitsetud veega.

Foto: Reimo Raja

Marko Pomerants: päästeteenistus on jõudsalt arenenud

Keset eelarvekärbete protsessi siseministri toolile asunud Marko Pomerantsile pole päästesüsteem sugugi võõras. Kunagise maavanemana tuli tal hallata ka päästeasutusi.

Reimo Raja

Peatoimetaja

Kas olete varem ka päästealaga kokku puutunud?

Päästealaga on varasem kokkupuude päris otsene, sest maavanemana oli päästeteenistus üks minu hallatavaid asutusi. Tegeleda tuli nii päästeasutuste eelarve kokkupaneku kui ka varustuse ja väljaõppe küsimustega. Seda tööd tuli teha praeguse Ida-Eesti Päästekeskuse direktori Ailar Holzmanni ametisse asumiseni. Enne seda oli ka kriisireguleerimine maavanema ülesanne ning sellest valdkonnast on mul samuti reaalne kogemus, kui tuli silmitsi seista 2002. aasta suvise tormi tagajärgedega. Tekkis keerristorm, mis suutis poole tunniga katkestada elektriühenduse ning paiskas kogu tavapärase elukorralduse mõneks ajaks täiesti segamini. Olukord õnnestus aga kenasti lahendada ning seda jääb meenutama ka päästeteenistuse Kuldrist.

Mis tunne oli "pulti" astuda keset eelarvearutelusid, kui pidevalt otsiti uusi kärpekohti? Olite selleks valmis?

Ametisse asumise mõttes ei saa ilmselt kunagi olla nii, et midagi keerulist ei ole ja kõik eelnev on absoluutselt lõpetatud. Igasugune töö on eelkõige protsess ja seda tuleb jätkata. Nii ma sellesse suhtungi – praegu tuleb raskeid valikuid teha ning see on minu töös kahjuks paratamatu.

Millise hinnangu annate päästeteenistuse tööle?

Päästeametis tervikuna on toimunud oluline areng paremate väljaõppetingimuste ja kindlasti ka tehnika vallas. 1990ndate lõpus olid Väike-Maarja päästekooli väljaõppetingimused paremad kui hiljem tööleasumisel. Praegu võib aga öelda, et

organisatsioon on jõudsalt arenenud ja ka praegune tehnika on suuresti tänu Euroopa Liidu toele heal tasemel. Seda, et meie päästjad on tublid ja saavad hakkama igasugustes oludes, on tõestanud ka osalemine Pakistani maavärina tagajärgede likvideerimisel.

Käisite juuni keskel päästeametiga tutvumas. Kas päästevaldkonnaga taas kord end kurssi viies on teid mõni detail üllatanud ka?

Minu jaoks oli see paljuski kogetu kordamine. Otseselt midagi uut ega üllatavat ei olnud, küll aga tekkis kogupilt päästeametit tervikuna silmas pidades. Positiivne on kahtlemata see, et päästeametil on olemas vajalik võimekus olulistest valdkondades, nagu demineerimine ja keemiaõnnetused.

Millisteks muutusteks peaks päästeteenistus seoses majanduslangusega valmis olema?

Kui rääkida kaheksaprotsendilisest palgakärpest, siis selline palgakulude vähendamine võimaldab päästeteenust enam-vähem endises mahus töös hoida. See on teenuse kättesaadavuse seisukohast väga tähtis, samas võimaldab niisugune kärpe vajaliku summa kokku hoida nii, et päästeameti töötajatele jäävad töökohad alles.

Kui peaks aga tekkima vajadus uue, radikaalse kärpe järele, siis on selge, et halveneb ka teenuse kättesaadavus. Väheha raha eest samal tasemel teenust kindlasti pakkuda ei saa. Milliseid ümberkorraldusi päästeteenistujate töös täpsemalt teha tuleks, sõltub sellest, milliseks kujunevad konkreetsed eelarvenumbrid. See määrab ka meie võimalused.

1. juulist on suitsuandur Eestimaa kodudes kohustuslik. Mis võiks teie meelest olla järgmine suur samm tulesurmade ennetamisel?

Foto: Siseministeerium

Suitsuanduri teemat saab kindlasti edasi arendada. Vaadates hiljutist tulekahjude statistikat, on selgelt näha, et suitsuandur on hädavajalik ka kõrvalhoonetes.

Siseturvamisuse muuseum koosneb peaaegu ainult tuletõrjeeksponaatidest. Mida arvate tuletõrjemuuseumi loomise ideest?

Siin on mitu võimalust, on olemas, kas vaadata muuseumi tegevuskava kaugemas perspektiivis või võtta seda kitsamalt, ühe tegevusala mõttes. Kui tahta, et siseturvamisuse valdkond oleks muuseumis laiemalt esindatud, siis peaks leidma teised ruumid, sest Raua tänaval, kus praegu tegutsseb ka komando, ei ole selleks kuigi palju võimalusi. Kui rääkida aga konkreetselt tuletõrjemuuseumi loomisest, siis tuleks jällegi mõelda kogu kontekstile ja tingimustele. See on kindlasti otsustamise

koht, kus tuleb kõigepealt selgeks mõelda, mida me muuseumilt soovime, ja siis sellele vastav muuseum kujundada.

Mida soovite päästjatele organiseeritud tuletõrje ja päästeteenistuse 90. tegevusaastaks?

Kõike, mis on kooskõlas päästjate deviisiga "Jumala auks, ligimese kaitseks!" Samuti soovin, et päästjatel jätkuks jõudu ja tahtmist oma väärikale ametile truuks jääda. Olgu see arv teile kinnituseks, et vaatamata kõikvõimalikele raskustele on päästjad ikka ja alati vastu pidanud ning olgu see ka lootuskiiress, et ajad ja olud lähevad kord paremaks.

Päästetöö on kahtlemata raske ja kes selle valiku on teinud, väärib tunnustust mitte ainult aastapäeval või mõnel muul pidulikul puhul, vaid just oma igapäevatoos.

Hajameelne professor Kaur Kajak

Enne kui nüüdseks endine Päästeameti tuleohutusjärelevalve osakonna juhataja Kaur Kajak suvel ametit vahetas, kutsus Häire 112 ta pihitoolile. Mõtlemisainet leiab siit iga päästeala inimene.

Reimo Raja
Peatoimetaja

“Minule on see kutsumus geenidega kaasa antud,” põhjendab Kaur päästevaldkonda tulekut. Tema vanaisa oli Märjamaa tuletõrjekomandos autojuht, isa n-õ eluaegne päästetöötaja, kes enamiku oma tööajast tegutses järelevalveinspektorina. Seejärel sai isast Raplamaa tuletõrjeinspektiooni juhataja ning aastaid oli mees Raplamaa päästeteenistuse juhataja. 2008. aastal läks Kaur isa pensionile.

Keskooli ajal kaalus Kaur ka humanitaarvaldkonda siirdumist. Tema paelusid ajalugu ja juura. Päästetöötajate eriala näis liiga reaaltöötajate keskkonda. “Aga otsustasin väljakutse vastu võtta,” ütleb Kaur, kes lõpuks siiski päästetöötajate omandama läks. Kui enamik tema grupivendi arvas, et keskenduvad õpingutel päästetöötajatele, siis Kaur teadis algusest peale, et temast saab pigem planeerija ja analüüsija kui leegisummutaja. “Loomuselt olen ka rohkem analüüsiv ja arutlev kui pea ees tulle tormaja,” ütleb ta.

RAMBODE AEG

Siiski on Kaur ka pritsumehe ametit proovinud. Kooliajal töötas ta aastatel 1995–1998 Tallinna Kesklinna komandos. “See periood oli tulekahjude koha pealt üks sündmusterohkeim,” räägib Kaur. Sündmuskohale sõideti siis Rootsis humanitaarabina saadud kustutusriietes ja Scania tuletõrjeautoga.

Kaurile meenub väljakutse, kus korrusmaja üheksandal korrusel oli toit pliidiil kõrbema läinud ja pritsumees läks põlengut kustutama nagu tuletõrjesportlane konksredeliga mööda rõdusid ronides. Praegu sellist trikki ilmselt enam ei tehtaks. “1990ndad oli päästealal Rambode aeg – nõukogude aja reeglid olid unustatud ja meie uus süsteem polnud veel sada protsenti rakendunud,” selgitab Kaur.

Ohutusreeglitest ei pidanud ka Kaur ise alati kinni. Tema viimasel

Kauri sõnul võib tuleohutusjärelevalve inspektor selja sirgu ajada – ta on autoriteet.

Foto: Toomas Viks

tööpäeval komandos põles Balti jaama juures olnud suveteater, mis leekide kõrguse ja tule võimsuse poolest on olnud siiani üks suuremaid tulekahjusid, isegi suurem kui Mustika keskuse oma.

“Jõudsime esimestena kohale ja sündmus läks käest ära – kohale jõudes tuli seinte vahelt ainult suitsu, aga poole tunni pärast oli maja lausleekides,” räägib Kaur. Probleemiks oli see, et auto paak lasti tühjaks ja lisavett polnud kuskilt võtta.

“Rait Pukiga (praegune Päästetöötajate tuleohutusjärelevalve osakonna juhataja) läksime koos sisse ja eirasime ohutusreegleid ehk läksime lahku – Rait ühes ja mina teises suunas,” kirjeldab Kaur. Tol ajal polnud ka raadiosidet ja ühel hetkel avastas 22aastane Kaur, et kogu lagi põleb ning väljapääsu ei leia

üles. “Selleks hetkeks oli Rait õue läinud, mind hakati otsima, mina aga läksin hoone teisest otsast välja ja hakkasin Raiti otsima,” meenutab ta. “See oli üks väheseid situatsioone, kus sai tunda hirmu.” Oli ka põhjust, sest hetkel, kui mehed välja said, oli hoone lausleekides ning mõlemad arvasid, et teine jäi tulle. Õnneks võisid nad elusate ja tervetena komandosse tagasi sõita.

UNIVERSAALAMETNIK

Pärast komandotööd siirdus Kaur kodukohta Raplasse järelevalveinspektoriks. Sel ajal oli spetsialiste vähe ning tuli olla universaalametnik – päästetööde juht ja inspektor samas isikus. Kauri sõnul oli tegu äärmiselt põneva ajaga. “Küsimus ei olnud, kas oled valves või mitte, kui vaja, siis mindi,” räägib ta. Kaur oli

vahel valves lausa kuu aega järjest, ise taipamata, et see mingi probleem oleks. Kahe aastaga muutus see lõpuks siiski kurnavaks ning 2000. aastal tõi kergendust tollase Päästetöötajate tuleohutusjärelevalve osakonna juhataja Ivar Kaldasauna kutse alustada tööd Tallinnas.

Kabinetinaabri ja tollase järelevalveosakonna juhataja asetäitja Vaino Pedoskiga pani Kaur Raua tänaval kokku praeguseeni kehtivad tuleohutusnõuded. “Mind ehmatas ära, et noorele ametnikule antakse nii suur otsustusõigus,” räägib Kaur. See, millest kirjutati, jõudis üldjuhul ka kehtivasse õigusesse. Nüüd on päästetöötajal rohkem siiski nõuandev roll.

Ühtegi lollust Kauri sõnul siiski kirja ei pandud. “Nooruse rumalust võib välja paista liiga keerulises sõnastuses, näiteks tuletööde eeskiri, millest tavaline inimene aru ei saanud.”

Kui Päästetöötajate loodi tuleohutusbüroo, siis Kaur sai selle juhatajaks ehk sisuliselt järelevalveosakonna juhataja Ivar Kaldasauna asetäitjaks. “Ivar oli suur ja särav juht ning mina tema parem käsi ehk valmistasin talle musta töömaterjali otsustamiseks ette,” selgitab ta.

KASVANUD, MITTE SÜNDINUD JUHIKS

Aastal 2006 moodustati päästetöötajate keskused ning Ivar Kaldasaun läks Lääne-Eesti Päästetöötajate direktoriks. Kaurist sai tema mantlipärija Päästetöötajate. “Olen tagantjärele kuulnud, et minu kandidatuuris paljud inimesed kahtlesid ja olen Ivarile ja Ain Karafinile kohutavalt tänulik, et nad mind usaldasid,” räägib Kaur. Juhataja ametis on ta enda sõnul muutunud isiksuseks ja saanud juurde palju uusi teadmisi.

“Juhiomadusi polnud ma varem saanud proovile panna, ka juhataja asetäitjana olin ma pigem hea nõuandja ja ekspert,” selgitab Kaur. Pigem meeldiski talle tegeleda erialaste asjadega ning juhtimiseks suurt ambitsiooni ei olnud. “Ma olen kasvanud, mitte sündinud juhiks,” ütleb ta. Kaur leiab, et oli Pääste-

ametis oma tüübilt teistsugune juht kui kolleegid. “Juht päästealal on enamasti heas mõttes sõjaväekindrali tüüpi, kes annab selgeid korraldusi, on rivi ees seisja ning masside liigutaja,” tõmbab ta paralleele. “Mina olen keskendunud rohkem protsesside juhtimisele – kui need saab liikuma, küll siis inimesed järele tulevad.” Kauri meelest pole selline juht tüüp kindlasti ainuõige, kuid tema puhul sobis see isiksuseomadustest lähtuvalt kõige paremini. “Oskus kuulata, teistega arvestada ja selle põhjal teha õigeid juhtimisotsuseid,” selgitab ta.

Juhiks saamisel valmistab Kaurile alguses raskusi see, et kui ta enne sai olla hea nõuandja ja spetsialist, kes tegeles tuleohutusprobleemidega, siis juhina tuli suures osas hakata tegelema administratiivtööga – aruanded, koordineerimine jne. “Ma ei osanud arvata, et ümberkehtamine nii raskeks osutub,” räägib ta.

JÄRELEVALVAJA ON AUTORITEET

Päästkeskuste loomisega 2006. aastal muutus juhtimine Kauri sõnul palju lihtsamaks ja kiiremaks. “Järelevalve valdkonnas on tulemused selgelt näha – teenus on üle Eesti ühesugune, ettekirjutuste täitmine

viidud ligi 80 protsendini, rohkem on kohaldatud väärteomenetlusi ja haldussunnivahendeid ning me kehtestame end rohkem,” selgitab Kaur. “Järelevalvaja võib ajada selja sirgu – ta on autoriteet,” rõhutab ta. Suurimad partnerid, nagu kohalikud omavalitsused, projektbüroode liidud ja ehitusettevõtjad, arvestavad Päästeameti arvamusega. Kaur on saanud tagasisidet, et ainukesed, kes ehitusprojekti korralikult läbi vaatavad, on päästeametnikud. “Järelevalvet ei käsitleta kui tobedat bürokraatlikku mehhanismi, vaid leitakse, et see on tõepoolest vajalik,” lisab ta. Objektiomanike hinnangul on Päästeamet küll väga karm, samas leitakse, et palju lihtsam on suhelda inspektoriga, kes on konkreetne ja nõudlik ning teeb selgeks, miks nõudeid täita tuleb.

“Inimesed ei oota head müügi-meest, vaid riigi abikäta, kes kui vaja, siis karistab, kui vaja, siis nõustab, kui vaja, siis aitab,” selgitab Kaur. “Meie ülesanne on puudused avastada, fikseerida ning kõik oma jõud suunata sellele, et ohuallikad saaksid likvideeritud.”

“Paranenud on ka kõik see, mis puudutab ametniku põhioskusi menetlemisel – kuidas uurida, fikseerida, toimetada jne,” ütleb Kaur

Suhtub kõigisse võrdselt

Marko Rüü

Päästeameti tuleohutuse planeerimise ja analüüsi talituse juhataja

Kauri lahkumine Päästeametist tuli täieliku üllatusena. Veel paar päeva varem olime arutanud teistsuguseid tulevikuplaane. Muidugi on kahju, et jäime ilma heast kolleegist, kuid samas usun, et Kaur jätkab tuleohutuse arendamist ka oma uues töökoahas Tehnilise Järelevalve Ametis. On isegi hea, et saime tema näol endale seda võrd professionaalse tuleohutus-alase mõttekaaslase ametisse, millega tuleohutusjärelvalvel tuleb sagedasti kokku puutuda. Loodan tulemuslikule koostööle, sest partnerina on Kaur avatud ja sõbralik.

Meenub juhus, kus sõitsime temaga koos Tartusse nõupidamisele ning autos arutasime selle teemasid. Muu hulgas oli meil ka värsket, kinnitamata infot, mida otsustasime nõupidamisel mitte jagada. Ega ma tegelikult ei imestanudki, kui ta suhteliselt nõupidamise alguses rääkima hakkas: “Siia sõites me autos otsustasime, et me seda teile ei räägi, aga...” Ja järgnes kogu info. Minu arvates iseloomustab see Kauri just sellest küljest, et ta suhtub kõigisse võrdselt ning on alati valmis koostööks. Eks me siis jätkamegi koostööd, küll natuke teisel kujul kui varem.

Kauri paradoks

Ivar Kaldasaun

Lääne-Eesti Päästkeskuse direktor

Kõik, kes on Kauriga lähemalt kokku puutunud, teavad, et tegemist on päris müstilise kujuga. Tema professorilik hajameelsus põhjustas juba kooliajal kummalisi ja humoorikaid juhtumisi – küll satus ta valesse bussi, küll valesse klassi, küll valesse ühikasse... Muide, omamoodi müstiline oli see-egi, et kõik tema kummalised juhtumised lõppesid alati õnnelikult.

Kauri peas on ainult temale omane mõttemaailm, labürint, mille toimimist pole võimalik hoomata. Puhas rõõm on ehitada temaga koos üles uut määrust

või koostada juhendmaterjali või koolitusprogrammi – tema süsteemsus ja põhjalikkus teemasse sukeldumisel on aukartustäratav.

Samas on ta nagu väike laps, kellele on vaja kindad paelaga kaela panna, Kauri jaoks ei ole mingi probleem unustada kuhugi maha oma asjad. Kui pärast mõnda Pärnus toimunud Päästeameti nõupidamist tuldi minu juurde küsimusega, et kas ma ei tea, kes läpaka maha on jätanud, siis vastus sai olla ainult üks. Samas aga ei saa seda talle pahaks panna, sest ta on ju KAUR.

Kaur on omaolemuselt küll väga hajameelne, kuid tema süsteemsus ja põhjalikkus teemasse sukeldumisel on aukartust äratav.

Foto: Reimo Raja

Joogafänn

Kauri kunagine hobi oli jalgpall, kuid see tundus lõpuks liiga agressiivne olevat. Keskkooli ja päästekooli aegadel sai tegeletud ka karate ja poksiga, kuid needki olid tema jaoks liiga kontaktid ja agressiivsed. Nüüd on Kaur leidnud endale sobiva

kehalise rakenduse – tema hommikumikud algavad joogaga. “See pole andnud ainult kehale värskust, vaid on muutnud mind ka inimesena palju rahulikumaks, enesekindlamaks ja rahulolevamaks,” räägib ta.

Kaur Kajak Skövde päästekoolis Rootsis 1997. aastal.
Foto! vasakult Kuno Tammearu, Andur Soo,
Ants Aguraiuja, Kaur Kajak ja Ivar Kaldasaun.
Foto: erakogu

Kaur päästjana
Kesklinna komandos
1990ndate teises pooles.
Foto: erakogu

ja näeb arenguperspektiivi inseriteadmiste rakendamises. See tähendab, et inspektor ei oleks ainult dokumendikontrollija, vaid oskaks ka näiteks tuleohutussüsteemide tehnilist poolt hinnata.

TULEKAHJUDE MENETLEMINE JÄÄGU MEILE

Seadus ütleb, et tulekahjusid uurib politsei, kuid Kauri meelest ei peaks järelevallvaid siin näpuga järge ajama. Tulekahjude menetlemine on päästeteenistuse jaoks oluline uute õnnetuste vältimiseks ja operatiivkulude kokkuhoiuks. "Isegi kui öeldakse, et menetlus läheb politseile tagasi, siis minu arvamuse kohaselt ei ole see mõistlik, sest me kaotame väga olulise informatsiooniallika," leiab Kaur. Menetlemisega saab infot hukkunute ja põhjuste kohta, mis on organisatsioonile väga väärtuslik.

Praegu on meil 16 tulekahjude menetlejat, kes uurivad ainult olulisi sündmusi. Kauri meelest tuleks järelevalve tööülesandeid laiendada erinevatele päästametnikele. Päästetööde juhid võiksid tema arvates olla need, kes täidaksid menetleja rolli lihtsamatel tulekahjudel, kus kõik asjaolud on kergesti tuvastatavad. "Nii saaksime jõuda veel paremate

tulemusteni," ütleb Kaur. Menetlejate juurdepalkamises Kaur teemat ei näe. "Kui ma ütlen, et meil on sada järelevalveametnikku veel vaja, siis tõenäoliselt on see demagoogiline," selgitab ta.

JULGUST MUUDATUSI TEHES

Ennetustöö kasvas välja ühest järelevalve ülesandest, milleks oli teavitus- ja selgitustöö elanikkonnale. "Kujunes ikkagi nii, et see oli viimane ülesanne," ütleb Kaur ja ütleb, et eraldi ennetustööosakonna loomine oli ainuõige. "Minu kindel arusaam on see, et ennetus ei saa toimida järelevalveta, sest järelevalvest tuleb taustinfo, mille põhjal ennetajad saavad otsuseid teha – pigem abistatakse üksteist," selgitab Kaur.

"Päästemeti juhtkond võiks tugevalt kaaluda ka seda, et ennetus, järelevalve ja osa kriisireguleerimisest, mis puudutab kemikaalijärelevalvet, moodustaks ühtse ploki ja juhtimise, et tekiks tugevad proaktiivsed üksused," arwab Kaur. See tasakaalustaks tema sõnul päästetööde poolt, lihtsustaks juhtimist ning kaoks dubleerivad ülesanded. "Me tõmbame organisatsiooni sees palju piire, mis on ennetuse, järelevalve või kriisireguleerimise rida – tegelikult on need kõik õnnetust vältivad tegevused," selgitab ta. Kauri sõnul on maitseküsimus, kuidas struktuure tegema hakata – moodustada uus osakond või panna struktuuri juhtima üks peadirektori asetäitjatest. "Minu arust võiks olla teatud optimeerimine – demineerimine ja päästetööd üheks ning kogu õnnetuse-eelne üksus ka üheks," arwab Kaur.

Kaur arvab, et muudatustes tuleks olla julgemad – struktuurid ja inimesed võiks uuesti üle vaadata. "Ma ei välista, et mõnes kohas on päästjaid, järelevallvaid, ennetajaid või kriisireguleerijaid liiga palju, mõnes kohas vähe," ütleb ta. Üle tuleks vaadata ka ülesanded ja

kohustused. "Päästeteenistusel on praegu suur potentsiaal saada politsei kõrval üheks suuremaks turvalisuse tagajaks," räägib Kaur. Päästjad tegelevad pea kõikide ohtude likvideerimisega – reostused, kemikaalid, tulekahjud, uppumised, demineerimine. Kui inimesel jama juhtub, siis päästjad lähevad appi.

"Tuleohutusjärelevalve ja ennetustöö keskenduvad õnnetuste ennetamises ju peamiselt tuleohutusele, reostuste ja muude eriliikide õnnetuste ennetamisel on pädevus jagatud eri riigiasutuste vahel," märgib Kaur. Tema sõnul ei peaks õnnetuste ennetamine keskenduma peamiselt tulekahjudele, vaid võiks olla veelgi laiem. Ehk neid, keda me päästame, peaksime suutma ka

õnnetustest eemal hoida.

PÄÄSTEAMET INSPEKTORITELE KÄTTESAADAVAMAKS

Uuele Päästemeti tuleohutusjärelevalve osakonna juhatajale soovib Kaur kõigepealt iseendaks jäämist ning järelevalve koha pealt asjade lõpuniviimist ja uusi algatusi. Samuti soovib ta mitte vaadata ainult järelevalvet kitsalt, vaid kogu päästeala laiemalt. Arvestama peab ka sellega, et väga suur osa on bürokraatiline ja administratiivpoolle.

Olulist rõhku soovib Kaur panna ka inimestega suhtlemisele. "Minu kogemus näitab, et kõik peavad kõige vajalikumaks koolitust, tegelikult vajavad inimesed aga silmast silma suhtlemist. Sealt saavad nad kasulikke nõuandeid ja koolitust," ütleb ta. Samuti peab Päästemet olema inspektoritele ja keskustele veelgi kättesaadavam.

UUSTÖÖ

Kaur töötab nüüd Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektori asetäitjana tööstusohutuse alal. Tema töövaldkond algab ehitiste ohutusest ja jätkub legaalmetroloogia ja masinaohutusega kuni surveseadmete ja gaasiohutuseni välja. "See on valdkond, mis aitab laiemalt ohutusele kaasa, ma näen seal väljakutset pakkuvat arenguruumi," põhjendab Kaur otsust.

Kaur (esiplaanil) koos praeguse Päästemeti direktori asetäitja Alo Tammsaluga 1995. või 1996. aastal päästekolledži sõjaväelaagris varitsust tegemas.
Foto: erakogu

Päästemetis riputas Kaur kiivri varna, kuid tema töö ohutuma elu nimel Eestis jätkub Tehnilise Järelevalve Ametis.
Foto: Reimo Raja

Olulised muudatused õigusruumis

Käesolev ja järgmine aasta toovad meie töökorraldusse suuri muutusi. Sel aastal jõustus hädaolukorra seadus, Riigikogu menetluses on tuleohutuse seaduse ja päästeseaduse eelnõu.

Ain Karafin

Päästeameti peadirektori asetäitja

Käesolev aasta on päästeteenistuse juubeliaasta – Eesti organiseeritud tuletõrje loomisest on möödas 90 aastat. Aasta jooksul on meil toimunud mitmesuguseid üritusi, et meenutada, kust me tuleme ning milliseid radu pidi oleme tänasesse päeva jõudnud. Juubelipidustused kulmineerusid rongkäiguga Tallinnas Vabaduse väljakule ja piduliku aktusega Estonia teatris.

Päästeasutuste tegevuse eesmärk on turvalise elukeskkonna kujundamine ja hoidmine, ohtude ennetamine ning operatiivne ja professionaalne abistamine. Kõiki päästeteenistuse osapooli – nii tulekahjude ja muude õnnetuste ärahoidmisega tegelevaid kui ka õnnetustele reageerivaid struktuuriüksusi – tuleb arendada ühtse tervikuna päästeteenistuse eesmärgist tulenevalt.

Kordan meie presidendi sõnu, mida ta ütles Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva tähistamisel Estonia teatris: "...astudes aga minevikust tänapäeva, siis näeme, et päästja ei tähenda enam vaid tuletõrjujat. Päästeametnik on ka demineerija. Kriisireguleerija. Ennetaja ja järelevalvaja. Ka häiretelefonile 112 vastaja..."

Sisejulgeolekut – julgeolekut laiemalt – ei saa lahutada tükkideks, et siis mingit osa rohkem ja teist vähem edendada. Julgeolek, nagu me teame, on jagamatu. Ühe riigi sisemine kindlus ning ühe riigi elanike sisemine turvalisus on nii terviklik, et poolikuid rehkendusi ei saa selles valdkonnas ükski endast ja oma kodanikest lugu pidav maa 21. sajandil lubada."

Avalik teenistus toimib seaduste ja nende alusel välja antud õigusaktide alusel. Ajaloost õppimine ja töö regulaarne analüüs näitavad meile kätte kitsaskohad, mis takistavad päästeasutustel efektiivsemalt tegutseda. Muudatuste läbiviimiseks on vaja muuta õigusruumi. Käesolev

ja järgnev aasta toovad meie töökorraldusse suuri muutusi. Tänavu jõustus hädaolukorra seadus, Riigikogu menetluses on tuleohutuse seaduse ja päästeseaduse eelnõu.

HÄDAOLUKORRA SEADUS

Hädaolukorra seadus suurendab päästeasutuste rolli kriisireguleerimises. Seaduse kohaselt moodustatakse lisaks Vabariigi Valitsuse kriisikomisjonile neli regionaalset kriisikomisjoni. Regionaalse komisjoni loomine on tingitud asjaolust, et mitmed olulised kriisireguleerimise organisatsioonid, näiteks pääste- ja politseiasutused, on üles ehitatud regionaalset põhimõttel, mistõttu on otstarbekas ka hädaolukordadeks valmistumisele ja hädaolukordade lahendamisele läheneda funktsionaalselt, maakondadeüleselt.

Regionaalse kriisikomisjoni ülesanne on jälgida ja analüüsida kriisireguleerimise süsteemi, sh hädaolukordadeks valmistumise ja hädaolukordade lahendamise ning elutähtsate teenuste tagamise toimimist vastava päästeteenistuse tegevuspiirkonnas. Päästeteenistuse direktori regionaalse kriisikomisjoni esimeheks määramise aluseks on fakt, et päästeasutustel on kõige suurem roll hädaolukordadeks valmistumisel ja nende lahendamisel. Samuti on päästjatel aastate jooksul välja kujunenud laiem kriisireguleerimisalane koostöö maavalitsuste ja omavalitsustega.

TULEOHUTUSE SEADUSE EELNÕU

Suuna ennetusse panustamisele võtsime 2006. aastal, kui moodustati regionaalsed päästeasutused. Ennetustöö ei ole mitte ainult ennetusbüroode, vaid kogu asutuse ülesanne. Sellega tegelevad kõik struktuuriüksused.

Mõnikord kipume unustama, et tuleohutusjärelevalve oli ja on üks tugiorganisatsiooni osi. Päästeasutuste tegevuses. Tuleohutuse seaduse koostamine on võimaluseks fokuseerida tegevusi tulekahjudes hukkunute arvu vähendamiseks ning tagada ühe strateegilise eesmärgi – inimeste ja

vara suurem turvalisus – tõhusam täitmine. Tuleohutuse seadus loob õigusliku raamistiku isikute kohustustele tuleohutuse tagamisel, eesmärk on ennetada tuleohtu – selgitada see välja ja likvideerida.

Suureneb omaniku vastutus. Ehitiste omanikud hakkavad regulaarselt päästeasutusi informeerima objektide tuleohutus seisundist. Tuleohutusaruandeid hakatakse esitada hädaolukorra seaduse kohaselt elutähtsa ehitise kohta; ehitiste kohta, kus esineb kõrgendatud tulekahjuoht, viibib palju inimesi ja kus võib tekkida suur varaline kahju. Tuleohutusjärelevalve saab seetõttu keskenduda rohkem riskipõhisele järelevalvele. Me peame hakkama kiiremini reageerima muutustele tuleohutuses nii riiklikul kui ka regionaalsetel tasandil – järelevalve muudetakse tõhusamaks neis valdkondades, kus tulekahjude arv kasvab.

Iga-aastased kulu- ja metsatulekahjud koormavad meie teenistust. Tuleohutuse seadusega antakse Päästeametile selles valdkonnas suuremad volitused. Päästeamet määrab tuleohtliku aja ja piirkonna, kus metsa- ja muu taimestikuga ning turvapinnasega alal on keelatud lõkke tegemine ning kuluheina ja roostiku põletamine.

Tõhusamat lahendust vajab ka automaatsesse tulekahju signaalsüsteemi kuuluva tulekahju teate edastamine häirekeskusesse. Tulekahju teadete automaatselt edastamise eesmärk on võimalikult kiiresti avastada tulekahju ja avastamisega samal ajal informeerida päästeteenistust. Meie ülesanne on valesignaalide arvu vähendada ja lahendada probleeme, mis on päästemeeskonna sündmuskohale jõudes seotud päästetööde juhi ning omaniku kohustuste ja vastutuse piiritlemisega.

PÄÄSTESEADUSE EELNÕU

Päästeasutuste tegevuse planeerimise põhiliseks on piirkondlikud ohutegurid. Ohuteguriks loetakse isikut, nähtust, protsessi, objekti või muud näitajat või nende koostõju, mille piirkondliku paiknemise ja esi-

nemissageduse põhjal võib pidada tõenäoliseks ohtu teket. Piirkondlikud ohutegurid on muutunud võrreldes eelmise sajandi 90ndate aastatega. Seega tuleb regulaarselt üle vaadata komandode töökoormus ja nende võimekus.

Päästeasutuste tegevuses võivad vabatahtlikud osaleda lepingu alusel kohalik omavalitsus, mittetulundusühing, sihtasutus või ettevõtja. Käesoleval ajal on sõlmitud lepingud 70 vabatahtliku organisatsiooniga. Kehtiva seaduse kohaselt peavad vabatahtlikud päästeasutuste tegevuses osalemiseks kuuluma organisatsiooni või selle organisatsiooni ise moodustama, kuid eelnõu kohaselt luuakse võimalus ka üksikisiku tasandil abipäästjana päästeasutuste tegevustes osaleda.

Kehtivas päästeseaduses on üldiselt reguleeritud päästeametnike õigused. Uus päästeseaduse eelnõu reguleerib üksikasjalikult kodanike põhiõiguste ja vabaduste piiramise analoogselt korrakaitse seaduse eelnõuga – eelnõu neljandas peatükis on kirjeldatud päästeasutuste meetmed ja abivahendid.

Õigusruumis on veel teisigi muudatusi, mis puudutavad päästeasutuste töökorraldust. Käesoleva aasta 1. juulist jõustus uus töölepingu seadus, milles on muudatusi töö ja puhkeaja regulatsioonis. Riigikogu menetleb uut avaliku teenistuse seaduse eelnõu. Eelnõu kohaselt muutub avalik teenistus asutuseskesksest teenitusest ametnikukeskseks. Ametnike ring kitseneb, ametnikeks jäävad vaid teenistujad, kelle ülesanne on teostada avalikku võimu. Kui see seadus vastu võetakse, on vaja muuta ka päästeteenistuse seadust.

Vihma müüdkui kallas ja kallas, aga rongkäiku see ei seganud.

Foto: Reimo Raja

Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva rongkäik ja rahvapidu

Septembri alguses tähistas päästeteenistus 90 aasta möödumist Eesti organiseeritud tuletõrje loomisest rongkäigu ja rahvapeoga Tallinnas Vabaduse väljakul.

Reimo Raja
Peatoimetaja

7. septembril 2009.a. sai Eesti organiseeritud tuletõrje 90aastaseks. Selle tähistamiseks algas 6. septembri vihmasel pühapäeval kell 13 ajaloolise tuletõrjetechnika rongkäik Viru väljakult, Tallinna esimese pritsimaja eest, läbi vanalinna Vabaduse väljakule.

Rongkäiku tervitasid siseminister Marko Pomerants ja linnapea Edgar Savisaar, külalistena olid kohal ameti endised peadirektorid Harry Hein ja Mati Raidma.

Vabaduse väljakul sai näha tuletõrjetechnikat alates 30ndatest

aastatest tänapäevani. Näidati, kuidas kustutati kahjutuld vanasti ja millised näevad välja tänapäevased päästetööd. Huvilised said vaadata inimese päästmist suitsu täis hoonest, kannatanu vabastamist autorisudest, tutvuda demineerijate tööga ning jälgida pommiroboti ja pommikoerte tööd. Avatud oli ennetustelk, kus anti ohutusalseid näpunäiteid ning sai ka ise tule kustutamist proovida.

Üritusel esinesid vigurmarsi kavaga kaitseväge ja Tallinna tuletõrje puhkpilliorkestrid ning Harjumäe kõlakojas toimus päästeorganisatsioonide isetegevuslaste kontsert.

Viimati tähistati tuletõrje tähtpäeva taolise rahvapeoga Tallinnas 1937. aastal tuletõrjekorpuse päeval.

Külastajatel oli võimalus proovida tulekustutiga leekide summutamist.

Foto: Sirle Matt

Lõuna-Eesti Päästekeskuse naised ja mehed kostitasid Harjumäe kõlakojas külalisi lauluga.

Foto: Reimo Raja

Tuletõrjujate ajaloost ja rollist ühiskonnas

Siseminister Marko Pomerantsi kõne 6. septembril Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva puhul Tallinnas Vabaduse väljakul.

Marko Pomerants
Siseminister

Tere, head pritsumehed, austatud linnapea ja linnarahvas!

Mul on hea meel Teid tervitada Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeval!

Tulekahjudega pidid meie kauged esivanemad kokku puutama juba enne, kui tuli igapäevases elus kasutusele võeti. Piksest tekkinud metsatulekahjud olid inimestele kohutavaks ehmatuseks, tuli oma üleloomuliku jõu tõttu oli paljudele jumaluseks, mis sisendas hirmu.

Kui ürginimene võttis tule kasutusele, hakkasid tulekahjud tekkima tema tegevuse läbi ning lahtipääsenud tulega astuti võitlusesse kui ühe oma kurjema vaenlasega.

Ei teagi, kes võiks maailma vanema ameti tiitlile tegelik pretendent olla...

Organiseeritud tuletõrjeliikumisel on Eestis pikk ajalugu, mis sai alguse just Tallinnas tegutsenud Mustpeade vennaskonna vabatahtliku tuletõrjekomando loomisest 1788. aastal.

Täpselt 90 aastat tagasi toimus 6. ja 7. septembril Estonia teatri kont-

serdisaalis Eesti esimene tuletõrjekongress, kuhu kogunes 48 tuletõrjeorganisatsiooni 78 esindajat.

Kongressiesimesel päeval otsustati asutada Üleriiklik Vabatahtlike Tuletõrjujate Seltside Liit. Otsustati ka moodustada ühtne organisatsioon nimega Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liit. Kokku said Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liidu asutajateks 28 tuletõrjeseltsi ja -komandot.

Liidu asutamisel oli Eesti tuletõrjujate seisukord raske. Sõja ajal oli suur hulk pritsumehi mobiliseeritud, kustutusvahendid hävinenud. Eriti raske oli olukord voolikutega. See on vist selline igipõline probleem...

Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liidu esimese kolme tegevusaasta jooksul jõuti koostada ja välja anda tuletõrjeseltside ühine põhikiri. Vabariigi valitsuselt taotleti tollisoodustusi tuletõrjearustuse ja -tehnikasüsteemidele. Samuti ka sotsiaalseid garantiisid tööl vigastada saanud tuletõrjujatele või hukkumise korral nende peredele. Tänu liidu tegevusele asutati uusi tuletõrjeühinguid, kasvas liikmete arv ja kustutusvahendite park.

1923. aastal kirjastasid pritsumehed esimese „Tuletõrjuja käsiraamatu“. Samal ajal hakati välja andma ka liidu ajakirja „Tuletõrje Teated“. Sõjaeelsete aastate jooksul jõuti üldisele käsiraamatule lisaks välja anda mitmeid sisukaid tuletõrjeala-seid õpikuid ja käsiraamatuid.

PRITSUMEHE AMET – VÄÄRIKAS AMET IGAL AJASTUL

Pritsumehe amet on kutsetöö, mille juurde on alati kuulunud kõrgeid ideaalid, abivalmidus, usaldus, teotaha ja tugev missioonitunne.

Pritsumehi on kõrgelt hinnatud (mitte tingimata kõrget palka maksitud) igas ühiskonnas ja igal ajastul. Eestis on nad kindlasti üheks sisejulgeoleku tugisambaks.

Päästeameti embleemil asetseval tähel on kaheksa nurka, mis sümboliseerivad tuletõrje- ja päästetöötajate pidevat operatiivset, igasse

ilmakaarde suunatud valmisolekut appi minna.

Täna on meil pritsumehi ligi 1900. Nemad on need, kellele teeb rõõmu, kui ilmteade vihma lubab. Muidugi, kui neil just paraadi plaanis pole.

Tänapäevane tuletõrje ei kujuta endast tegelikult klassikaliselt seda tuletõrjet, nagu see oli selle loomise algusaegadel. Kaasaegsed pritsumehed peavad lõikama ka autoavariide puhul inimesi autodest välja. Tegeletakse kõigeaegema, kuni vetelpäästeteni – autos on varuks lestad, prillid ja sukeldumisülkonnad. On aga näiteks invaliid toolilt maha kukkunud, kuid on telefoni kuidagi kätte saanud – sõidavad kohale ja aitavad ta üles. Kassid toovad puu otsast alla, kui kõrgus just pole neile endile ohtlik.

SPORDIMEHE JA KULTUURIEDENDAJA SÜMBOL

Pritsumehed pole ühiskonnas mitte ainult tulekustutamise tegelenud, vaid neil on alati olnud ka suurem roll ajaloos.

Pritsumeeste elukutse nõuab head füüsilist ettevalmistust ning seetõttu on läbi aegade sport ja kehakultuur tuletõrjes tähtsal kohal. Tuletõrjesport on aga lahutamatu osa tuletõrjujate väljaõppel. Nõudis ju käsipritside kohaletoometamine ning vee pumpamine suurt jõudu ja vastupidavust. Ronijad pidid olema aga painduvad ja oskama osavalt ronida redelitel ja päästenõõridel. Tänavused Eesti meistrivõistlused peeti minu kodulinnas Rakveres, kus näiteks parimaks eliitkomandoks tunnustati Nõmme komando.

Tulekahjudega võitlemise kõrval on pritsumeestel olnud suur roll ka Eesti kultuuriloos. Vahemikus 1920-1940 korraldasid tuletõrjujad erinevaid kultuuriüritusi, mis võimaldas neil hankida lisasissetulekuid. Riik tuletõrje ülalpidamiseks summasid peaaegu ei eraldanud ning annetustest ja korjandustest saadu ei katnud kaugeltki vajadusi. Rahvalt raha kättesaamiseks tuli neile ka midagi pakkuda. Ilma eeskavata

peod ei meelitanud rahvast kokku ning selliseid ei olnud tol ajal ka kombeks korraldada. Tuletõrjeühingute juurde organiseeriti puhkpilliorkestrid, laulukoorid, näiteringid. Eriti suurt tähelepanu on pööratud läbi aegade puhkpillimuusika viljelemisele, mille tõttu üle maa said tuntuks tuletõrjeühingute toredad puhkpilliorkestrid. Nad mängisid pidudel, paraadidel, tegid suvemuusikat parkides. Tingimata võtsid orkestrid ja koorid osa ka kohalikest ning üldlaulupidudest.

Sageli olid tuletõrje seltsimajad kohaks, kus kohalikud elanikud esmakordselt nägid kinofilme.

Just läbi sporditegemise ja kultuurielu (pritsumehed kui kultuurielu kandjad) jõudis tulekahju ennetuse sõnum ühiskonnaliikmete teadvuseseni. Läbi nende hoiakute muutis see pritsumehed väga väärikateks ja usalduslikeks ühiskonnaliikmeteks, keda hinnati kõrgelt. Rääkimata nende tegudest.

KÕRGELT USALDATUD PROFESSIONAALID

Kogukonna liikmed annavad oma hinnangu tehtud tööle läbi usalduse. Rahva usaldus päästeametnike vastu sõltub aga iga pritsumehe panusest, professionaalsest erialasest ettevalmistusest ning koostöövalmidusest. Päästeameti usaldusväärus ühiskonnas on jätkuvalt kõrge – juunikuise uuringu kohaselt usaldab päästeametnikke 93% rahvast! See oleks iga poliitiku unistus.

Sellest saab järeldada ainult seda, et pritsumehe amet on ühiskonnas jätkuvalt tähtis ning oluline.

Linnarahvas peaks teadma, et kodanikuühiskonnas hakkab turvalisus meist endist ja oma hoiakutest kogukonna liikmete vastu. Kui Te seda igapäevases mees peate, teete kergemaks ka tuletõrjujate-päästjate raske töö.

Lugupeetud päästeametnikud, tervitan Teid südamest tänasel suurespäeval ning soovin Teile visadust, julgust ja teotahet ühiselt raskel ajal riigis edasi minna!

Vabaduse väljak oli nagu üks seбив sipelgapesa

6. septembri päästeteenistuse juubeliaasta rongkäigu peakorraldaja Anne Martin tunnistab, et ilma erakordsete inimesteta poleks taolisi juubeliüritusi toimunud.

Reimo Raja
Peatoimetaja

Kui kaua rongkäiku ja rahvapidu ette valmistati?

Üsna raske on nüüd tagantjärele määratleda, et just sellel-mingil päeval alustasimegi ürituse ettevalmistamist, aga ma usun, et ei valeta, kui pakun ettevalmistusajaks umbes aastat. Just eelmisel sügisel said esimesed tõsisemad jutuajamised erinevate inimestega nii Päästeametist kui teistest päästeasutustest sel teemal maha peetud. Aga tõeliseks "stardiks" võib vist lugeda 2008. aasta 28. oktoobril Erika tänaval toimunud peadirektori ümarlauda, mille ümber olid kutsutud oma juubeliaasta tähistamisega seotud ideid ja mõtteid jagama Päästeameti endised peadirektorid Mati Raidma ja Harry Hein, päästekeskuste direktorid Ivar Kaldasaun, Margo Klaos, Raik Saart ja Ailar Holzmann, Lauri Lugna Siseministeeriumist ning priitahtlikud Tuve Kärner, Heikki Perli ja Kalev Kütaru. Päästeametit esindasid, lisaks peadirektor Kalev Timbergile, tema asetäitjad Ain Karafin ja Alo Tammsalu ning Päästeameti nõunik Anne Martin. Selle seltskonnaga kujundati raamistik, millesse järgnevad juubeliaasta üritused-tegemised kõik kenasti tänaseks ära on paigutatud.

Aga peale raamistiku vormimist alles tõeline töö algas. Ja sellest tegid suure osa ära töögrupi liikmed – täiesti erakordsed suurepärased inimesed, kelle isikliku pühendumuse ja ajata poleks meil juubeliüritusi, vähemalt taolistena, toimunud.

Kui palju võeti eeskuju 1937. aastal Tallinnas toimunud sarnasest Tuletõrjekorpuse päevast ja mida uut sellele lisati?

1937. aasta augusti lõpus Tallinnas Vabaduse väljakul toimunud Tuletõrjekorpuse päevast võttis osa üle 14 000 kutselise ja priitahtliku pritsimehe, kel oli rongkäigus kaasas

umbkaudu 650 erinevate seltside ja komandode lippu. Õnneks on sellest üritusest tänaseni säilinud umbes kaheksa minutit helindatud filmi, mistõttu oli meil võimalik, lisaks visuaali nautimisele, kuulata ka toleaeegse riigivanema Konstantin Pätsi poolt üritusest osavõtjatele peetud innustavat kõnet. Selle filmiklipi esmakordne vaatamine jättis minusse väga tugeva emotsiooni – olin vaimustuses mastaabist ja ambitsioonist, millega too üritus oli läbi viidud... Kahjuks olin aga peakorraldajana sunnitud kohe endale kinnitama, et midagi nii suurejoonelist meil aastal 2009 igal juhul korraldada ei õnnestu. Pole ju mingi saladus, et tänases päästeteenistuses on üldse kokku napilt neljandik sellest inimhulgast, kes 1937. aastal ühtses rivis marssis.

Seega – saime kohe aru, et meie peamine rõhk peab olema hoopis tehnikal ja selle võimaluste demonstreerimisel. Muidugi esitleti ka tol ajal kohaletulnud linnarahvale peale rivisammu ka pritsimeeste professionaalset võimekust, ent 2009. aasta 6. septembril näidatuga see muidugi võrdlust välja ei kannataks. Ja ega võrreldamatut polegi ju mõtet võrdluse seada. Siiski, minu teada on üks "atraktsioon" taolistel pritsimeeste üritustel alati kavas olnud: see on kahe autoredeli vastastikku kolmnurgaks seadmine ja nende vahele loosungi püstitamine. Ega see meilgi tegemata jäänud. Aga taolist kontserti, nagu meie päästeteenistuse taitlejad päeva lõpetuseks Harjumäe kõlakojas andsid, pole minu teada küll enne tehtud. Olen veendunud, et meie tublide päästjate-isetegevuslaste poolt ette valmistatud ja ette kantud tantsu-, laulu- ja teatrinumbrite tase poleks häbi teinud ka nii mõnele professionaalsele meelelahutajale.

Mis oli ürituse korraldamisel kõige keerulisem?

Lua kontseptsioon, mis innustaks, inspireeriks ja tekitaks osalemistahet kõigis erinevates päästealal töötava-

2009. aastal kõrgus Vabaduse väljaku kohal juubeliaasta logo ning ajalooline tuletõrjajate lipukiri "Jumala auks, ligimese kaitseks".

Foto: Reimo Raja

Enne käesolevat aastat säiti tuletõrjeautode redelid pritsimeeste rahvapeol nokkapidi kokku 1978. aastal, loosung redelite vahel oli tookord küll teistsuguse sisuga.

Foto: Heikki Perli erakogu

tes-tegutsevates inimestes, nii kutselistes kui priitahtlikes.

Kuidas ise päevaga rahule jäid?

Oleks vist patt hakata praegu nurinat üles võtma... Kui vaid ilmataat oleks ka veel natuke armulisem olnud...

Kuna järgmisel päeval ootas ees pidulik üritus Estonias, siis ega sa ei kartnud, et lakkamatu sadu päästeteenistujatel vormikuued välja venitab ja külm vihm ninad tatiseks teeb?

Mis mul ikka karta oli – olime õhtuks kõik ju ühtmoodi läbimärjad ja veidi "väljaveninud". Aga ma olen alati uskunud meie inimeste kiiduväärt võimesse klaasi mitte pooltühjana, vaid poolenisti täitununa näha. Mistähendab, et vormikuubede järgmiseks päevaks taas "vormi ajamine" oli vaid igapäevase leidlikkuse ja hea tahte küsimus. Näiteks kuulsin kuumakskõetud saunas kuivanud vormidest ja mõnedel olla need ka lihtsalt tuuldudes taas kasutuskõlblikuks saanud. Mina ise näiteks kuivatasin oma villast rahvariideseelikut fööniga, et saaks selle 7. septembril taas selga panna.

Aga nohuste ninade pärast ei muretsenud ma üldse – kes oskaks nimetada veel rohkem treenitud ja karastunud tegelasi, kui päästeteenistuse töötajad?! Ei meile tee see väike vihm midagi!

Palju linnarahvast platsilt läbi käis?

Seda ei oska ma küll arvata... Aga igatahes oli neid oluliselt rohkem, kui me ilma arvestades loota julgesime, ja Vabaduse väljak oli kogu ürituse toimumise vältel nagu üks suur seбив sipelgapesa.

Palun avalikusta nüüd see kõige säravam ja energilisem rongkäigu sammuja.

Ma loodan, et ma kellelegi liiga ei tee, aga minu "südame röövis" küll Märjamaalt päälinna kaema saabunud Tulekurat.

Millal jälle pidu saab?

Millal täpselt midagi nii suurejoonelist nagu 6.–7. septembril toimunu tuleb, ei julge praegu küll lubada, aga sellesse usun kindlalt, et ega ta tulemata ei jää – priitsimehed on läbi aegade alati osanud olla nii vinged töörabajad kui ka võrratud pidutsejad.

Päästeteenistujad näitasid, et on ühtne pere

Juubeliaasta rongkäigu ja rahvapeo üldkoordinaatorid Mart Haljaste ning Ants Aguraiuja vastutasid selle eest, et juubelirongkäik kulgeks kui õlitatult ning Vabaduse väljaku kivisillutis jääks õliplekkideta.

Reimo Raja

peatoimetaja

Olid juubelirongkäigu üldkoordinaator. Kui see nüüd eesti keeles lahti seletada, siis millega sa seal täpselt tegelesid?

Mart: Olin organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva rongkäigu korraldaja. Ettevalmistusperioodil oli põhiülesandeks rongkäigu tehnika, isikkoosseisu ja kogu rivistuse planeerimine ning erinevate probleemide lahendamine avaliku ürituse loa saamiseks. Samuti tuli kaasa aidata tehnika paigutusele ja demonstratsioonide korraldamisele Vabaduse väljakul. Ürituse päeval oli põhimureks tehnika ja isikkoosseisu õige paigutus rivis ning rongkäigu õigeaegne algus. Selleks oli mul muidugi palju abilisi: Peeter Eylandt koos EDRT logistikutega, kes rivistasid isikkoosseisu ning Tõnis Pajo ja Heikki Perli, kes tegelesid tehnika rivistamisega Vabaduse väljakul tehnika paigutusega tegi hea töö Martti Parve.

Ants: Minu ülesanne oli korral-

dada Tallinna linnalt avaliku ürituse loa saamine Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva kolmeosalisele üritusele (rongkäik, tegevused Vabaduse väljakul, tegevused Harjumaal). Avaliku ürituse loa saamiseks tuli esitada mitmeid erinevaid dokumente ja suhelda mitmete erinevate asutustega. Vajalike dokumentide ja jooniste koostamiseks ning esitamiseks pidi kogu üritus olema eelnevalt detailselt läbi mõeldud, kirja pandud ja üles joonistatud.

Sellise sündmuse korraldamine on kindlasti väga keeruline. Mis kõige rohkem peavalu valmistas?

Mart ja Ants: Kõige keerulisemaks osutus kompromissi leidmine meie soovide ja Tallina linna elukorralduse vahel. Esialgne planeeritud marsruut, mis pidi kulgema mööda Pärnu maanteed, sai muudetud, kuna linn ja politsei seadsid tingimuse ühistranspordi ja tavaliikluse säilimise ning samas ka rongkäigus osalejate turvalisuse. Näiteks sellest tingimusest tulenevalt oli rongkäigu algus säätitud minutilise täpsusega kella 13.08-ks, et võimalikult vähe takis-

tada linna ühistranspordi liiklust.

Suurimaks mureks oli linnavalitsuselt avaliku ürituse loa saamine, kuna pidime täitma rida seatud eritingimusi. Näideteks olgu või toodud marsruudi ja väljaku heakord, väljaku sillutise puhtus ning garantiid andmine, et me ei kahjusta seda kivisillutist ei rehviälgedega ega õliplekkidega.

Mis sulle endale rongkäigus ja rahvapeol kõige rohkem meeldis?

Mart: Meeldis see melu, mis valdas kõiki rongkäigus osalejaid, sõltumata lausvihmast ja külmast. Tundus, et üritus läks kõigile korda. Tore oli näha ikkagi niipalju toredaid kolleege, keda ei morjendanud masu ega puhkepäev, vaid kes tulid näitama, et päästeteenistujad on ühtne pere ja lõbusad inimesed. Tagantjärele tarkusena võiks isegi tõdeda, et marsruudimuutus, kus me siirdusime läbi vanalinna ja Raekoja platsi Vabaduse väljakule, tuli üritusele kasuks.

Ants: Kõige rohkem meeldis rongkäigu ja rahvapeo juures see, et osales palju inimesi ja tundus, et üritus läks neile korda.

Päästeteenistus tänab kõiki organiseeritud tuletõrje ja päästeteenistuse 90. juubeliaasta rongkäigu ja rahvapeo korraldajaid.

MART HALJASTE
(Lõuna-Eesti Päästkeskus) –
rongkäigu ja rahvapeo
üldkoordinaator

ANTS AGURAIUJA
(Põhja-Eesti Päästkeskus) – rong-
käigu ja rahvapeo üldkoordinaator

MARTTI PARVE
(Põhja-Eesti Päästkeskus) –
tehnika osalemise planeerimise ja
Vabaduse väljakule paigutamise
üldkoordinaator

HEIKKI PERLI
(vabatahtlik) – osalenud ajaloolise
tehnika peakoordinaator

TÕNIS PAJO
(Põhja-Eesti Päästkeskus,
vabatahtlik) – kaasaegse tehnika
planeerimise ja rivistamise eest vas-
tutaja

PEETER EYLANDT
(Päästeamet) – rongkäigu rivista-
mise eest vastutaja

MAIDO NÕLVAK
(Ida-Eesti Päästkeskus) –
ennetusega seotud tegevuste pea-
koordinaator

MARGUS MÖLDRI
(Sisekaitseakadeemia) –
demo-esinemiste peakoordinaator

KALEV KÜTARU
(vabatahtlik) – puhkpilliorkestri
tegevuse koordinaator

PRIIT LAOS
(Lääne-Eesti Päästkeskus) –
6. septembri ürituse päeva juht, heli-
tehnika eest vastutaja

TARMO TEREP JA TANEL MURAKAS
(Päästeamet) – tehnika planeeri-
mise ja logistilise toe eest vastuta-
jad

ANNE MARTIN (Päästeamet) –
peakorraldaja ja kunstiline juht

JUUBELIAASTA

Koreograaf Märt Agu pani Märjamaa päästjad tulekuradiga võitlema

Tuntud tantsupedagoog ja koreograaf Märt Agu aitas Märjamaa tuletõrjujatel kokku panna tantsukava "Võitlus tulekuradiga", mis Rahvusoper Estonia lavalaudadel ka väarikalt ette kanti.

Reimo Raja
Peatoimetaja

Kuidas see juhtus, et sattusid Märjamaa päästjatele nõ koreograafia-konsultandiks?

Olen juba aastaid käinud Märjamaal tantsu õpetamas, küll valdavalt tantsijatele, aga sealte see asi sisemana on hakanud ja meie koostöö on tänaseks vaikselt sedamoodi kestnud juba kolm-neli aastat. Paljud päästjad on asjast nii palju lusti leidnud, et nüüd juba igal vabal hetkel tantsurühmades tantsu keerutavad.

Tundus see väga absurdne, kui avastasid, et aitasid tuletõrjujatel tantsukava kokku panna?

Ei! Miks? Pigem taas selline tore ja samas huvitav väljakutse. Kuna nende hulgas on mitmeid, kes tavaliselt just väga jalga ei keeruta, siis tuli neid suunata sellisele teele, et ei oleks liigtantsuline, aga samas ei muutuks ka väga teatriliselt.

Millist nõu sa neile andsid, mida oli vaja paremaks lihvida?

Tagantjärele meenutades oli koostöö väga huvitav. Alguses me analüüsisime ja tegime läbi elus ja päästmises kasutatavaid liigutusi ning siis hakkasime neid veidikele tantsuliseimateks muutma.

Märt Agu
Foto: erakogu

Kas hüva nõu võeti kõik vastu või siiski ei oldud kõikide ettepanekutega nõus?

Seda peab nüüd küll poiste endi käest küsima. Keegi mulle otse näkku küll ei öelnud, et: "Kuule, poiss! Mine mõtle nüüd väheke ja tule siis tagasi!"

Kuidas lõpptulemusega rahule jäid?

Need poisid teevad alati kõike mõnu ja emotsiooniga. Mu isa ütles, et tants on emotsiooni väljendus ja kui poiste näod peale tantsu naerul on, siis tead, et nemad ise on rahul ja seega pean olema ka mina.

Kas tantsivad tuletõrjujad on ka sulle endale mingil moel inspiratsiooni andnud mõne uue tantsu kokkupanemisel?

Konkreetset näidet ei oska kahjuks tuua, aga nende häbelik kohmakus ja samas heatahtlik püüasid jääb ikka kauaks-kauaks meelde ning kindlasti annab inspiratsiooni.

Märjamaa päästjad tulekuradiga võitlemas Väike-Maarja taidlusülevaatusel augustis.

Foto: Rain Porss

Punaste kukkede koosolek Harjumäe kõlakojas 6. septembril. Vasakult Kairi Kilp, lavastaja Anu Altmets, Sirje Varatu ja Helen Kuuseoja.

Foto: Reimo Raja

Isetegevusülevaatuses saagu traditsiooniline üritus

"Punaste kukkede koosoleku" (algtekst Stimmer ja Tupps) lavastaja Anu Altmets tegi oma lavastajadebüüdi Rahvusoper Estonia laval.

Reimo Raja
Peatoimetaja

Millest näidend rääkis, mis oli selle sõnum?

Sisuks oli 1969. aasta punaste kukkede koosolek, kus arutati nende tehtud tegusid ning plaane järgmiseks aastaks. Milline korraldus valitses omal ajal kolhoosis ning kuidas käis asjaajamine. Näitemängus toodi välja erinevad tulekahjude põhjused ning neid ennetavad meetmed 60ndatel aastatel.

*"Teile soovitan tuletõrjujad
Tehke hoolikamalt profülaktikat
Sõites ringi me rajoonis
Illes koolis või kolhoosis
Tuleohutusest kõikjal rääkige"*

Kuidas see näidend avastati?

Näidend saadi Anne Martini käest koos paljude teistega. Läbi tuli lugeda oma paarkümmend näidendit õige leidmiseks. Kõik pakutud tükid olid liiga pikad. Leidsin paar päris head tükki, mida kahjuks poleks õnnestunud kärpida. Kõige raskem oligi tekstikärpimine. Vajalik oli mahtuda kohustusliku seitsme minuti sisse ja iva pidi ju alles jääma.

Kas võrreldes originaaltekstiga oli vaja teha ka mingeid olulisi muudatusi?

Olulisim muudatus oli tegevuskohtade ja nimede muutmise. Algteksti tegevuskohaks oli Kohtla-Järve rajoon, mille kujundasime sujuvalt ümber Harju rajooniks. "Rahva Võidu" kolhoosi esimeheks sai Ralf Parafin ja Avinurme tünnivabrikust sai Saku Õlletahas.

Näitemängu huvitavamaks tegemiseks tõin sisse mõned hilisemad aset leidnud sündmused – Mustika Univermagi põlengu näiteks. Vaja oli ka lauluhääli. Seega pidin sujuvalt sisse kirjutama ka uue tegelaskuju – kolhoosi pritsusalga ülema.

Kas osatäitjate leidmine oli lihtne?

Kukkede osatäitjate leidmine oli lihtne. Meestegelaskujude leidmiseks pidid kuked kasutusele võtma naiselikud kavalused. Paar inimest, kelle poole pöördusin, keeldusid, kuid loodus tühja kohta ei salli ja nii leidsime kiirelt asendajad, kes olid tõelised pärlid.

Kuidas tulid näitlejad toime lavanärviga?

Mõistsin, et lavastaja roll on päris raske. Pole lihtne tulla debüüt-lavastusega ja kümneliikmelise trupiga Estonia lavale. Samas oli lavastaja roll uus ja huvitav väljakutse. Sain sellega hakkama ja edaspidi on julgust suuremate ja tõsisemate lavastuste kallale asuda. Pabinat oli lava taga väga palju. Igal osatäitjal omad küsimused, probleemid, tujud – selle kõigega tuli toime tulla. Sealjuures ise ka etenduses osaleda.

Erilised tänusõnad Anne Veesaarele, kelle abi kulus meile hädasti ära.

Põhja-Eesti Päästkeskuse ennetustöö büroo juhtivspetsialist Anu Altmets tegeleb harrastusteatri näitlemisega 2000. aastast alates, viimased kolm aastat Kiisa Rahvamaja näitetrupis.

Anne Veesaar: “Tõeline meeskonnatöö oli see kontsert!”

Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva tänuüritust Rahvuskooperis Estonia juhtinud Anne Veesaar tõdeb, et päästjad võiksid vabalt ka meelelahutajatena leiba teenida.

Nii palju päästjaid korraga Estonia laval on kindlasti midagi ennenägematut. Kuidas nad oma esinemistega hakkama said?

Mis puutub päästjate esinemisse, siis nii, nagu ma lavalt ütlesin – nad said suurepäraselt hakkama ja võiksid kõik meelelahutajatena leiba teenida. Aga mida meie, meelelahutajad, ilma päästjateta peale hakkame?!

Milliseid etteasteid ise kõige kõrgemalt hindad?

Ise hindan Assaku meeste nii-öelda oma dramaturgiat. Ja ka esitus oli veenev. Kahjuks läks teksti kaduma, sest helitehnika kasutamiseks said mehed liiga vähe prooviaega.

Kas leidsid ka mõned talendid, keda teatrietendustes, muusikalides võiks teinekord kasutada?

Muusikalides võib juba praegu vabalt kasutada Märjamaa komando mehi ja soolotantsijana nende Rauli. Ja kepp-

redeli trupp Nõvalt on kõva sõna mõne tsirkusemoodi etenduse tarvis.

Mis mulje Estonias toimunu üldjoontes jättis? Sa nägid ju kõike natuke teise nurga alt ehk lava pealt ja lava tagant.

Kogu selle päeva üritus oli äärmiselt positiivse tooniga. Kui ma nüüd siin omaette mõtlen, et kui rasket tööd need mehed ikkagi teevad ja kui vähe palka nad sellise eluga riskimise eest saavad, siis olen vaimustatud nende inimeste olemasolust üldse. Et neil on jaksu ja fantaasiat veel pärast tööd kokku tulla ja oma rõõmuks isetegevusega jamada. Nemad ongi tõelised mehed, selle sõna kõige paremas tähenduses.

Kas lava taga oli palju närveerimist ja ärevust või astuti suurele publikule vastu nagu vanad kogenud tuletõrjujad punasele kukele?

Lava taga närveerimine on täiesti

Anne Veesaare sõnul oli kogu üritus äärmiselt positiivse tooniga.

Foto: Reimo Raja

Assaku päästjad kirjutasid juubeliaastaks oma näidendi, mis Estonia laval ka ette kant.

Foto: Reimo Raja

loomulik ja isegi vajalik asi. Päästjad pabistasid just nii palju, kui tarvis õige lavaenergia saamiseks ja siis läksid tõesti vapralt rambivalgusesse. Ma arvan, et nad on elus palju karmimate tingimustega kokku puutunud.

See oli ka väga tore, kuidas erinevad komandod lava taga teiste komandode esinemistele kaasa elasid ja neid igati aitasid. Tõeline meeskonnatöö oli see kontsert!

Ülle Vaas: “Uhke öelda, et Estonia laval tantsitud!”

Järva-Jaani priitahtlikud haarasid härjal sarvist ning kasutasid ainulaadset võimalust Rahvuskooper Estonia laval balletti tantsida.

Ülle Vaas

Vabatahtlik

Kui saime teada, et toimub taidluskavade ülevaatus, siis tekkis kohe plaan proovida, aga kahjuks oli see ettetantsimine žürii ees kiirel augustikuul. Paraku ei õnnestunud meil kõiki kümnet tantsijat kokku saada. Väike-Maarjasse me ei jõudnud, aga oli hirmus tahtmine Järva-Jaani nimi Estonia lavale viia.

Nii saigi palutud Anne Martinit – näitasime talle oma kavast videoklippi ja saime jaatava vastuse. Kaks asja, mis said kavast määravaks, olid Estonia teater ja tuletõrje. Kuna Järva-Jaani on kuuluis vana tuletõrjetechnika poolest, siis võtsimegi vanemad riided, läikivad kiivrid ja keppredeli ning otsustasime päästa koerakest teiselt korrusest. Kuna olime Estonia laval, siis jäi üle veel balletti tantsida. Tegelikult oli

päris balletist asi kaugel – tegime komöödiat ja arvasime, et see toob tõsistele tegijatele naeratuse näole.

See esinemine jääb meile kauaks hinge ja ikka on uhke öelda, et Estonia laval tantsitud.

Järva-Jaani tantsutrupp Jürid-Marid on kümneliikmeline ja tegutsenud nüüdseks juba kümme aastat. Pooled trupist on vabatahtlikud ning üks kutseline tuletõrjuja.

JUUBELIAASTA

Estonia emo...

...ehk emotsioone organiseeritud tuletõrje juubeliaasta tänuürituse küllastajatelt Rahvusoperis Estonia.

Reimo Raja
Peatoimetaja

PÄÄSTJAD SAAVAD HAKKAMA KA LAULMISE JA NÄITLEMISEGA

Meeleolukas üritus oli. Rõõm oli näha endiseid ja praeguseid koolikaaslasid ja tuttavaid. Hea tõdeda, et meil on süsteemis nii palju elupäästjaid ja teisi tegusaid inimesi, keda tunnustati medaliga. Isetegevuskontsert oli huvitav. Selgus, et Eesti päästetöötajad ei tegele ainult päästmisega, vaid saavad väga hästi hakkama laulmise, näitlemise ja tantsimisega. Minu meelest olid kõige meeleolukamad Märjamaa päästjad. Uhke on olla sellises süsteemis, nagu seda on päästeteenistus.

Marlen Jalast
Sisekaitseakadeemia Päästekolledži teise kursuse üliõpilane

TUNDSIN END OODATULT JA KODUSELT

Esimestest hetkedest Estonia kontserdisaalis oli tunda päästeteenistuse ettevõtmistega kaasnevat positiivset energiat. Pidulike koosviibimiste puhul ei ole niivõrd oluline eriline päevakava või toimumiskoht, vaid just see viis, kuidas üritust läbi viiakse. Hoolimata sellest, et oled külaline, tunned end alati koduselt, oodatult ja justkui liikmena päästjate toimekas kollektiivis.

Päästjad olid juubeliürituse korraldamisega näinud suurt vaevanägu ja kõik sujus ladusalt. Õhtu naelaks Estonia

Estonia-täis päästeteenistust.

Foto: Reimo Raja

kontserdisaalis oli minu jaoks meelelahutusprogramm. Algul kõhklusin küll veidi, kas Estonia kontserdisaali akadeemiline keskkond ja päästjate lahe huumor omavahel kokku sobivad, kuid paar minutit pärast tule kustutamise tantsu (Märjamaa päästjate etteaste – toim) algust pidin tunnistama, et minu kartus oli olnud ennatlik. Üritus oli nauditav ning kaasahaarav.

Mari Pedak
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse direktor

KÕIK LAHKUSID POSITIIVSE EMOTSIOONIGA

Minu jaoks oli aastapäeva vastuvõtt Estonias loomulikuks jätkuks pühapäeval toimunud pitsumeeste paraadile Tallinna kesklinnas, mis sai vihmasse ilma kiuste koos perega läbi käidud.

Aga nüüd Estonia üritusest. Nagu selliste suurte ürituste puhul ikka,

saai näha vanu tuttavaid ja vahepeal unustatud kolleege – olid need siis tuttavad metsatulekahjudelt, koolist, komandodest. Vahva oli jälle üksteisega trehvata ja mõni sõna juttu ajada ning seda ilma kohustuseta tööd teha.

Estonias oli selgelt eristatav ametlik ehk n-ö kohustuslik osa ja eraldi vabatahtlik osa neile, kes olid nõuks võtnud vaeva näha. Ja seda oli tehtud palju. Improviseeriti ju veel lavalgi, kui tunti, et nii on vahvam. Kõik see tegi kogu ettevõtmise eriti meeldejäävaks. Ei ole vist kedagi, kes poleks lahkunud positiivse emotsiooniga.

Kurb on vaid, et sellisele üritusele tuleb minna üksi. Meil enamikul on pered, kes toetavad, ning ilma nende toetuseta paljud meist seda tööd teha ei saaks.

Antti Läätis
Lihtne pitsumees aastast 1993

Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva puhul anti üle aumärke

Marek Simulman
Päästeameti pressiesindaja

Päästeameti peadirektori asetäitja Ain Karafin ja siseminister Marko Pomerants andsid Rahvusoperis Estonia üle 83 aumärki. Aumärkide saajaid tunnustas ka president Toomas Hendrik Ilves.

Päästeteenistuse Elupäästja medali said 14 päästetöötajat ja seitse eraisikut, kellest noorimad on kaks 10aastast Valga noormeest, Jarmo Aaviste ja Tanel Kilp, ning 17-aastane Järva-Jaani noormees Andrek Arusalu.

Erakordsete teenete eest tunnustati päästeteenistuse Suure Kuldristiga Tõnis Pajot.

Päästeteenistuse Kuldristi said kaheksa inimest, nende hulgas Läti ja Leedu päästeteenistuse juhid, vabatahtliku tuletõrje silmapaistvad arendajad Tuve Kärner, Valde Nirk ja Hubert Roohein ning päästeala sümbolika kujundanud heraldik Priit Herodes.

Järva-Jaani priitahtlike tuletõrjeorkester.

Foto: Reimo Raja, Sirle Matt

Põhja-Eesti Päästekeskuse taidlusmeistrid.

Foto: Reimo Raja, Sirle Matt

Elupäästjate lood

September 2009

Austusest pensionile läinud legendaarse päästeteenistuja Tõnis Pajo vastu tõusid kõik saalis viibjad püsti ja tänasid meest võimsa aplausiga.

Fotod: Reimo Raja

Anne Martin

Päästeameti nõunik

HARJUMAA

JAANUS TORI

Käesoleva aasta 28. veebruari õhtul puhkes tulekahju Tallinnas Viru tänaval. Sündmuskohale jõudnud päästjad tegid kindlaks, et ühes korteris põlebsaun. Põlevast korterist õnnestus inimestel evakueeruda iseseisvalt, ent paanikas jätsid nad enda järel väliskuse sulgemata, mistõttu oli maja trepikotta kogunenud suurel hulgal põlemisgaasi. See tähendas aga, et põleva korteri vastas asuva korteri elanikelt oli ainuke päästetee ära lõigatud. Põlemisgaasid hakkasid imbuma elamisse, kus viibis sel hetkel kolm noort naisterahvast, kes osutusid Lääne-Euroopast pärit vahetusüliõpilasteks. Päästetööde juht suunas sellesse korterisse suitsusukelduspaari, kellel tuli tegeleda kolme ebaadekvaatselt käituvat ini-

mese evakueerimisega. Hoolimata päästjate esialgsetest rahustamis- püüetest tekkis ühel päästetaval paanikahoog, mis hakkas ohustama kogu päästeoperatsiooni õnnestumist. Tallinna kesklinna päästekomando päästja Jaanus Tori oskuslik käitumine kriitilisel hetkel, mil ta võttis kiiresti olukorra kontrollimise enda kätte, tagas inimeste ohutu päästmise. Pärast suitsutsoonist väljatoomist anti neid kiirabimeedikute hoole alla.

MADIS PRAKS TARMO RAIDMA ALLAN AASMÄE

Tänavu 20. juunil kella kuue paiku õhtul sai päästeteenistus väljakutse Harjumaale Salmistusse, kus Salmistu ja Pedassaare vahel umbes kilomeetri kaugusel rannast oli ümber läinud aerupaat. Paadis oli olnud kümme noorukit, neist kolmel ei olnud päästevesti. Samal ajal, kui päästjad asusid Kehrast ja Koplilt teele, sõitis Salmistu sadamast

välja juba kaks mootorpaati, milles olid kohalikud mehed Madis, Tarmo ja Allan. Mehed tegutsesid kiiresti ja oskuslikult ning päästsid külmast mereveest kõik kümme uppumisohtu sattunud noort inimest. Noored toimetati Salmistu sadama soojakusse ning anti seejärel kiirabimeedikute hoole alla. Arvestades tol päeval merel puhunud tuule kiirust ning merevee madalat temperatuuri, oleks juhtunu ilma Madise, Tarmo ja Allani initsiatiivi ja operatiivse reageerimiseta võinud enne päästetöötajate kohale jõudmist lõppeda traagiliselt. Hiljem toimetati samad mehed noorukid, kes olid esialgu saarele maha jäänud, ohutult kindlale maale.

TARTUMAA

JAAN ALAKIVI

2008. aasta 17. novembril suundus Tartumaal Kambja vallas Sipa külas elav Jaan parajasti üle õue keldrisse, kui naabermajast hakkas kostma suitsuanduri ärev häiresig-

naal. Jaan märkas ka maja aknast paistvat kahtlast tulekuma, mis sundis teda kiiresti naabrinaise eluruumide poole suunduma. Sisenedes leidis ta end paksu suitsu seest, ringi vaadates avastas aga diivanil istuva, juba apaatseks muutunud naabrimemme. Jaan võttis memmelt ümbert kinni ja talutas ta kiiresti põlevast majast värske õhu kätte. Kui poleks tähelepanelikkus ja hoolivat naabrimeest Jaani olnud, oleks see novembripäev naisterahvale suure tõenäosusega viimaseks jäänud.

IDA-VIRUMAA

VJATŠESLAV DIDENKO

IGOR KOŽEVNIKOV

VJATŠESLAV DOBROSSOTSKI

2008. aasta 2. detsembril, veidi enne keskööd, said päästjad teate, et Narvas Vestervalli tänaval asuvas ühiselamus on ühes kolmanda korruse korteris puhkenud tulekahju. Päästjate saabudes paistis põleva toa akendest vaid paksu suitsu. Põles

AUMÄRGID

toa sisustus. Päästjatele anti teada, et samas korteris viibivad üks naine ja kaks last. Juhtivpäästjad – kaks Vjatšeslavi ja vanempäästja Igor – moodustasid kiiresti suitsusukelduslülil ning sisenesid põlengukoldesse. Põlevast toast leidsidki nad ühe täiskasvanu ja kaks väikest inimest, kes kiiresti värske õhu kätte ja seejärel kiirabimeedikute hoole alla toimetati. Lisaks kolme inimese elu päästmisele evakueerisid mehed suitsu tõttu hoonest veel 32 inimest.

**ALEKSANDR VASJUKEVIŠ
VALERI VASSILJEV**

Selle aasta 10. veebruari pärastlõunal tuli päästjatele väljakutse tulekahjule Kiviõli linnas Aasa tänaval, kus põles üks kahekorruselise korterelamu korter. Kohalejõudnud päästjad nägid leeki, mis teise korruse aknast juba põõningule küündisid. Naabrid teadsid rääkida, et põleva korteri peremeest pole väljumas nähtud. Meeskonnavanem Valeri ja vanempäästja Aleksandr sisenesid suitsusukelduspaarina põlengukoldesse, kust leidsidki põrandal lamava vingumürgituse saanud meesterahva. Samal ajal, kui nad kannatanut kiirabile üleandmiseks välja toimetasid, plahvatas korteris gaasiballoon, mis muutis päästjate edasise tegutsemise tunduvalt komplitseeritumaks, sest ka kõrvalkorterites oli veel päästmist ootavaid inimesi. Abijõudude saabumiseni evakueerisid Valeri ja Aleksandr naaberkorteris suitsulõksus olnud neli naisterahvast, hiljem kustutati ja päästeti hävingust ka kaheksale

perele koduks olev elumaja. Tänu Valeri ja Aleksandri professionaalsele tegevusele sai päästetud inimelu ja säilis paljude perede kodu.

**DMITRI PRONIN
JURI RAVOIT
ALEKSANDR ŽEMTŠUGOV**

24. veebruaril, vabariigi aastapäeval, said päästjad väljakutse tulekahjule Jõhvi linnas Kaare tänaval, kus oli elumaja kolmandal korrusel süttinud kahetoaline korter. Kui päästjad kohale jõudsid, nägid nad köögiaknast lahtisi leeki ja elutoa aknast paksu suitsu tulevat. Korteri ajal viibinud mees valmistus parajasti aknast välja hüppama, sest ukse kaudu põlengukoldest lahkuda oli juba võimatu. Kiiresti moodustati kaks suitsusukelduslülil, kes asusid tegutsema kahes eri suunas. Esimene lülil üritas inimest päästa tõberedelite abil läbi akna, teine lülil sisenes korterisse ukse kaudu. Kogu päästeoperatsiooni muutis keerukaks korteri lukustatud metalluks ning sees valitsev tohutu kuumus ja paks suits. Kannatanu õnnestus lõpuks tänu päästjate ennastalgavatele ponnistustele siiski ukse kaudu välja tuua. Lisaks evakueeriti samast majast veel hulk ülemiste korruste elanikke, kes pärast tulekahju kustutamist said oma kodudesse kohe tagasi pöörduda.

**ANATOLI KOTLJAREVIŠ
BORISS MIHHEJEV**

23. aprilli öösel sai Kohtla-Järve päästekomando väljakutse Kalevi tänaval puhkenud kortermaja

Erakordsete teenete eest tunnustati päästeteenistuse Suure Kuldristiga Tõnis Pajot.

tulekahjule. Kohale jõudes nägid päästjad ühest kolmanda korruse aknast tulevat paksu musta suitsu ja ka trepikoda oli seda paksult täis. Meeskonnavanem Anatoli ja vanempäästja Boriss moodustasid suitsusukelduspaari, läksid kolmandale korrusele ja sisenesid põlevasse korterisse. Korter oli paksu suitsu täis ning elutoast paistsid ka leegid. Samast kostis nõrka appihüüdu. Elutoa põrandalt põlengukolde lähedalt leiti lamamast vanem naisterahvas, kelle riided hakkasid õhu juurdevoolust lisajõudu kogunud leekide

tõttu juba süttima. Anatoli ja Boriss kandsid kaaluka vanaproua trepist alla ning ühiste jõududega anti kannatanu üle kiirabimeedikutele. Anatoli ja Boriss aga otsustasid põleva korteri veel kord üle kontrollida ning avastasidki, seekord magamistoast, tulevangi jäänud meelemärkusetult lamava meesterahva. Ka tema toimetati kiiresti kiirabitöötajate hoole alla ning nõnda päästsid Anatoli ning Boriss oma oskusliku ja hooliva tegutsemisega kaks inimest.

**JÄRVAMAA
ANDREK ARUSALU**

3. juulil sai Häirekeskus appikutse noorelt naisterahvalt, kelle sõnul oli üks poiss sattunud Järva-Jaani järves uppumisohtu. Anne-Ly oli koos abikaasaga Tallinna söites järve äärest läbi põiganud ning seal juhuslikult kahe naisterahva juttu pealt kuulnud. Nood olid keelitanud üht poissi ujuma minekust loobuma, kuid viimane otsustas siiski oma võimed üle järve ujumisega proovile panna. Ühtäkki hakanud keset järve jõudnud poiss appi karjuma. Algul tundus kõigile kaldalolnutele, et see on halb nali, ent näinud, kuidas poiss mitmeid kordi abitud vee alla vajub, saadi olukorra tõsisusest aru, ainult et keegi neljast pealtnägijast ei olnud piisavalt hea ujuja, et ise oleks riskinud appi minna. Loomulikult helistati kohe Häirekeskusesse. Samal ajal jooksis lähedalt tänavalt kohale noormees, kes hüppas kiiresti järve, ujus uppujani

Sooja käepigistuse tubli töö eest päästeteenistuses sai ka Priit Janno Põhja-Eesti Päästkeskusest.

Selle aasta noorimad elupäästjad, kümneaastased Jarmo Aaviste ja...

...Tanel Kilp päästis kevadel jääkülmast jõeveest oma klassivenna.

ja tõi poisi elusalt veest välja. Kuna appirutanu tegutses pealtnägijate sõnul erakordselt professionaalselt, oldi veendunud, et tegemist ongi kohalesaadetud päästetöötajaga. Alles lähemal küsitlemisel selgus, et noormees oli mööda kõndides kuulnud järvelt appihüüdu ja tulnud kontrollima, kas keegi vajab tõesti abi. Tänu kevadel Järva-Jaani gümnaasiumi 9. klassi lõpetanud Andrek Arusalu kiirele, professionaalsele ja ennatungalavale tegutsemisele pääses ennast ülehinnanud noor ujuja õnneks eluga.

VALGAMAA
JARMO AAVISTE
TANEL KILP

23. märtsil oli Valga põhikooli kolmandal klassil tavapärase kehalise kasvatuse tund. Lapsed pidid tegema Pedeli jõe ääres oma jooksuringi, aga Jaagup otsustas millegipärast kõrvale põigata ja jõe katvale õhukesele jääle vett katsuma minna. Jää ei pidanud tema raskusele vastu ning poiss prantsatas talvekülma jõe vette. Seda pealt näinud Jarmo ja Tanel otsustasid klassivennale kiiresti appi rutata. Poisid heitsid jääle kõhuli ja tõmbasid hättasattunu veest välja. Ka õpetaja oli juhtunud märganud ja kiirustas õnnetuspaika, kuid tema kohale jõudes olid klassivennad Jaagupi juba hullemast päästnud. Kuna omal jõul poleks laps jäisest jõevoolust kuidagi välja pääsenud, päästis tema elu vaid Jarmo ja Taneli kiire ja õige tegutsemine.

JÕGEVAMAA
TAUNO TUVIKE
SILVER SEPP

5. aprilli hilisõhtul teatati päästeteenistusele kahe korteriga elumaja põlengust Jõgevamaal Laiuse alevikus. Meeskonnavanem andis vanempäästja Silverile ja päästja Taunole korralduse moodustada suitsusukelduspaar, sest oli teada, et ühes korteris viibib ka inimene. Vaid päästjate eriti kiire ja professionaalne tegutsemine tagas seekord inimesel päästmise, kuna põlev korter oli maast laeni paksu suitsu täis ning kannatanul, kes lamas korteri kaugemas nurgas, oli tee iseseisvaks pääsemiseks ära lõigatud.

SAAREMAA
MEELIS KOMBE

22. juunil oli Kuressaare päästekomando päästjal Meelis Kombel vaba päev. Ta niitis parajasti oma koduõuel muru, kui sõber helistas ja teatas, et Meelise naabermaast tuleb paksu suitsu ja leegid on aknast juba väljas. Kontrollinud, kas see info on teada ka Häirekeskusele, ruttas Meelis sündmuskohale. Hinnanud olukorda, sisenes ta hoonesse, kustutas käepäraste vahenditega laeni ulatunud leegid ning tõi suitsu täis majast välja vingust uimaseks jäänud meesterahva. Tänu Meelise kiirele ja otsustavale tegutsemisele jäi inimene ellu, samuti polnud majal suuremaid kahjustusi.

PÄÄSTETEENISTUSE SUUR KULDRIST

1. Tõnis Pajo Põhja-Eesti Päästkeskus

PÄÄSTETEENISTUSE KULDRIST

1. Ainars Pencis Lāti Riiklik Tuletõrje- ja Päästeteenistus
2. Remigijus Baniulis Leedu Tuletõrje- ja Päästeamet
3. Hubert Roohein Tallinna Tuletõrjeühing
4. Tuve Kärner Järva-Jaani Tuletõrje Selts
5. Valde Nirk Eesti Vabariiklik Vabatahtlik Tuletõrje Ühing
6. Priit Herodes Eesti Muinsuskaitse Selts, heraldik
7. Ailar Holzmann Ida-Eesti Päästkeskus
8. Janek Laev Häirekeskus

PÄÄSTETEENISTUSE HÖBERIST

1. Merle Küngas EV Siseministerium
2. Raivo Aeg Kaitsepolitsei amet
3. Aimar Köss Kirde Piirivalvepiirkonna ülem
4. Tarmo Tammiste Ida Politseiprefektuur
5. Valdu Välimäe Türi Vabatahtlik Tuletõrjeühing
6. Heikki Perli Tuletõrjeajaloo uurija ja talletaja
7. Arnold Juhans Kaitseleidu Lääne Malev
8. Madis Aun Demineerimiskeskus
9. Ants Aguraiuja Põhja-Eesti Päästkeskus
10. Peeter Vain Päästeamet

PÄÄSTETEENISTUSE MEDAL

1. Koit Koppel Eesti Korstnapühkijate Koda
2. Anneli Akerman Kihnu Vallavalitsus
3. Ivar Frantsuzov Päästeamet

Head töövahendid võivad olla, aga heade inimesteta me läbi ei löö

Päästeameti peadirektori asetäitja Ain Karafini kõne Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva tänuüritusel Rahvusoperis Estonia.

Ain Karafin

Päästeameti peadirektori asetäitja

Lugupeetud Eesti Vabariigi president, siseminister, kolleegid, külalised!

Esmalt soovin teieni tuua siirad tervitus- ja tänusõnad Päästeameti peadirektorilt Kalev Timbergilt, kes ei saa täna meiega koos olla haigestumise tõttu.

Olge te kõik tervitatud Rahvusoper Estonia lahke katuse all, majas, mis Eesti organiseeritud tuletõrje ja päästeteenistuse ajaloos korduvalt tähtsat rolli on mänginud. Just siia majja kogunesid 1919. aasta septembrikuu 6. ja 7. päeval tollaste tuletõrjeorganisatsioonide esindajad, et asutada Eesti Üleriiklik Tuletõrje Liit. Siiasamasse tuldi kokku 1929. aastal oma 10. aastapäeva tähistama. Ka Eesti Tuletõrjeliidu 80. aastapäev sai peetud siinsamas Estonia majas.

KUST ME TULEME?

Et me kõik mõistaksime oma organisatsiooni tänast päeva ja meie ühiseid tegemisi üheselt ning sügavamalt, tuletan järgnevalt lühidalt meelde, kust ja kuidas me tuleme ning milliseid radu pidi tänasesse jõudnud oleme.

Esimesi märke tuletõrje alastest seadusesätetest Eesti territooriumil võib leida juba 13. sajandi esimesel poolel Tallinnas kehtinud Riia õigusest. Aastal 1555 andis Tallinna raad välja esimese teadaoleva tuletõrjemääruse ehk Brandordnungi, millega kehtestati tulekahjude ärahoidmise ja kustutamise kindel kord.

Nagu paljud teie hulgast kindlasti teavad, asutas Eestimaa esimese

vabatahtliku tuletõrjekomando Mustpeade vennaskond Tallinnas 1787. aastal. Lisaks tuletõrjekomando organiseerimisele osteti nende poolt ka esimene tuletõrjeprits.

Edasi möödus pea terve sajand enne, kui 1862. aastal kellaspepp Carl Theodor Hollandt tuli mõttele asutada Tallinnas vabatahtlik tuletõrje, mis tegutses asudes pidi nii kiiresti kui võimalik ilmuma igale Tallinnas puhkenud tulekahjule ja seda kavakindlalt kustutama asuma. Pärast Tallinna Vabatahtliku Tuletõrjekompanii loomist pealinnas suurtulekahjusid ei toimunudki, sest tuletõrjemeeskonnad jõudsid alati õigeaegselt kohale ja tulekahjud ei jõudnud enam suureks paisuda ega kiiresti levida.

KELLE PIDUPÄEV?

Täna on pidupäev nii priitahtlikel kui kutselistel päästetöötajatel. Vahel võib Eestimaa tuletõrje ajaloost rääkides jääda mulje, et kuni nõukogude ajani Eestis kutselist tuletõrjet justkui polnudki. Tegelikult see nii ei ole.

Üllatuslikult varakult, isegi varem, kui algas tuletõrje vabatahtlik liikumine, alustati Eestimaal ettevõtete palgaliste ehk kutseliste tuletõrjekomandode loomisega. Nii alustas juba 1850. aastal tegevust Narva kalevivabrik tuletõrjekomando. Kümme aastat hiljem asutati Narva linna ketramise vabriku tuletõrjekomando.

Linnade kutselise ehk munitsipaal-tuletõrje loomine algas Eestis möödunud sajandi esimesel kümnendil koos töömahu kasvuga, mis selleks ajaks vabatahtlikele tuletõrjujale liiga koormavaks oli muutunud. Esimesed taolised kutselised komandod loodi Tartus 1917. ja Tallinnas 1919. aastal.

Kui aga 1917. aasta veebruarirevolutsiooni tagajärjel Vene riigis isevalitsuslik kord likvideeriti, kerkis Eestis kohe päevakorra küsimus tuletõrje üle-eestilise keskuse asutamisest, mille kohta avaldas ajalehtedes tuletõrjeühingute vastava üleskutse toleaeagse Avanduse Vabatahtliku Tuletõrje Ühingu peamees Jakob Liiv, keda mäletame eelkõige mitmete toredate tuletõrjujale pühendatud luuletuste autorina.

Vaid tugev sisemine kultuur saab luua tugeva organisatsiooni. Organisatsioonikultuuri on võrreldud liimiga, mis hoiab organisatsiooni koos ühiste arusaamade abil.

Eesti tuletõrje esimene kongress peeti, nagu kõne alguseski sai öeldud, Tallinnas Estonia teatri majas 6. ja 7. septembril 1919. aastal. Kongressi esimesel päeval loeti ette komisjoni poolt koostatud liidu põhikiri ja otsustati sellele tuginedes asutada Eesti Üleriiklik Tuletõrje Liit. Liidu asutamise koosolek peeti järgmisel päeval, 7. septembril Estonia punases saalis. Koosoleku avas hiljem ühehäälselt koosoleku juhatajaks valitud Tallinna Vabatahtliku Tuletõrje Ühingu esimees Ado Birk sõnadega: "See on esimene kongress vabas Eestis ära pidada."

ORGANISATSIOONIKULTUURIST

Vaid tugev sisemine kultuur saab luua tugeva organisatsiooni. Orga-

nisatsioonikultuuri on võrreldud liimiga, mis hoiab organisatsiooni koos ühiste arusaamade abil.

ESMALT PÄÄSTJATE LIPUKIRJAST:

JUMALA AUKS, LIGIMESE KAITSEKS!

Teadaolevalt nimetati meie lipukirja esmakordselt Eestis 141 aastat tagasi – 1868. aastal. Oma deviisi hoidsid Eestimaa pritsimehed kõrges aus kuni Eesti riigi iseseisvuse katkemiseni 1940. aastal, kui nõukogude kord paljud senised pritsimeeste organisatsioonikultuuriga seotud tavad põlu alla pani või lausa tabuks kuulutas. Sama juhtus ka Tallinna Tuletõrjeühingu 50. aasta juubeliks loodud "Tuletõrjujate hümni". Nüüd on just sobilik hetk tänada Tallinna Tuletõrje Puhkpilliorkestri endist teenekat juhti Hubert Rooheina, kes tänagi ettekandele tuleva tuletõrjujate hümni päästeteenistuse jaoks taaskasutusse tõi.

PRITSIMEESTE DÜNASTIAD

Selliseid mehi ja naisi on alati olnud ja on ka täna meie ridades palju, kes meie kõigi erilist austust väärivad. Kuna tuletõrje- ja päästealal on ikka tööle asunud esivanemate traditsioone järgides, põlvst põlve pritsimeeste dünastiaid luues, siis tahaksin siin ja praegu ära nimetada eelkõige taoliste perede tublisid esindajaid.

Alustan Eestimaa südamest – Järvamaalt. Ilmselt pole ka täna siin saalis vist kedagi, kes ei teaks Tuve Kärnerit ja tema perekonda või Paidest pärit Ivanovide perekonda, kust vähemalt neli meest "päästepisikuga nakatunud" on. Samuti teatakse hästi vendi Lindmäesid Saaremaalt, Käite Nõmmelt, Osasid Läänemaalt, Leesnurmi Virumaalt,

Kuriloveid Jõhvist ja Sikkusid Pärnust ning paljusid teisi päästjate dünastiaid.

TURVALISE ELUKESKKONNA ARENDAJAD

Päästeteenistuse roll on oluliselt laienenud. Nagu ütleb meie missioon: päästeteenistus on turvalise elukeskkonna kujundaja ning operatiivne ja professionaalne abistaja õnnetuste korral. Meie eesmärki viivad ellu nii ennetajad, tuleohutusjärelevalve töötajad, kriisireguleerijad, päästjad, õnnetusteadele menetlejad kui ka demineerijad.

Päästeasutused on deklareerinud, et tegelevad turvalise elukeskkonna arendamisega, mis ei tähenda vaid konkreetsete seadusesätetega reguleeritud funktsioone. Sellist käitumist nimetame me organisatsiooni sotsiaalseks vastutuseks, mis väljendub meie kõigi ühises soovis parandada ühiskonna üldist heaolu. Mitte ainult päästetud elud ja kodud, vaid vajadusel ka puu otsast alla toodud kassid ja päästetud pardipered on loonud meist teenistuse, kelle poole hädas pöörduda, keda usaldada. Arvamusküsitlused on viimastel aastatel näidanud, et päästeteenistus on püsinud rahva poolt enim usaldatud asutuste kõrgeimas tipus.

Lubage mul oma etteaste lõpetada traditsiooniliselt – tänamisega.

Eelkõige tahan tänada kõiki päästealal töötanud ja töötavaid inimesi – nii professionaale kui priitahtlikke, ilma kellelta poleks päästeteenistus täna selline, kui ta on. Head töövahendid võivad olla, aga heade inimesteta, kes need töövahendid inimkonna heaks tööle rakendavad, me läbi ei lööks.

Täna meie koostööpartnereid ja toetajaid, kes on olnud meiega ja meie selja taga, aidanud meil päästeteenistuse missiooni ellu viia rasketel aegadel ning loodetavasti ka tulevikus meid nõu ja jõuga aitavad ning koos meiega arengule mõtlevad.

Täna kolleegid Siseministeeriumist ja teistest ametkondadest, kellega oleme saanud jagada oma muresid ja rõõme. Tore, et olete meiega ka tänasel pidupäeval!

Jumala auks, ligimese kaitseks!

Valitsus peab ka raskel ajal kaitsma siseturvalisust hoidvaid ametnikke

Eesti Vabariigi presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõne Eesti organiseeritud tuletõrje 90. aastapäeva tänuüritusel Rahvuskooperis Estonia.

Toomas Hendrik Ilves

Eesti Vabariigi president

Lugupeetavad päästjad ja teie lähedased!

Mul on suur rõõm tervitada teid teie pidupäeval ning kinnitada, et olen uhke teie valiku ja pühendumise üle.

Eesti organiseeritud tuletõrje loomisest on möödunud 90 aastat. Astudes aga minevikust tänapäeva, siis näeme, et päästja ei tähenda enam vaid tuletõrjut. Päästeametnik on ka demineerija. Kriisireguleerija. Ennetaja ja järelevalvaja. Ka häiretelefonile 112 vastaja.

Nii on päästeametil oluline roll meie sisejulgeoleku hoidmisel. Nagu politsei, piirivalve, kodakondsus- ja migratsiooniametnikud või kaitsepolitsei, on päästeamet osa sisejulgeoleku tervikust, millel – ja seda on oluline mõista – pole Euroopa Liidus enam vaid riigisisene roll.

SISEJULGEOLEK ON JAGAMATU

Sisejulgeolekut – julgeolekut laiemalt – ei saa lahutada tükkideks, et siis mingit osa rohkem ja teist vähem edendada. Julgeolek, nagu me teame, on jagamatu. Ühe riigi sisemine kindlus ning ühe riigi elanike sisemine turvalisus on nii terviklik, et poolikuid rehkendusi ei saa selles valdkonnas ükski endast ja oma kodanikest lugu pidav maa 21. sajandil lubada.

Samas pole globaalne majanduskriis Eesti päästjatest puutumatu mõõda läinud. Teie sissetulekuid on kärbitud nagu kõikjal riigis, teie eelarvet on vähendatud. Lohutusõnad oleksid siin võltsid, sest olgem ausad: teisi võimalusi ei olnud ning see kõik on toimunud Eesti majanduse edasikestmise nimel.

Foto: Reimo Raja

Vaatamata senistele kärbetele on teie meeskond alles, kuna kedagi ei ole koondatud. Kuid järgmised eelarvelõiked tähendaksid ka komandode sulgemisi. Suurim probleem tabaks siis maapiirkondi, kus päästeautode kohalejõudmine võtaks praegusest kordades rohkem aega.

Isegi "õhuke riik" peab täitma riigi ülesandeid. Ja üks nendest on kodanike turvalisus.

See on piir, millest poliitikud ei tohi üle astuda. Sest see nõrgendaks Eesti sisejulgeolekut. See kärbiks inimeste turvatunnet ja lõikaks valesalt nende usku, et riik suudab neid kaitsta.

Isegi "õhuke riik" peab täitma riigi ülesandeid. Ja üks nendest on kodanike turvalisus. Kellelgi pole voli unustada, et riigieelarve raha on maksumaksja, mitte parlamendi, valitsuse või ministeeriumide raha. Ja inimesed maksavad riigile makse ikka selleks, et riik täidaks oma ülesandeid.

TURVALINE RIIK TÄHENDAB HEAOLU Ennast korrates meenutan ma jälle, et üks riigi olulisi ülesandeid on kindlustada oma kodanike julgeolekut.

Seega lasub valitsusel vastutus ka riigile majanduslikult raskel ajal kaitsma siseturvalisust hoidvaid ametnikke – ning seeläbi sisejulgeolekut ja kõiki oma kodanikke – sama söakalt, nagu näiteks kaitsetakse emapalka. Meile räägitakse, et nii tõuseb paljude inimeste heaolu. Me eksitame sellega ennast, sest ei saa rääkida heaolust, kui sisejulgeolek muutub ebakindlamaks.

Vaid turvaline riik muudab võimalikuks meist igaühe heaolu.

Lugupeetavad päästjad, head sõbrad!

Mina usun teisse nagu ka vabatahtlikesse pritsumeestesse. Ma usun kõigesse sellesse, millest räägib tuletõrjutajate hümni, kui vasksarvede hüüd ja abikaja on kõlanud:

*"Nüüd ülesse maast,
meid nüüd sinna on vaja,
et ligimest päästa,
peab jääma meil võit."*

Head pidupäeva ja edukat teenistust teile kõigile!

JUUBELIAASTA

Ilmus kogumik päästeteemaliste lauludega

“Kahjutuli saab alguse piasiasjast” – sellist nime kannab heliplaat, millele on salvestatud 12 uhiut tule- ja päästeteemalist laulu.

Reimo Raja
Peatoimetaja

Kõik laulud on kirjutatud tekstidele, mis on viimastel aastatel saadetud Päästeameti korraldatavale päästeala loomingu konkursile. Autoriteks peamiselt kooliõpilased, sekka ka paar õpetajat.

Viisi on tekstidele loonud Villu Valdmaa ja Agu Tammeorg. Laulude esitajatest pooled teevad oma igapäevatööd päästeteenistuses – Ants Aguraiuja (Põhja-Eesti Päästkeskuse järelevalveteenistuse juht), Marek Kukk (Lääne-Eesti Päästkeskuse haldusteenistuse juht), Toomas Taul (Vändra päästekomando pealik) ja Anne Martin (Päästeameti nõunik).

Lisaks laulavad päästeteemalisi laule endine Päästeameti peadirektor Mati Raidma, ärimees Enn Laksper, Rahvusoper Estonia solist Alar Haak ning tema lapsed Greta ja Raul-Alar.

Laulusõnad leiab Päästeameti kodulehelt www.rescue.ee. Plaadil on lisaks kõikide laulude fonogrammid.

Helikandja väljaandmist on toetanud Kilde Eesti AS.

Foto: Rain Pors

Päästeteemalise laulukogumiku “Kahjutuli saab alguse piasiasjast” esitlus toimub 4. detsembril Tallinnas Erika 3 Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni saalis.

Päästeteemaliste laulude kogumikplaadi heliloojat Villu Valdmaad üllatas, et lapsed kirjutavad väga palju surmast ja teistest väga tõsistest asjadest.

Kuidas sattusid päästeteenistuse lastelaulude plaadi heliloojaks?

Ettepaneku tegi Päästeameti nõunik Anne Martin, kellega olen ka enne loomingu koostööd teinud. Kaua mõtlema ei pidanud, sest lastelaulude ja ka päästetöö teema on mulle südamelehedane. Anne viis mind kokku väga tore inimese Agu Tammeoruga, kellega koostöös ka plaat valmis.

Kaua ja kuidas plaati tehti?

Aega oli väga vähe, muusika valmis umbes kahe ja poole nädala jooksul. Tempo oli kõva. Eks selle inspiratsiooniga on, nagu on. Vahel ei tule pähe ühtegi meloodiat ja siis äkki ühel päeval kohe mitu. Juuli lõpuks oli materjal koos ja augusti alguses olid Anne Martinil Ebaveres soojad saiad (plaadid) juba kotis.

Laulutekstit valisin umbes 70 kooliõpilase teksti hulgast. Üllatas, et lapsed kirjutavad palju surmast ja

teistest tõsistest asjadest. Loodan, et kurbade ja natuke rõõmsamate lugude vahel on paigas.

Kuidas lauljatega rahule jäid, enamik neist ju muusikaga ei tegele?

Vaat see oli väga tore kogemus. Päästeteenistuse töötajad on väga musikaalsed ja tublid lauljad. Koostöö läks hästi. Eks ma mõned märkused ikka tegin ja nõu andsin, aga minimaalselt, sest enamaks polnud vajadust.

Peale päästeteenistuse töötajate panid plaadi valmimisele õla alla mu väga head sõbrad Alar Haak lastega ja Enn Laksper. Suured tänud ka neile!

Sinu enda häält kuuleb plaadil neljas loos. Kas valisid need lood laulmises ise?

Kindlasti tahtsin laulda plaadi nimilugu “Kahjutuli saab alguse piasiasjast”, sest see valmis mul esimesena

ja n-õ ühe hingetõmbega. Teised laulud lisandusid töö käigus.

Kas plaadi tegemine sind ennast ka kuidagi muutis?

See plaat on mind positiivselt ja tugevasti muutnud. Olen sisemiselt palju kindlam ja uued sihid on silme ees. Kõik need päästeteenistuse üritused Ebaveres ja Estonias töid mu ellu väga tähtsa inimese, kes täidab suure tühimiku mu südames.

Millega igapäevaselt tegeled?

Praegu käib intensiivne töö oma lastelaulude noodiraamatu ettevalmistamisega. Muusikaõpetajad ja laulumaiad lapsed on oma küsimuste ja helistamisega mind nii kaugele viinud, et kui tähelepanepildid klappivad, siis detsembri alguseks on noodiraamat valmis. Loomulikult leiab sealt ka päästeteenistuse laule. Ja teatris laulan ikka edasi. Lastele mängin karu kah.

Villu Valdmaa

Lõpetas 1991. aastal Tallinna Konservatooriumi dotsent Ervin Kärveti lauluklassis. Täiendanud ennast Stockholmis E. Sædén juures, V. Noreika juures ja aastatel 1993–1998 Eesti Muusikaakadeemia magistrantuuris V. Mallene lauluklassis.

Aastast 1991 Rahvusoperi Estonia solist.

Pälvinud tunnustust ka kammer- ja oratooriumilauljana.

1995 võitis Tiit Kuusiku nimelisel lauluvõistlusel I koha.

1997 sai Suure Vankri auhinna. Kirjutanud viis lastemuusikali, mis kõik on Estonias ka etendunud.

Allikas: *Rahvusoper Estonia, Villu Valdmaa*

Oma hääleka panuse päästeteemalise lauluplaadi valmimisse andis Lääne-Eesti Päästkeskuse haldusteenistuse juht Marek Kukk.

Oli see sul esimene kord studios laulu salvestada?

On nii mitmedki korrad käidud. Aga studios laulda on pisut piinav. Laulda tuleb suurema pingega, kui seda laval teeks. Püüad ainult mikrisesse laulda, et midagi kaduma ei läheks, ja ringi vaadata pole kusagil. Samal ajal ei saa varbaga takti kaasa lüüa (põrutab mikrofoni), kõrvaklapid pigistavad, oled üks ja puudub publik, kellele laulda. See õige tunne tuleb ikka laval.

Kuidas sa end laval lauldes tunned?

Laval laulda olen aastatega ikka saanud. Ei saa salata, enamikul kordadel on see ikka nauding. Estonia laval olin esimest korda ja see kogemus oli päris jube. Ma ei teadnud, et ma rahvast ei näe, ning kuidagi kõle on olla üksinda nii suurel ja tühjal laval, kui tead, et iga su liigutust jälgitakse ja iga apsu märgatakse. Aga lõpp hea, kõik hea.

Kas valisid laulud esitamiseks ise välja või anti tekstid ja noodid lihtsalt ette?

Agu Tammeorg ütles juuli algul, et kaks laulu on vaja linti laulda. Teada oli vaid, et mingiks päevaks peab tehtud olema. Ma isegi ei tea, kas sel hetkel lugudel viisid juba olid või mitte. Aga kui nädala pärast kohtusime, sain sõnad ja noodid, proovisime ja seejärel hakkasimegi lindistama, ning tehtud see saigi.

Kuidas ise tulemusega rahule jäid, kui pärast salvestist kuulasid?

Mina olen rahul. Nii mõndagi kuulajat on üllatanud “Nublu” laul, kus ei pida- vat olema minu hääl. Iseenesest ju tore, kui kuulajaid üllatada suudan.

On sul plaadil ka oma lemmiklugu?

See on “Tuleinglid”. Põhjust on raske öelda, aga eks nende lugudega on nii, et kas käib jõnks läbi või ei. Selle looga käis.

Koostöös suurendame turvalisust

Ida-Eesti Päästkeskuse kriisireguleerimise büroo koostöös maakondlike kriisikomisjonidega korraldas kevadel kaks riskianalüüside ja üldplaneeringute teemalist seminari Virumaal: 29. aprillil Lääne-Virumaal ja 7. mail Ida-Virumaal.

Mikko Virkala

Ida-Eesti Päästkeskuse kriisireguleerimise büroo peaspetsialist

Eve Ojala

Ida-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Kohalikele omavalitsustele ja ohtlike kemikaale käitlevatele ettevõtetele suunatud seminaridel käsitleti riskidest teavitamist ning riskianalüüsidest toodud ohtude arvestamist planeeringutes, projekteerimisel ja ehitamisel. Valdonna õiguslikust taustast rääkisid Siseministeriumi ja päästeala spetsialistid. Varjase hoiatuse süsteeme (VHS) tutvustas Alarm Center OÜ ja ettevõtja vastutuskindlustusest rääkis Eesti Kindlustusseltside Liidu esindaja. Seminarid juhatasid sisse maavanemad Urmas Tamm ja Riho Breivel.

RISKIANALÜÜSID ON ÕNNETUSTE ENNETAMISEKS

Päästkeskuse koordinaatsiooni-teenistuse juht Mairo Nõlvak ütles seminaridel sissejuhatuses, et riskianalüüsi tehakse õnnestumiseks enne- või hiljem, kui midagi on juba tõesti juhtunud. Ikka sel eesmärgil, et teaksime, millega õnnestumise tagajärgi leevendada ja likvideerida, ning et meil oleks selleks ressursse.

Uus riskianalüüsi meetodika, mida seminaril tutvustas Siseministeriumi nõunik Lauri Luht, on üles ehitatud hädaolukorrast tulenevast riskianalüüsist. Selle meetodika alusel on valminud 26 riiklikku analüüsi, mille kokkuvõtte on siseministeriumi veebilehel.

Seminaril toodi välja järgmised kitsaskohad: riskianalüüsist koostamisega on kohalikel omavalitsustel tekkinud probleeme seoses rahaliste ressursside leidmise ja vastavate teadmistega inimeste puudumisega. Riskianalüüs koos ohtuallikadega peaks olema kättesaadav kohalikele omavalitsustele, planeeringute koostajatele, projekteerijatele ja laiemale avalikkusele.

Ettevõtete riskianalüüsist rääkisid Priit Laaniste, Siseministeriumi pääste- ja kriisireguleerimispoliitika osakonna juhataja asetäitja (Lääne-Virus), ning Kady Danilas, Päästeameti planeerimise ja analüüsi talituse peaspetsialist (Ida-Virus).

Leiti, et probleem seisneb ohtuallikate arvutamise meetodika puudumises, mille lahendamiseks tegeleb Päästeameti juurde moodustatud töögrupp. Lähtuvalt oma asukohast võib ohtlike ettevõtete kätkeka hoopis suuremat riski kui suurõnnetuse ohuga ettevõtte. Näitena toodi, et Rakvere lihakombinaat kujutab endast ohtliku ettevõtte inimestele suuremat ohtu kui inimehõlmiga paigas asuv Asi Kunda Nordic Tsement lõhkeaineladu, mis on suurõnnetuse ohuga ettevõtte.

Üld- ja detailplaneeringuid puudutavatest seadustest ning nende seostest tuleohutusega rääkis seminaridel Ida-Eesti Päästkeskuse inseneritehnilise büroo juhataja Janek Floren. Tõdeti, et kohalike omavalitsuste üldplaneeringutes ei ole kajastatud ohtlikest kemikaalidest tulenevat ohtu. Lahendusena pakuti, et planeeringuid tuleks omavalitsuse riskianalüüsist lähtuvalt muuta.

Uus riskianalüüsi meetodika, mida seminaril tutvustas Siseministeriumi nõunik Lauri Luht, on üles ehitatud hädaolukorrast tulenevast riskianalüüsist.

ELANIKE TEAVITAMISE PROBLEEM

Ohtlike kemikaale käitlevad ettevõtted peavad ohtuallikates viibivaid inimesi suurõnnetusest kiiresti teavitama. Eelmise aasta novembrist hakkas kehtima siseministri käskkirj, millega reguleeritakse varjase hoiatuse süsteemidele kehtestatud nõudeid – sireenide paigaldamist,

Varjase hoiatussüsteemi seade.

Foto: Eve Ojala

käitamist ja elanike ettevalmistamist – ning mis kehtestab ühtsed sireenisignaali tähendused.

Varjase hoiatamise süsteeme tutvustas seminaril Alarm Center OÜ juhataja liige Olev Rosar. Kitsaskohana toodi välja see, et sireenide paigaldamisel puudub ühtne standard. Samuti leiti, et signaalide-helide tähendused peavad olema kusagilt lihtsalt kättesaadavad (näiteks telefoniraamatutest). Mujal maailmas toimub esmane teavitamine häirekeskuse kaudu. Tuleks moodustada töögrupp, kes töötaks välja VHSi üleeestilise kontseptsiooni ja süsteemi käivitamise korra, sealhulgas ka kriisikommunikatsiooni (kes ja kuidas tagab avalikkuse informeerimise) ja üleriigiliselt ühtse riskikommunikatsiooni (rahuaegne elanikkonna teavitamine).

Tänavu veebruarikuus jõustunud kemikaaliseaduse sätetes seisab, et suurõnnetuse ohuga ettevõttes kasutatava ohtliku kemikaali koguse ja liigi, kemikaali käitlemise seadme, tehnoloogia või hoiukoha muutmise kavandamisel arvestatakse muudatuse mõjudega suurõnnetuse ohule.

Kui selle muudatusega kaasneb suurõnnetuse ohtu tunduv suurenemine, peab ettevõtja kohalikus ajalehes avaldama sellekohase teate, samuti arvestatakse nimetatud muudatuse tegemisel avalikkuse ja kohaliku omavalitsusüksuse arvamuse ja kohaliku päästeasutuse hinnanguga. Seminaril tuli tõdeda, et kahjuks ei ole elanike teavitamise vallas ettevõtteid seni midagi ära teinud, ei paberil ega reaalses elus.

GRUPITÖÖNA ANALÜÜSITI VÕIMALIKKE RISKE MAAKONDADES
Mõlemal seminaril moodustati kolm eri valdkondade inimestest koosnevat töögrupp. Tulenevalt lähteülesandest (planeering jääb kemikaali käitleva ettevõtte ohtuallikasse) tuli grupitöös analüüsida võimaliku õnnetuse tagajärgi planeeritavas alas, nimetada kohalike omavalitsuste kohustused, planeeringu koostaja ülesanded ja olemasoleva ohtliku ettevõtte kohustused, hinnata analüüsist tulenevalt elanikkonna kaitse meetmeid ja vastutuskindlustuse suurust ning koostada suunised kohalikele omavalitsustele.

KRIISIREGULEERIMINE

Linna tunginud vesi sundis inimesed "majade" katustele.

Päästemeeskond võitles Hollandis tormi ja üleujutustega

Fotod: Priit Laos

Septembri lõpus startis ligi 30liikmeline täisvarustuses Eesti päästemeeskond Koselt 2200kilomeetrisele teekonnale mööda maad Hollandisse – sihtmärgiks Noord-Hollandi regioon, mida oli tabanud läbi aegade suurim üleujutus. Tegemist oli õnneks siiski seni ühe suurima õppusega omalaadsete seas, kus oma päästemeeskondadega osales kokku viis Euroopa riiki.

Viktor Saaremets

Lääne-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja

EELLAGU

Õppuse stsenaariumi aluseks võeti kõige hullem sündmuste käik tormi ja üleujutuse korral. Seda ei tulnud korraldajatel endil välja mõelda – niisugune suurõnnetus on riiki tõesti tabanud. 1953. aastal õõl vastu 1. veebruari tõusis Hollandis tormiga merevee tase 3,36 meetrit üle tava-pärase tõusuvee maksimumi ning kaitsetammid ei pidanud vastu. Vesi tungis sügavale sisemaale, kattes pea kümnendiku riigi haritavast põllumaast. Katastroofis kaotas elu 1835 inimest ja kümneid tuhandeid loomi. Kahjustada sai üle 40 000 hoone. Naaberriigis Suurbritannias hukkus 307 inimest.

Suur osa Hollandist asub allpool merepinda ning üleujutuste ja tormide oht on pidev. Nii otsustas Holland koostöös Suurbritannia, Saksamaa, Poola ja Eestiga korraldada suurõppuse "Floodex", testimaks rahvusvahelise koostöö sujumist õnnetuse tagajärgede likvideerimisel. Eesti meeskond oli koostatud peajasjalikult Lääne-Eesti

Päästkeskuse töötajast, kuna Lääne-Eesti rannikualad ja saared on üleujutustele enim avatud. Kui algselt oli plaanis kaasa võtta pumbamoodul, siis lõpuks otsustati nelja paadimeeskonna kasuks, kelle ülesandeks sai õppusel paatidega üleujutatud aladelt inimesi otsida ja päästa, tehes koostööd teiste riikide päästemeeskondadega. Lisaks päästjatele sõitsid õppusele logistikud, igas paatkonnas oli kaasas ka meedik.

Meeskond alustas teed laupäeva, 19. septembri hommikul. Esmalt koguneti Kosel, kus pakiti autodesse varustus ja anti esmane ülevaade olukorrast ja toimunust. Juba varem olid korraldajad saatnud osalejatele vaatamiseks "teleuudiste" klipid õnnetuse kohta, kus enamik vajaminevast infost oli välja toodud. Koselt liiguti edasi Pärnusse, kus nelja väikebussi sappa haagiti paadid, anti viimased teleintervjuud, ning sõit võis alata. Lisaks asus kolonni väikeveok järelkäruga, kuhu mahutati kogu laagrivarustus ja toiduvarud, ning sõiduauto, millega liikesid õppuse hindajad, vaatlejad ja korraldusmeeskonna liikmed. Tehti kolm peatust – kaks Poola kolleegide juures ning viimane Saksamaal, kus õõbiti THW (Technisches Hilfswerk) katuse all.

1. PÄEV

Hollandi piiri ületades võttis meeskonna vastu Reception and Departure Centre (RDC), mis koosnes lauast, mõnest toolist ja ühest mehest. Meeskonna juhid said ülevaate õnnetuse mastaapidest, sündmuskohtadest ja abivajadustest. Tiimile anti kaasa politseieskort, kes toimetaskõik kiirelt ja sujuvalt laagripaika. Samal õhtul pandi üles laager (kolm telki magamiseks ja staabiks, köök, kuivatustelk ja ka tualett, mida küll ei kasutatud) ning meeskonna juhid läksid esimesele briifingule, kus tutvustati olukorda juba põhjalikumalt. Õhtul oli kõigil huvilistel võimalus siirduda välikinno, kus suurel ekraanil näidati filmi "De Storm", mis põhines 1953. aasta tormil ja üleujutustel. Tegemist oli igati korraldiku Hollandi mängufilmiga, mis hoolimata valesast seljast ja seisemisest väsinud jalgadest nõudis lõpuni vaatamist. Film oli nii uus, et Hollandis esilinastus see vaid nädalapäevad varem, 11. septembril. Siis peeti viimased koosolekud ning mindi enne õppuse esimest tõist päeva puhkama.

Ülesanded jagati kätte teise päeva varahommikul ja mitte silmast silma, vaid videokonverentsi vahendusel. Usutavasti reaalelus nii ebakindlat varianti tähtsa info edas-

tamiseks ei kasutata, kuid õppusel seda siiski katsetati.

2. PÄEV

Eestlaste esimeseks ülesandeks sai moodustada kolonn. Peale nelja Eesti paatkonna kuulusid sinna veel britid dekontaminatsiooni (saaste eemaldamise – toim) varustusega ja sakslaste THW paatkonnad. Algselt liitusid kolonniga ka kohalike keskkonkakaitsete masinad, kuid need mehed avastasid pooltel teel, et on vales kolonnis. Teekond baasist võis alata ning kõrvalt vaadates nägi kolonn üleni sini-must-valge välja – eestlaste EDRT logodega bussid vaheldumisi THW sini-must-valgete autodega. Kolonni vedas taas politseieskort, kelle oskust raudratsusid taltsutada ja liiklust reguleerida oli lausa lust vaadata. Nagu hiljem kuulus, olla tegu väga kogenud mees-tega, kes eskortinud ka kuningannat ennast.

Kolonn liikus mööda kitsaid teid külade vahel ning kuigi sihtpunktini oli umbes 45 minuti tee, venis kohalejõudmine päris pikalt. Esmalt jäi kolonn ühel hetkel seisma. Kolonni viimase auto juurde tulnud politseinik laiutas naeratades käsi ja teatas lühidalt "sorry, but no more road" ("vabandage, aga teed lihtsalt

pole enam”). Väidetavalt pidi tee peal olema paigaldatav sild, millest ülesõitmise harjutamine oli samuti õppuse osa. Mingil põhjusel see sild oma ettenähtud kohale ei jõudnud. Edasi läks hulk aega selleks, et kogu kolonn olematu laiusega teel ümber pöörata. Kui sündmuskohale lähemale jõudma hakkasime, siis mingil põhjusel eskortis politsei meid taas õigest paigast mööda ja paarkümmend minutit hiljem kordasime juba tuttavat protseduuri – ümberpöörd ja tagasisõit. Pärast ligi neli tundi kestnud sõitu jõuti Wervershoofi linnakeses olnud järve äärde ja paatide vettelaskmine võis alata.

Esimese päeva ülesanne oli üleujutatud aladelt ja asulatest inimeste otsimine ning päästmine. Selleks olid järve paigaldatud konteinerid, mille väljanägemist oli kohendatud, et need paistaksid majadena, ning kasutatud veel mitmesuguseid võimalusi tõetruu pildi maalimiseks. Ei hakka kirjeldama, kuidas “kannatanuid” seljas katuselt alla toodi ja paati aidati, ega arve välja tooma, kes kui palju päästis. Õppuse eesmärk ei olnud ju selgitada võitjat. Igatahes said eestlased kohe esimesel päeval uusi kogemusi nii kolonni moodustades kui ka päästetöid tehes. Lahti saadi ka esimesest paadist, aga sellest lõpupoole lähemalt. Õhtul otsustasid meeskonna juhid päid kokku pannes teha päringu kohalikele koordineerimismeeskonnale, saamaks teada, millised võimalused oleks järgmiseks päevaks leida uus paat koos kipiiga.

3. PÄEV

Kolmas päev algas selles mõttes väikese üllatusega, et ühe paadimeeskonna juht Vadim Ivanov määrati hoopis Briti-Saksa-Poola pum-pamimeeskonna kolonnijuhiks. Nii läks tema tee meeskonnaga selleks korraks lahku. Hiljem määrati ta ka kogu meeskonna kontaktisikuks sündmuskohal. Pumpamisest vahel-palana veel nii palju, et huvitav oli võrrelda eri riikide tehnikat ja kiirust. Sakslased ja britid juba pumpasid ning tekstikirjutaja koos oma seltskonnaga lahkus sündmuskohalt, kui poolakad alles voolikuid ühendasid. Kurjad keeled räägivad, et mehed olla eelmisel ööl Amsterdamis käinud ja saabunud sealt alles kella kolme paiku öösel.

Eestlaste kolmanda päeva töökoht asus Akerslooti linnakeses ning eesmärk oli sama, mis päev varem – päästa inimesid. Ka paadituks jäänud eestlased said uue aluse. Tänu meeskonna juhtide aktiivsele lobbytööle sündmuspäiga juhiga leiti kohapealt alamehitatud Hollandi paatkond, kellega ühismeeskond moodustati.

See õppusepäev lõpetati juba kell neli, kuna õhtul ootas kõiki õppuse lõpetamise piknik. Sööki-jooki pakuti mererannas, kus lisaks hea-parema maitsemisele saadi lõpuks ka rahus lõkke ääres tutvust sobitada ja meeneid vahetada. Tõsi, suuremaks nännivahetamiseks läks viimasel hommikul, kui kogu Eesti meeskond ühel hetkel siniste mütside asemel sakslaste punaseid nokatseid kandis.

Päästemeeskond esimeses ööbimispaigas Poolas.

TAGASI KOJU

Reedel pakiti laager kokku ja enne-lõunal jäeti Hollandiga hüvasti. Tagasisõidul tehti vaid üks ööbimispeatas Poolas, Pärnus oli kolonn juba ööl vastu pühapäeva. Sõiduauto meeskond läbis sama tee ühe jutiga ja see võttis aega kokku umbes 27 tundi.

Loo kirjutamise ajal kokkuvõtete tegemine alles käis, kuid võib väita, et enamik tagasisidest on positiivne. Õppuse käigus ja sellele eelnenud perioodil saadi juurde palju kogemusi transpordi korraldamisel, päästetöödel, kaardistamisel, GPSide kasutamisel, koostöö tegemisel jne. Ligi pool päästemeeskonnast oli suurel rahvusvahelisel õppusel esimest korda. Loodame, et õpitud kogemusi tegelikult õnnetusel rakendada ei tule, kui aga meri peaks üle kallaste tõusma, siis teame, et seekord oleme selleks valmis rohkem kui kunagi varem.

EESTLASTE JUHTUMISI

Eesti meeskond ei saanud läbi ka ilma väiksemate viperusteta. Kõik algas juba sõites, kui Poolas peatust tehes avastati, et ühe paaditreileri rehvi on kahtlaselt punnis ja suurema probleemi vältimiseks vahetati see kohe välja.

Esimesel õppusepäeval jääd ilma oma suurimast paadist, kui üks “kannatanutest” tõmbas paadis olles jalaga ühe elektrikaabli pesast. Kuna paadis oli niiske ja kaabeldus märg, siis juhtmete tagasiühendamisel kärsas elektroonika läbi. Paadist õppusel enam asja ei saanudki.

Järgmisena saabus teade ühelt bussijuhilt, et on bussi võtmed ära kaotanud. Kogu laager käidi läbi, otsiti staabist, kõõgist ja kõikvõimalikest kohtadest, kuid mida ei leitud, olid võtmed. Õnneks olid kaasas varuvõtmed, seega midagi tegemata ei jäänud. Hiljem leiti kaotsiläänud varandus muidugi seljakotist.

Õppuse teisel päeval lagunes ka teine paat, kui sõideti kalda ääres puuroigastesse ja lõhuti põhi. Nagu meeskonna juht Gert Teder hiljem meeskonna kogunemisel rääkis, ei möödu ühtegi õppust, kus Laszlo Vägevega (nii kutsutakse päästekooli direktorit, paati juhtinud Janek Lassi) mõnd õnnetust ei juhtuks. Lisaks sai teisel päeval vahetult enne õppuse lõppu ühel paadil tagasiteel kütus otsa – nii tuli kaldalt meestele jõuett juurde saata. Ning sellest, kuidas Vadim Ivanovist sai õppuse sildi peal Avdim Ivanov ja Karmo Kurust Karmo Karu, räägitakse endiselt. Tagantjärele lõbus meenutada. Ja muidugi tasub sellest kõigest õppust võtta, et järgmisel korral niisuguseid asju vältida.

Saksa päästjad “uppunut” paati tõstmas.

Katastroofiohvrite tuvastajad: "Surm ühendab meid."

Eesti katastroofiohvrite identifitseerimise üksuse ehk DVI-üksuse (inglise keeles Estonian Disaster Victim Identification Team) loomise vajadus kerkis Eestis päevakorda pärast 1994. aastal toimunud Estonia laevaõnnetust.

Annika Lall

Sisekaitseakadeemia
politseikolledži dotsent

Algasid ettevalmistused. 1996. aasta aprillis allkirjastas toonane siseminister Märt Rask käskkirja tuvasutusüksuse loomiseks. Sama aasta mais kinnitati politseipeadirektori käskkirjaga DVI-üksuse identifitseerimise korraldamise juhtgrupi moodustamine. Praeguseks on see grupp 11liikmeline.

Üksuse liikmete ettevalmistamisel ja arendamisel on järgitud rahvusvahelise kriminaalpolitsei organisatsiooni Interpol koostatud katastroofiohvrite tuvastamise juhiseid ja häid tavasid ning nendest tulevaid eesmärke.

Eesti katastroofiohvrite identifitseerimise üksus koosneb neljast töörühmast, mille moodustamisel on võetud aluseks Interpoli heaks kiidetud tööjaotus.

KADUNUD ISIKUTE OTSIMISE GRUPP

Selle grupi tegevus hõlmab andmete kogumist ja kontrolli: tööd kadunud isikute lähedastega ja nende kohta informatsiooni kogumist, võimalike

ohvrite surmaeelsete andmete (AM data) hankimist, haiglate ja surnukuuride kontrolli õnnetuspiirkonnas. Võib kaasata ka otsingukoerad ja nende juhid.

TEHNILINE KESKUS

Põhiline on ohvrite äratoomine (väljakaevamine) ja vaatlus õnnetuspaigal või selle vahetus läheduses. Samas on tehnilise keskuse liikmed kaasatud ka surnukambriosakonna töösse, kus toimub hukkunute daktüloskoopimine (sõrmejälgede, peopesajälgede ja jala talla all oleva naha uurimine isiku tuvastamiseks) ning nende isiklike esemete ja eritunnuste fotografeerimine.

SURNUKAMBRIOSAKOND

Selle grupi põhitöö on määrata surnute usaldusväärsed surmajärgsed andmed (PM data), n-õ vaadelda laipa, koguda proovid (DNA), teha hambaröntgen, mis tagaks hambaartide võrdluse DVI-keskusesse laekunud andmebaasiga.

HALDUSKESKUS

Ülesandeks on meeskonna laagri püstitamine, side- ja IT-lahenduste tagamine ning meeskonna olme eest hoolitsemine missioonil või õppusel.

Praegu võiks see grupp kanda logistikagrupi nime.

Üksusesse kuuluvad mitmete spetsialistigruppide esindajad, keda kaasatakse ühisoperatsiooni: politseist kriminalistikavaldkonna spetsialistid, fotolabori töötajad, keskkriminaalpolitsei menetleja, kadunud isikute tuvastamisega tegelev grupp.

Hukkunute tuvastamisel on abiks – kogudes muu hulgas lähedastelt hukkunute andmeid – Eesti kohtuekspertiisi instituudi spetsialistid: kohtuarstid, meditsiinilise kriminalistika valdkonna esindajad, kohtu hambatehnik, DNA-labori ja daktüloskoopialabori töötajad.

EESTI KOGEMUS – LENNUÕNNETUSED

Riigisiselt rakendati katastroofiohvrite identifitseerimise üksuse struktuure ja varustust esimest korda 2001. aasta 24. novembril Kärđlas toimunud lennuõnnetusel, kus oli kaks hukkunut. Sündmuspaigale minnes polnud DVI-üksusel veel reaalselt töökogemust sellise õnnetuse uurimiseks. Olid igapäevased kriminalistikateadmised töötamiseks sündmuskohal, kus on hukkunuid, kuid see olukord oli pisut teine. Kõik õnnetused on erinevad ja erineva keerukusastmega. Samas võib öelda, et igapäevased kokkupuuted tapetute, liiklusõnnetuste ohvritega ja enesetapu sooritanutega olid andnud kriminalistidele piisava kogemuse, et suuta teha erineva raskusastmega identifitseerimisi.

Järgmisena kaasati Eesti DVI-üksus Tallinna lennuväljal 2003. aasta 10. veebruaril toimunud lennuõnnetuse uurimise. Hukkunud oli kaks inimest. 2004. aasta 17. mail toimus ühe hukkunuga kopteriõnnetus Lõuna-Eestis, kus koostöös Lõuna politseiprefektuuri kriminalistidega uuriti sündmuskohat.

DVI esimene rahvusvaheline missioon oli ajavahemikul 30. detsember 2004 – 31. jaanuar 2005, kui üksuse

kolmeliikmeline grupp lähetati Taisse maavärinast ja tsunamist räsitud Phuketi piirkonda ohvrite identifitseerimise ja tuvastamise töödele. Eesmärk oli aidata kaasa kolme kadunuks jäänud Eesti kodaniku leidmisele. Sellel missioonil osaleti Põhjamaade, Soome DVI-üksuse koosseisus.

Kuna sel missioonil oli Eesti DVI-üksusest esindatud vaid kolm inimest, siis kohapeal tehti töid, mis haakusid Soome analoogse üksuse tegemistega. Phuketi piirkonnas osaleti hukkunute identifitseerimisel ja seda peamiselt daktüloskoopiliste ehk sõrmejälje- ja peopesakaartide koostamisega. Mõnel päeval tuli osaleda ka otsingutöodes, mis seisnes teatud piirkondade kontrollimises või siis sõidus konkreetse paikkonda ning seal leitud laipade tuvastamises ja dokumenteerimises.

Kuna tsunamiohvrid olid olnud väga keerulistes tingimustes – kuumus (õhutemperatuur kohati 53 kraadi), vesi, vigastused ja roiskumine –, siis võib väita, et me suutsime anda oma panuse daktüloskoopimisel kõrgel tasemel, millega aitasime kaasa hukkunute tuvastamisele.

Pärast välismissiooni oli DVI järgmine katsumus Eesti traagilisim lennuõnnetus. 2005. aasta 10. augustil kukkus Tallinna lahte ettevõttele Copterline kuulunud helikopter. Hukkusid kõik pardal olnud reisijad ja kaks pilooti. Taas tegime koostööd Soome kolleegidega, kuid nüüd olid rollid vahetunud – nemad olid meid abistav ja meie õnnetuse uurimist vedav üksus.

Ka järgmine väljakutse oli lennuõnnetusele. 2006. aasta 25. novembril tegeles DVI-üksus sündmuskoha uurimisega Tartumaal Ülenurme lennuvälja lähedal toimunud lennuõnnetusel.

Katastroofiohvrite identifitseerimise üksus kaasati ka pronksõduri sündmusesse 2007. aasta kevadel. Koos muinsuskaitsega kae-

Otsingugrupp
Tais tsunamiohvreid otsimas.
Foto: Lembit Niidumaa

Nii see tuli - tsunamikatastroof Tais 2004. aasta lõpus.

vati hauad lahti, fikseeriti olustik ja dokumenteeriti. DVI-üksuse kohtuarst tegeles säilmete tuvastamisega (määraates soo, orienteeriva surmaja ja vigastused), võeti DNA-proovid ja võrreldi neid Venemaalt saadud sugulaste omadega.

EESMÄRGID

Eesti katastroofi ohvrite identifitseerimise üksuse põhieesmärgid on:

- tagada Eesti Vabariigi valmisolek osaleda rahvusvaheliste suurõnnetuste ja katastroofide ohvrite tuvastamises;
- Eesti maine parandamine rahvusvahelisel areenil, aidates kaasa abistaja riigi rolli kujundamisele;
- üksuse valmisoleku suurendamine riigisiseste suurõnnetuste ja kriiside ohvrite tuvastamiseks;
- politsei- ja meditsiinitöötajate professionaalsuse suurendamine missioonide, õppuste ja täienduskoostöö kaudu;
- koostöö arendamine teiste riikide analoogsete teenistuste ja üksustega.

Nende eesmärkide saavutamiseks peaks olema tagatud teatud reservi valmisolek, et lähetada üksus rahvusvahelisele missioonile 24 tunni jooksul pärast vastava korralduse saamist ja kindlustada kahenädalane iseseisev toimetulek kriisipiirkonnas.

Üksuse liikmetele tagatakse koolitus ja väljaõpe, varustamine ning vaksineerimine ja regulaarne meditsiiniline kontroll.

Saavutatakse üksuse ettevalmistamise ja varustamise tase, mis võimaldab osaleda tuvastusoperatsioonidel kõrgel professionaalsel tasemel.

Luuakse üksuse tööd puudutav õiguslik alus ning spetsialistide ja üksuseliikmete andmebaas.

Töötatakse välja ja rakendatakse alarmeerimissüsteem.

Töötatakse välja ja luuakse üksuse varustuse haldamise ja hoidmise süsteem ning baas.

Kuna osa varustusest ja väljaõppes isikkoosseis on politseiprefektuurides olemas, siis oleks mõttekas toetada siseministeriumi liinis antud

üksuse edasist eksisteerimist. Nagu eelkirjutatud nähtub, on selle üksuse tegevus seotud ka kulustega, millele praegu katet ei ole.

Kui riiklikult peetakse vajalikuks, et ollakse konkurentsivõimelised naaberriikidega, siis peab antud üksuse tegevusega kaasnema riiklik toetus. Rääkida seda maailma tabanud majandussurutise raames on võimalik pisut kohatu, aga julgen arvata, et õnnetused, mis meid tabada võivad, majandusolukorda ei arvesta.

Eesti DVI-üksus on senini eksisteerinud ja tegutsenud suuresti entusiasmiga ning kohalike prefektuuride ressursside najal. Kindlasti ei tohiks selline lähenemine saada seaduspäraseks.

DVI OSAKS PÄÄSTEMEESKONNAST?

Kui Eesti päästemeeskonna ettevalmistust ja missioonile lähetamist on suudetud reguleerida riiklikul tasandil, siis leian, et Eesti DVI-üksus võiks olla osa sellest päästemeeskonnast, kuhu saab kaasata erinevaid spetsialistide vastavalt vajadusele.

Mõlemad üksused on osalenud ja koostööd teinud nii õppustel ("Vares Rescue 2002") kui ka lennuõnnetustel Eestis. Mõlema meeskonna tegevused on küllaltki sarnased, sest peamine eesmärk on inimeste päästmine. Kui päästetegevus on end ammendanud ja on jäänud hulk küsimusi, mis on seotud hukkunutega, siis on DVI-üksuse töö möödapääsmatu.

Tahaks lõpetada Soome DVI-üksuse motoga: "Surm ühendab meid". Selles lauses on kübeke kargust, aga mõte on suur.

Õppused

18. märtsil 1999

"Aeroplan" Tallinna lennuväljal

2. juulil 1999

katastroofiõppus Laulasmaal koostöös rahvusvaheliste vaatlejatega

13. septembril 1999

Pärnumaa katastroofiõppus "Via Baltica"

21. augustil 2000

Pärnu liiklusõnnetusega suurõnnetuse õppus

13.–14. septembrini 2000

Laulasmaa-Klooga-Paldiski kompleksõppus liiklusõnnetustega

10.–13. septembril 2002

rahvusvaheline kriisireguleerimis- ja päästealane kompleksõppus "Vares Rescue 2002"

Päästemeeskond saab DVID toetada

Jaan Tross

Päästeameti kriisireguleerimisosakonna juhataja

Päästemeeskonna võimekuse arendamisel on lähtunud eelkõige ELi elanikkonnakaitse mehhanismi, NATO CEPI (NATO tsiviilhädaolukordadeks valmisoleku planeerimine – toim) ja ÜRO vastavatest töösuundadest. Kui me alustasime SAR- (otsingu- ja päästerühm) ja meditsiinirühmaga, siis nüüdseks on lisandunud mitmed uued komponendid – logistika, CBRN, demineerimine, üleujutused ja pumbajaamad. Eesti päästemeeskond võib olla platvorm ka DVI jaoks

ning nende lähetamine missioonile on juba praegu võimalik vastavalt Vabariigi Valitsuse 8. jaanuari 2009. aasta määrusele nr 9 "Rahvusvahelistel päästetöödel osalemine". Selle määruse järgi on päästemeeskond iga üksiku missiooni tarbeks moodustatud vastava ala spetsialistide grupp ning päästetöödel on nendeks ka katastroofi ohvrite identifitseerimise (DVI) eksperdid. Päästemeeskond saab DVID ka praegu toetada – dokumentatsioon, logistiline tugi, õiguslik regulatsioon (lepingud, kindlustus, tasustamine jm), vaksineerimise põhimõtted, alarmeerimine jm. Entusiasm jääb ka päästemeeskonnaga liitumisel, sest sellele me paljuski tuginema.

Tuvastamisgrupp välismissioonil Tais.

Foto: Lembit Niidumaa

KOMANDO

Mustla komando – eelmiste põlvvedega seob lugupidamine ja muuseum

Kunagine Mustla elanik Marek Kiik käis külas Mustla komando tuletõrjujatel, uuris sealset ajalugu ja meeste tegemisi.

Marek Kiik

Lõuna-Eesti päästkeskuse pressiesindaja

Tarvastu on Viljandimaal nii pindalalt kui ka rahvaarvult Suure-Jaani järel suuruselt teine vald. Valla keskus asub Mustla alevikus ning omavalitsuse idaosas paikneb Eesti suurim siseveekogu – Võrtsjärv. Aastatel 1938–1979 oli Mustla isegi linna staatuses.

Mustlas asub ka Lõuna-Eesti Päästkeskuse päästekomando, kus ajaloost silmapaistvalt lugu peetakse. Komando ruumidest võib leida põneva väljapaneku kohaliku tuletõrjeajaloo killukestest. Nende seast leiab dokumente, mis räägivad Tarvastu vabatahtlike pritsumeeste tegevusest juba aastal 1904. Viljandimaa eri paikadest kokku kogutud väärtused on komandos tänu endisele komandopealikule Aare Mikule, kes mulle muuseumis toreda ringkäigu korraldas ja kohaliku tuletõrje ajaloost ülevaate andis. Järjepidevus ja möödunu mäletamine on mehe arust tähtis, et kutseala saaks tulevikuski paremuse poole areneda. Aare hoolitses komando asjaajamiste eest veel eelmise aasta viimaste kuuden, kuni komandopealiku amet tervise hoidmise nimel kolleeg Ruttar Ronimoisile üle tuli anda.

Mustla komando 15. aastapäeva pilt 2008. aasta novembrist. Vasakult vanempäästja Aare Hunt, meeskonnavanemad Rein Mikk ja Aivo Jaanimägi, vanempäästjad Gabriel Vaarman ja Kurmet Mägi, meeskonnavanem Juhan Rebane, pealikud Mikk Ronimois ja Aare Ruttar, päästjad Kulno Juus ja Tarmo Tafenau, meeskonnavanemad Toomas Tuul ja Rein Talur ning päästja Ants Arak. Fotolt puudub Gunnar Arak, kes õpib Väike-Maarja päästekoolis ja on komandos praktikal.

Aare Mikk asus tuletõrjuna tööle 1981. aastal, mil iga nõukogude korra aegse põllumajandusühistu ehk kolhoosi juurde kuulus oma tuletõrjete salk, kelle käsutuses oli tuletõrjeauto. Lähikonnas olid masinaga salgad Suislepa, Kärstna, Vambola ja Tarvastu kolhoosis. Mustla praeguse komando asupaigas oli endise Tarvastu kolhoosi tuletõrjate väljasõidukoht. Lähikonnas asus veel Mustla vabatahtlike depoo, kus üheks autojuhiks oli 1980. aastast Rein Talur. Sitke mees peab praegugi Mustla komandos omaseks saanud ametit ja rõõmustab, et elu on arenenud, varustus paranenud ning enam ei tule tulekahjule tormata present- või

1913. aastal asutati lihtsama rahva ja tööliste poolt Mustla Priitahtlik Tuletõrjajate Selts.

Mustla Tuletõrje Ühingu paraad 1933. aastal.

Sellise masinaga käidi Mustla tulekahjudel 1930ndate kesksaigas.

Tere tulemast!
Foto: Marek Kiik

Meeskonnavanem Rein Talur ning pealikud Rein Mikk ja Mikk Ronimois rariteetse eksponaadi, hobustega järelveetava neljamehe käsipumba taustal.
Foto: Marek Kiik

kummipükstes. Rein demonstreerib muuseumi eksponaatide seast kõrvulukustavat elektrisireeni, mis kunagi üle küla tuleõnnetusest teada andis ja abijõud kokku kutsus.

KORD AU SEES

Mustla komando meeskond on alati uhke olnud korra ja puhtuse üle, mis depoos ja selle ümbruses valitseb. 2004. aastal saadi heakorrastatud depoo eest tänukiri vallavalitsuselt ning 2005. aastal anti heakorra eest meeskonnale üle peaministri tänukiri Kaunile Eesti Kodule. Minugi silm puhkab komandot ümbritseval niidetud ja puhtal muruplatsil. Krundile on mehed rajanud väikese suitsuahju ja grillimiskoha, kus vajadusel saab valmistada värsket kehakinnitust. Treenimiseks on hoovil püsti korvpallilaud ja puhkeruumis kamina kõrval kangi tõstmise pink ning muud jõutreenimisvahendid.

“SAATUSE EEST EI PÄÄSE KA PÄÄSTJA.”

Praegusele komandopealikule Ruttar Ronimoisile meenub, et esimest korda puutus ta tuletoorjega kokku 1980. aastal, kui meeskonnale kohalikel tuletoorjevõistlustel koolipoisi kiired jalad ära kulusid. Pealik tunnistab, et sellest jooksust kuni 1993. aastani,

mil ta komandosse tuletoorjuna tööle asus, jäi amet talle siiski suhteliselt võõraks. “Aga ega oma saatuse eest ei pääse ka päästja,” saab Ronimois nüüd üksnes naljaga nentida.

1993. aastal moodustati kutse-line Mustla tuletoorje-päästekomando, mis hakkas alluma Viljandi maakonna tuletoorje- ja päästeametile. Tööd alustas kümme meest. Algus oli raske ja meeskonnal tuli esialgu leppida väga kehvade töötingimustega, nii et isegi joogivesi tuli endal kaasa võtta. Komando varustus koosnes suures osas kolhooside tuletoorjesalkade tehnikast. Toona tööl olnud meestest kuus tegutsesid siiani päästealal: komandopealik Ruttar Ronimois ise, meeskonnavanemad Rein Talur, Rein Mikk ja Juhan Rebane ning päästjana on ametis Ahto Lõhmus. Praegu Lõuna-Eesti Päästkeskuse tehnikabüroo juhatajana töötav Kalle Allik alustas 1993. aastal samuti Mustla komandos pealiku asetäitjana. Tol ajal pidi pealik peale komando juhtimise kontrollima ka kõikide oma piirkonna objektide tuleohutust. Praegu on otsesid kohustusi vähem ja kaht meest komando etteotsa enam vaja ei ole.

TARVASTU KANDIS JULGED MEHED

Eelmise aasta 1. novembril tähistati Mustla komando 15. aastapäeva. Kolleegidele käis sündmuse puhul kaasa elamas ka Mustla komando “kasvandik” Rainis Liir, kes nüüd töötab operatiivkorrupidajana Viljandis. Ei saa jätta mainimata, et Tarvastu kant paistab silma tublide päästeala spetsialistide kasvulavana. Viljandi-maal ulatuslikumaid päästetöid juhtivast viiest operatiivkorrupidajast tervelt kolm – Rainis Liir, Tõnu Mirka ja vanemoperatiivkorrupidaja Hillar Jänes – on kõik siin kasvanud. Vaadates päästetööde kõrgema taseme juhtide suhtarvu, võib kindlalt öelda, et Tarvastu vald lausa kubiseb julgetest ja hakkajatest meestest, kellele elanikud abi vajades loota võivad.

Põnev eksponaat.
Käsipump salvkaevust kustutusvee pumpamiseks.
Foto: Marek Kiik

Vaade komando muuseumiruumi.
Foto: Marek Kiik

Mustla Tuletoorje Ühingu kõrts.

1904. aastal loodi Tarvastu Valla Tulekahju Juhtumistel Wastastiku Abiandmise Selts. Selts koondas Tarvastu jõukamaid elanikke ja taluperemehi.

1913. aastal asutasid töölised ja muu lihtsam rahvas Mustla Priitahtliku Tuletoorjute Seltsi.

Hiljem seltsid jõu koondamiseks siiski ühinesid, millest tekkis Tarvastu Mustla Vabatahtlik Tuletoorjeühing. Komando muuseumist leiab pilte 1929. aastal peetud 25. aastapäeva üritustest.

1938–1979 oli Mustla linna staatuses. Nõukogude perioodil tegutsesid piirkonnas kolhooside juurde kuuluvad tuletoorjesalgad ja Mustla linna vabatahtlike tuletoorjesalk.

1993. aasta 1. novembril alustas Viljandimaa Maakonna Tuletoorje- ja Päästeameti Mustla tugikomando.

2006. aasta 1. märtsil sai sellest Lõuna-Eesti Päästkeskuse Viljandimaa päästeosakonna Mustla päästekomando.

PEREKOND PÄÄSTJAD

112

TARTU

Aleksandr Keerdi on juba kolmel korral autasustatud Elupäästja medaliga. Mees peab siiski olulisemaks tunnustust abi saanud inimestelt endalt.

Foto: Erko Nugis

“Tähtis on inimese abistamine, mitte saadud autasu.”

Voldemar ja Aleksandr Keerd on Tartu linna päästekomandos töötanud aastaid. Isal ja pojalt on kahe peale välja teenitud juba neli medalit. Mehed ütlevad aga nagu ühest suust, et autasul pole nende jaoks tähtsust. “Kõige tähtsam on ikka see, et hädasolija abi saab!”

Marek Kiik

Lõuna-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja

Voldemar Keerd [51] on Tartu komandos töötanud 1990. aastast alates. Kohe algusest peale on ta oma ametis olnud hinnatud autojuht. “Tartus päästealal autojuhina alustades oli töö kergem kui nüüd. Liiklus oli palju hõredam, autod väiksemad ning tehnika lihtsam,” räägib staažikas mees. “Väljasõidud olid seotud üksnes tulekahjudega. Praegu tuleb reageerida praktiliselt kõikidele õnnetustele, kus kellegi elu, vara või looduskeskkond ohus on.”

Meeldejäävamat päästetööd on Voldemar teinud metsatulekahjudel. 1990ndate keskel osales mees Oru rabapõlengu ning hiljem Vihterpalu metsatulekahju kustutamisel. 2006. aasta suvel tuli rinda pista Agusalu suure metsapõlenguga. Kustutus-töödele tuli minna ikka ZIL-130ga. “Võimas ja töökindel masin, pumba-jaamal oli 12silindriline tankimootor, mis suutis vett anda 110 liitrit sekundis,” sõnab mees uhkelt. “Agusalus töötas tankiks hüütud pumbajaam kümme ööpäeva järjest!” Pumpa valvav ja teenindav autojuht pidi ise kabiinis magama, aga pideva mootorimüra tõttu sellest puhkusest suuremat kasu ei olnud. Kogu

aeg vahetusmeest võtta polnud ja väsimusega võidelda oli suurim väljakutse. “Aktiivse kustutamise ajal oleks paus vee andmisel võinud kalliks maksma minna,” lisab Voldemar.

Voldemari hinnangul on päästjaametis raskeim see, et igas õnnetusepaigas varitsevad ohud, millega tuleb arvestada. Isegi väliselt sarnased õnnetused võivad endas peita erinevaid lisaohтусid. Olgu selleks garaaži hoiule pandud gaasiballoon, põlevas hoones võrgust välja lülitamata elekter või hoone varisemise oht. Keerd seeniori jutus peegeldub küll rohkem mure juhtivpäästjana töötava poja Aleksandri kui enda pärast.

NOORELT PÄÄSTETÖÖLE PIHTA

Aleksandr Keerd [25] jätkab ametialal põlvkondlikku järjepidevust. Isa jutu kohaselt oli vanaisagi Põlva linnas mõned aastad vabatahtlikuna tuletõrjetööd teinud ja see annab kindlust, et ala jaoks eeldusi jätkub. Praegu juba aastaid Tartus päästja ametit pidanud Aleksandr mäletab, kuidas ta väiksenä sageli isa töö juures külas käis. Suured ja punased autod kõitsid poisil tähelepanu. “Korra sattusin külas olema just väljakutse ajal. Isa käsutas mindki ZILi kabiini ja põnev sõit läks lahti,” meenutab noormees. “Sündmuskohale jõudes jooksid mehed autost välja, avasid kappe, viskasid voolikurulle

Päästeauto kogenud kätes. Fotol Voldemar Keerd.

Foto: Erko Nugis

ja tegutsesid, et keldritulekahjule piiri panna. Kõik tundus nii kiire ja võimas. Mina pidin sel ajal muidugi vagusi kabiinis püsima.”

Aleksandr, keda kaaslased Sassi häävad, alustas päästealal juba 18aastaselt. Noormees läks sõjaväkke ning saadeti päästekompaniisse, mille üks üksustest tegutses tol ajal kaitseväge koosseisus Tartu lähistel Luunja vallas. Kuigi kompanii spetsialiseerus Aleksandri arust rohkem metsatulekahjudele, tegeleti seal teistegi päästeala õppesuundadega. Sassi sattus nagu saatuse tahtel erialaoskusi omandama just päästjate, mitte näiteks demineerijate rühma. Nii õppis ta juba sõjaväes suitsusukeldumist ja muid inimeste päästmisega seotud võtteid. Kui põhitõed selged, oli loomulik, et sõjaväeteenistusele järgnes töö Tartu päästekomandos. Pärast aastapikkust tööpraktikat komandos astus Aleksandr Väike-Maarja päästekooli, kus ta ligi aasta vältel veelgi oma teadmisi ja oskusi päästetöö vallas täiendas.

Kas noormees soovib omandada ka päästealast kõrgharidust, seda ei oska ta veel öelda. “Rohkem kui teoreetilised teadmised ja karjäär huvitavad mind praktilised oskused,” selgitab Aleksandr. “Tahan päästetöös ette tulevate raskete olukordadega hakkama saada ja oskuslikku abi anda.” Praegu õpib mees omal kulul tuukritööd, algkursus on juba läbitud ning plaan on asja põhjalikumalt õppida. Ohutu tegutsemine vee all

nõuab eriteadmisi ning harjutamist. Sukeldumine on Aleksandri ühtlasi hobi, mille juurde suunas teda pika “tuukriajalooga” meeskonnakaaslane Valdur Udumäe. Valdur on päästealal üks Tartumaa kogenumaid tuukreid ning sobib juhendajaks suurepäraselt.

Erialal toimetulemiseks on vajalik hea füüsilise vorm. Aleksandr tegeleb aktiivselt võrkpalliga ja kuulub Tartu päästekomando koondvõistkonda, kes tuli üle-eestilistel päästekomandode vahelistel võistlustel eelmisel aastal kolmandaks ja käesoleval aastal teiseks. Nüüd jääb üle pingutada ainult esimese koha nimel.

TAGASIHOIDLIK ELUPÄÄSTJA

Aleksandrit on juba kolmel korral autasustatud Elupäästja medaliga. Viimati pälvitud, esimese klassi Elupäästja medal, mis tähendab vähemalt kolme päästetud inimest, on Eestis peale tema veel vaid kahel mehel. Ühel kevadel pidi Aleksandr kõrgebetoonäärega kaldast vette hüppama, et uppuja veest kätte saada, kahel korral on ta päästnud inimesi tulekahjudes. Tagasihoidlik mees sõnab, et paari meeskonnaliikme esiletõstmine autasuga elu päästmise eest on tegelikult äärmiselt ebaõiglane. “Ilma autojuhita, kes meeskonna kiirelt ja tervelt õnnetuskohale viib või tulekahjul kustutusvee tagab, ei oleks ühtki päästetut,” rõhutab korduvalt tunnustust pälvitud päästja. “Ilma meeskonnata ei tee üksi päästja

komandos tänu avaldamas ja see tegi kogu meeskonnal südame soojaks,” ütleb noorem mees. Voldemar lisab, et uuel ajal on sellist tänuhinnakust justkui vähemaks jäänud: “Tundub, et koos elustandardite paranemisega nõuavad inimesed aina rohkem, aga tänulikud osatakse olla harvem,” ütleb ta mõtlikult.

MIKS IKKAGI PÄASTEALA?

Meeste sõnul on päästjatöös tähtsaim ikka see, et töö meeldiks ja meeskond omavahel sobiks. Aleksandr selgitab, et nende ameti omapära on see, et on justkui kaks elu. Kodus on üks perekond ja töö juures teine. Kodus, tööst vabal ajal, on omad tegemised ja probleemid, töö juures jälle sootuks teist laadi suhted ja eesmärgid. Selline kaksikrutiin pakub mõnusat vaheldust. Kui need eluküljed teineteist tasakaalustavad, siis jäädki pidama ja tegutsed valitud alal pikki aastaid. Voldemargi on nõus, et pärast tööd rasketel õnnetustel vabaned pingetest just pere keskel ja pika töövahetuse järel tunded jälle kodustest puudust. Nagu öeldakse – õnneliku elu valem ongi see, kui hommikul tahad tööle minna ja õhtul koju.

Mõlema põlvkonna päästjatel on nende mõlemad elud püsinud tasakaalus ning nad arvavad, et päästeala pakub neile edaspidigi võimalusi elus eesmärgi seada ja tõsiselt väljakutseid leida.

Aleksandril veel pisiperet pole, kuid võib loota, et saabub seegi aeg, mil tema poeg isa ja vanaisa üllale päästjaametile uudishimu ja uhkusega vaatab.

Otse lahingust. Pildil Aleksandr Keerd.

Foto: Erko Nugis

“Kuulen plahvatusi, põleb leegiga!”

Need sõnad ütles hädaabinumbrile helistaja tänavu 14. märtsi öösel kell 01.27. Kohtla-Järvel Viru Keemia Grupi ASi territooriumil asuvas tütarettevõtte VKG Resins AS tööstushoones oli puhkenud tulekahju.

Erich Olup

Ida-Eesti Päästkeskuse kriisireguleerimise büroo vanemspetsialist

Esialgsete andmete järgi oli plahvatanud tehnoloogilises tootmisprotsessis kasutatud põlevaine mahuti. Tulekahju ja plahvatuse tagajärjel vajusid sisse 26 meetri kõrguse (neljakorruselise) tootmishoone katus ja ülemine korrus. Hoone alumine osa sai mehaanilisi ja veekahjustusi. Varinguohu tõttu kustutati tuld väljaspool ehitist ja ära hoiti tule levik lähedal asuvatele mahutitele. Hoones oli öises vahetuses tööl kolm inimest, kes päästjate sündmuskohale saabumise hetkeks olid väljunud ning vigastada ei saanud. Tootmises kasutati lahustitena tolueni ja metanooli. Põlemisest tingitud ohtu elanikele ja keskkonnale ei olnud.

ETTEVÕTTE OHUALA PIIRNEB OMA TERRITOORIUMIGA

Viru Keemia Gruppi kuuluv VKG Resins AS on A-kategooria kemikaaliohtlik ettevõtte, mille ohtlik mõju tehase territooriumilt kaugemale ei ulatu. Võimalik on nn doominoefekt naaberettevõtetele, kuid seegi ei ohustaks elanikke.

Ettevõtte tootmisprotsess on jagatud kolmeks ning hõlmab Kohtla-Järve sünteesspolümeerkeemiaseadet, kus põlevkiviõli fenoolidest toodetakse vaike ja lakke; Kiviõli linna piiril asuvat formaliiniseadet, kus metanoolist toodetakse formaliini; ja kõnealust kristallisatsiooniseadet Kohtla-Järvel VKG Resins ASi territooriumil.

Kemikaaliohutust kontrolliti ettevõttes 24. oktoobril eelmisel aastal. Kontrolliti töötavat sünteesspolümeerkeemiaseadet, mille kohta olid eelnevalt esitatud nõuetekohane teabeleht ja hädaolukorra lahenda-

mise plaan. Esitatud oli ka ohutusaruande elektrooniline töövariant, mis vajab kohendamist. Kõrvalekaldeid ei olnud. Kontrollimise ajal ei olnud tutvunud kristallisatsiooniseadme teabelehega, mis oli samuti esitatud. Vaadati üle kogu dokumentatsiooni vastavus seadusele, mitte tegelikule olukorrale kõnealusel objektil, sest ettevõttest pärit info kohaselt ei toimunud kontrollimise ajal kristallisatsiooniseadmel veel mingit tootmistegevust, vaid seadmetikku valmistati selleks ette. Ka väliselt polnud märgata mingeid märke töötamisest. Lähtuvalt sellest ei olnud võimalik ega ka mõtet seda seadet kontrollida.

Kristallisatsiooniseadme kohta pole meile ohutusaruannet praeguseks esitatud, mis on seadusrikkumine. (Ohutusaruande esitamise nõue enne tootmistegevuse alustamist või muutmist tuleneb sise- ministri määrusest nr 55 “Ohtliku

ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte teabelehe, ohutusaruande ja hädaolukorra lahendamise plaanide koostamise ja esitamise kord ning suurõnnetuse ohuga ettevõtete loetelu pidamine”.)

ÕNNETUSE KOHTA TEKISID JÄRGMISED KÜSIMUSED:

1. Miks ei teavitatud juhtunust kohe ettevõtte tootmisdirektorit, vaid ta sai info alles kell 06.45 minult telefoni teel? Sama kehtib ka teise spetsialisti kohta.

2. Puudus adekvaatne info õnnetuse ajal hoones leiduda võivate ainete kohta (vastutava töötaja võimalik šokiseisund?).

3. Ettevõttest laekus häirekeskusele väga umbmäärane info õnnetusest, millest annab tunnistust häirekeskuse infokiri.

4. Päästeasutusel puudus igasugune info selle kohta, et seadmel oli alustatud katsetootmist.

Töötav sünteespolümeerkeemia-seade koos mahutitega kannatada ei saanud, samuti ei olnud ohus 150–200 meetri kaugusel asuv VKG Oil Asi valmistoodangu ladu. Õnnetuspäigast umbes 70 meetri kaugusel asuv mahutipark oli ehitusjärgus ja mahutid tühjad.

Nõudsiime võimalikult kiiresti uurimiskomisjoni arvamust selle kohta, millest õnnetus võis tekkida. Dokument lubati esitada umbes kolme päeva jooksul, saime selle aga alles 9. aprillil. Esialgne memo esitati kemikaalispetsialisti nõudmisel kohe, kui ta käis pärast juhtumit esmaspäeva, 16. märtsi hommikul kohtumas VKG Resins Asi juhtkonnaga.

Miks ei esitatud kristallisatsiooniseadet hõlmavat ohutusaruannet enne tegevuse alustamist, nagu seda näeb ette kemikaaliseadus? Ettevõtte vastus: “Koostame seda, sest käib alles katsetootmine ja põhitootmistegevus pole veel alanud.” Ka katsetamine on töö! Esitasin oma arvamuse, et enne ehitus-eksperitiisi tegemist ei tohiks keegi hoonesse siseneda, sest selgelt oli näha varisemisohtlikke kohti.

ALGATATUD ON KRIMINAALASI

Järelevalvetegevuse kohta koostas seletuskirja, mille edastas menetlusbüroole algatatud kriminaalasia materjalidele lisamiseks. Edasi tegimegi kahe büroo vahel pidevat koostööd, et välja selgitada õnnetuse tekkepõhjused eesmärgiga neid edaspidi analoogilistel objektidel vältida.

Juhtumi suhtes on algatatud kriminaalmenetlus karistusseadustiku paragrahvi 205 järgi, mis käsitleb asja rikkumist ja hävitamist ettevaatamusest.

Hiljem, 9. aprillil kohtusin objektil uuesti ettevõtte juhtidega. Kohtumise eesmärk oli täpsustada põlengu asjaolusid ja selgitada objekti vastutava töötaja seletuskirja kohta üles kerkinud küsimusi:

– mõni aeg enne juhtunut kuulis ta ühe mootori ventilaatori juurest müra, nagu käiks tiivik vastu korpust. Kellele, millal ja mismoodi ta sellest teatas? Selgus, et ei teatanudki, sest asi tundus tühine.

– kostis müra ka tuulutusluugi poolt – küsimus selle kohta sama ja vastus sama.

Nõudsiime ka korruse plaani, mille saime ja edastasime menetlusbüroole.

Siinkohal toon ära vastutava töötaja selgituse tema tegevuse kohta õnnetuse ajal. Kui ta kuulis enne reaktori algavat jahutamist (tööt-

peratuur 80–90 kraadi) matsatusi tootmiskorrusest, läks ta asja vaatama ja nägi ruumi kaugemas otsas tuld. Põlengust olid haaratud plastkonteinerid, mittetöötav reaktor ja kaks isetehtud metallmahutit, mille, nagu hiljem selgus, polnud mingisugust sertifikaati. Plastist transportimahutites olid kergesti süttivate vedelike – tolueni, metanooli ja butüülatsetaadi – segud. Ka reaktori temperatuuri telemeetria näitas järsku tõusu ja mõõtepiirist väljumist. Tulekahju ajal tootmisreaktor ei plahvatanud. Vastutav isik teavitas õnnetusest kaht ülejäänud töötajat ja nad lahkusid hoonest. Plastkonteinerid hävisid tules täielikult. Üks isetehtud metallmahuteid rebenes keevistest lõhki [sellest ka plahvatuse tugevam heli] ja teine paisus üsna ümaraks.

MIS VÕIS ÕNNETUSE PÕHJUSTADA?

Ettevõtte moodustatud komisjon leidis, et õnnetuse võis põhjustada kas konteineri äravoolukraani kulumisest tekkinud kergestisüttivate vedelike leke või konteinerite mehaaniline vigastus. Lekke ajal vabanenud kemikaal võis kokku puutuda kuumade aurude torudega (kas see siiski põhjustaks süttimise?), valgustusarmatuuriga, aga tekkida võis ka staatiline laeng.

Selguse huvides peab nentima, et tegemist oli küllaltki vana tootmis-korpusega ja osa selle sisseseadest oli minetanud oma ohutuse. Näiteks valgustid olid seal vanad – nn “zrõvabepasnjõje” –, samuti tuulutuskanalite luugid jne. Peale selle oli kõnealune seade käinud mitu korda käest kätte.

Komisjoni toodud põhjustele lisaks oletan, et õnnetuse võis põhjustada inimlik viga, ajutise mahuti või mahutite (mis ei oleks pidanud seal olema põhitootmise ajal) kraanid ei olnud suletud. Kergesti süttiv vedelik voolas laiali, selle aurud süttisid ja mahuti võis plahvatada soojuskiirguse tõttu. Kulunud kraanidest voolas kergesti süttiv vedelik välja ja süttis kas staatika (toru flantsülemineketel puudusid maandussillad) või elektrisüsteemi vea tõttu (vanad armatuurid, mis kunagi Nõukogude Liidu ajal olid n-õ plahvatuskindlad). Õnnetuse rasked tagajärjed oleks saanud ära hoida monitooringusüsteem (visuaalne), mis paraku aga puudus. Kustutus-tööde käigus selgus ka, et kõnealuse seadme lähedal polnud hüdrante ning seepärast kasutati VKG Oil ASile kuuluvaid veevõtukohti, mis ei asunud väga kaugel.

Kogu selle loo juures olgu selgitu-

SÜNDMUSKOHALE SAADETUD TÖÖTAJAD JA VARUSTUS

- Korrapidamisbüroo operatiivkorrapidaja
- Regiooni korrapidamisgrupp
- Päästemeti erikeemialituse spetsialistid
- 9 põhiautot
- 2 paakautot
- 2 vahuaineaautot (sh üks Põhja-Eesti Päästkeskusest)
- 2 redelaatot (sh üks Bronto tõstuk Põhja-Eesti Päästkeskusest)
- 2 kiirabiautot

SÜNDMUSE KRONOLOOGIA

(allikas: häirekeskuse protokoll)

01.37	teade Kohtla-Järve aselinnapeale
01.38	teade Siseministeeriumi teabe- ja analüüsiosakonnale
01.39	SMS erikeemiagrupid
01.47	teade keskkonnainspeksioonile
01.49	teade regiooni korrapidamisgrupile
01.51	teade politseile
01.52	teade demineerijatele
01.55	teade häirekeskuse Põhja-Eesti keskusele vahuautode vajadusest
01.57	täiendav SMS kõigile (Ida-Eesti Päästkeskuse Lääne-Viru ja Ida-Viru päästeosakond)
02.01	teade Ida-Harju operatiivkorrapidajale
02.03	teade tervisekaitsetalitusele
02.18	SMS tervishoiuametile
02.23	regiooni vastutava korrapidaja korraldusel saadeti sündmuskohale Mustamäe 42 (Bronto tõstuk)
02.26	teade, et ei hoones ega väljaspool seda kannatanuid ei ole
02.50	sündmuskohal regiooni korrapidamisgrupp
03.15	otsustati, et pole vajadust kokku kutsuda maakonna staapi
06.13	lokaliseerimine
07.11	teade, et keskkonnale ohtu ei ole
17.53	likvideerimine

seks märgitud, et kõnesolev põlevkivikeemia ettevõtte on väga vana ning seadmed on töös olnud juba möödunud sajandi kuuekümnendatest aastatest. Muidugi on sisseseadet moderniseeritud, kuid nüüdisaegsusest jääb puudu veel paljuski.

MIS SAAB EDASI?

Nüüdseks on osa hoonest lammutatud ja eeldatavasti seda enam kasutusele ei võeta. Planeeritakse uue kristallisatsiooniseadme paigutamist ühte korpusesse sünteespolümeerkeemiaseadmega. Meie nõue on, et koostataks projekt, taotletaks ehitusluba, pandaks kokku vastav dokumentatsioon, ja alles pärast selle kõige ülevaatamist saab tegevust alustada.

Kirjeldataud õnnetusest ei läinudki palju aega mööda, kui suurpõleng puhkes juba järgmises ettevõttes, mille tagajärjel hävines tootmisaparaatuur.

Paratamatult tekib pärast selliseid juhtumeid mõte, et kuningas Raha on välja andnud määruse, milles on väga vähe pööratud tähelepanu ohutusele. Ülesanne on ainult toota ja teenida kasumit. Töötajate arvu on juba nii palju vähendatud, et inimesed töötavad suutlikkuse piiril. Sealjuures lihtsalt ei suudeta tegeleda veel mingisuguste kontrollkäikudega, sest vahetuse lõpuks on väsimus teinud oma töö. Miks ma nii arvan? Sest millegipärast on viimasel ajal sagenenud õnnetused just öösel ja vahetuse lõpupuole või vahetuse üleandmise-vastuvõtmise paiku. Kas ei peaks hakkama tähelepanu pöörama ettevõtte teabelehel oleva rea “töötajate arv öösel” vastavuse tootmismahule? On ju nii, et õnnetuse ärahoidmiseks võivad olemas olla kõik vahendid, aga kui nende taga pole inimest, on tegemist järelevalveta lõkkega, ja veel missugusega...

Foto: Alexandr Kanökin

Tagasivaade aasta suurimale tulekahjule kaubanduskeskuses

Mustika keskuse suurpõleng märtsi algul hõivas kogu Tallinna päästeressursi. Pealinna kattis Muugalt Keslinna komandosse valvesse suunatud meeskond, päästetööde teenistuse juhi asetäitja Mart Sild andis säästueelarve tingimustes loa kutsuda tööle kaks reservmeeskonda.

Sirje Piirsoo

Põhja-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo peaspetsialist

Mustika keskuses päästetöid juhitud Priit Orusalu hinnangul hävis tulekahjus ligikaudu 2000 m² pinda. "ONOFFi lao- ja müügipind on täielikult hävinud, katus sisse kukkunud. Sama olukord on osaliselt ka Masku ruumides," kommenteeris päästetööde juht sündmuspäeval tule hävitustööd, lisades, et suuremal või vähemal määral sai vee- ja suitsukahjustusi kogu keskus. Tulekahju kustutamiseks kulutasid Nõmme, Lilleküla, Mustamäe, Keslinna, Kopli, Pirita ja Keila päästjad 100 000 liitrit vett.

PÕLENGUST TEATAS BUSSIJUHT

5. märtsi hommikul kell 5.41 sai häirekeskus kõne vene keelt rääkivald naisbussijuhilt, kes teatas, et Kadaka turu juurest garaažide tagant on näha musta suitsu ja leeki.

Kell 5.51 leidsid esimesena kohale jõudnud Nõmme päästjad eest lahtise leegiga põleva Mustika keskuse ja meeskonnavanem kinnitas tulekahju astme 3.

Kell 5.58 võttis sündmuskohal juhtimise üle valves olnud vanemoperatiivkorporidaja Kristjan Sepp, kes kell 6.01 klassifitseeris toimuva 4. astme tulekahjuks.

Kell 6.47 töötas kaks lafettjuga, kaks redelit ja kuus C-juga, tulekahju ulatus oli veel määramata.

Kell 6.54 said korralduse sõita

Kokkuvarisenud katusest välja lahvatavad leegid.

Foto: Keslinna päästekomando

Mustika keskuse sissevarisenud katus.

Foto: Alexandr Kanõkin

sündmuskohale Keila ja Pirita põhi-autod, Paldiski komando põhiauto suunati valvesse Keilasse ja Muuga oma Kesklinna komandosse.

Kell 7.34 võttis juhtimise sündmuskohal üle regiooni vastutav korrapidaja Priit Orusalu, Lääne-Harju vanemoperatiivkorrapidaja Kristjan Sepale jäi sündmuskoha ülemal roll ja Ida-Harju vanemoperatiivkorrapidaja Aleksei Tkatchenko vastutas veevarustuse eest.

Kell 11.04 oli tulekahju lokaliseeritud.

Kell 13.18 kustutati üksikuid tulepesasid, mis oli raskendatud, sest põlenud osa oli kokku kukkunud ja tulepesad asusid kandekonstruktsioonide all.

Kell 17 võttis sündmuskoha valve politseilt üle G4S.

kustutussüsteem, mille ülesanne on tuli algstaadiumis summutada ja katusekonstruktsioone jahutada, samas ka tagada, et need põlengus tunni vältel vastu peaks. Kui sprinklersüsteem pole rakendunud, on see ohu märk päästjatele: hoone käitub ettearvamatult. Kristjan Sepp lisas sedagi, et oli selge, et olemasolevate jõududega tulekahju “maha ei jookse”, ja seetõttu keskenduti tulekahju leviku tõkestamisele.

Sel ajal veel korrapidamisbüroo juhatajana töötanud Marti Magnuse sõnul valmistab suurtulekahjude korral muret, kuidas operatiivselt tagada sündmuskohal suuremat veehulka. Mingi aja möödudes saadakse sellega küll hakkama, aga niikaua on tulekahju edasi arenenud ja veevajadus veelgi suurem.

Kui 21. aprilli öhtul puhkes tulekahju Szolnoki keskuses, oli Mustika põlengust tehtud järeldused ja sündmuskohale sõitis tulekahju algusjärgus Nõmme voolikuauto, mida küll sel korral vaja ei läinud.

PALJU ÜLESANDEID SAI DELEGEERIDA KOLLEEGIDELE

Päästetööde juhi Priit Orusalu sõnul oli päästemeeskondade veevarustustagatud Tammsaare tee hüdrantidest. Politsei sulges Tammsaare tee ja ka kõnnitee. Edaspidi aga tuleks tähelepanu pöörata majadevaheliste väiksemate teede kinnipanekule, sest just sealtkaudu sattusid tööle sõitvad inimesed Mustika keskuse põlengu ajal autodega Tammsaare tee suletud lõigule ja jäid sinna topama. Mingil hetkel muutus oluli-

seks turvalisuse tagamine: inimesed hakkasid juba keskusesse tööle saabuma. Orusalu kinnitas ka seda, et objekti plaanide kättesaamisega oli probleeme – esmalt tõi Prisma turvajuhut Prisma plaani ja lõpuks saadi tänu talle ka Mustika keskuse skeem A4-paberil.

Meeskondade vahetusega tegeles Kopli komando pealik, regiooni vastutava korrapidaja abi Vladimir Geiman, meeste vedamiseks olid kasutusel nii koolituse kui ka logistika bussid. Päris hästi kõik ei sujunud, tekkis viivitusi ja seetõttu viibisid vahetused paar tundi: tingimus oli, et öine vahetus ei lahkun enne, kui päevane on kohal.

Priit Orusalu sõnul oli küll kogu Tallinna päästetööd Mustika keskuse kustutamisega hõivatud, aga kui oleks samal ajal puhkenud teinegi suur tulekahju, oleks ressurss leitud, miinuseks loomulikult reageerimisele kulunud tunduvalt suurem ajakulu. Positiivsena tõi päästetööde juht välja, et ühestki tööloigust ei tulnud tagasisidet, et tehnika ei toimi, et tulekahju saadi pidama enne Prisma jõudmist ning et palju ülesandeid oli võimalik delegeerida hommikul tööle tulnud ja abi pakkunud kolleegidele.

SÜNDMUSE ANALÜÜS TÕI PROBLEEMID ESILE

Kui 13. märtsil kõik tulekahju kustutamise seotud osapooled – päästeteenistus, häirekeskus ja politsei – toimunud ja tegutsemist analüüsisid, rääkis Kristjan Sepp, et kahe meeskonna kaasabil üritati siseneda ruumidesse, kus toimusid mingid plahvatused. Esmalt loodi kaks tööloiku, et hoida tule levik kontrolli all. Kui kell 6.16 saabusid Kesklinna komando masinad, moodustati nende baasil kolmas tööloik.

Suure miinusena tõi Kristjan Sepp välja, et pea tulekahju lõpuni puudus päästjatel objekti skeem. Nii oli võimatu hinnata, kas ja kuidas võib tuli edasi levida – kas teise korruse kaudu Masku kaupluse pealt või mujalt. Tema sõnul kukkus esimene katusekonstruktsioon kokku umbes paarkümmend minutit pärast kella 6, mis tähendab, et katusekonstruktsioonid pidasidki vastu nii kaua, nagu see tuleohutusklassi järgi olema pidi – ca 60 minutit –, kui ei käivitu sprinklersüsteem.

Siinkohal ongi paslik rõhutada, et Mustika keskuse põlengul ei käivitunud hoone automaatne tule-

Vaade kaubanduskeskusesse pärast tulekahju.

Foto: Alexandr Kanõkin

TEGUTSEME PIIRATUD RESSURSI TINGIMUSTES

Mustika keskuse põlengu analüüsi kuulanud direktor Raik Saart ütles koosoleku lõpus repliigi korras, et säästueelarve tingimustes ei ole enam kasutada selliseid vahendeid nagu varem ja kahjuks peab vähema arvu inimestega ära tegema suurema töö. Ta lisas, et pressiesindaja on võrdväärne partner kõikidele teenistustele.

Lisaks tõi direktor välja, et aastaid on päevakorral olnud kolm sündmuskohata puudutatavat probleemi, millele tuleb lõpuks leida lahendus: vett kas pole või on seda vähe, objekti skeemi kas pole või on see puudulik ning alailma on nii, et pole võimalik üles leida objekti eest vastutavaid isikuid.

Tubli meistrimeeskond.
Vasakult Aivo Proskin, Raivo Ojaveer, Kalev Liloson, Mati Kala,
Andres Gross, Kalev Kaseorg ja komandopealik Aivar Lai.

Fotod: Kalle Allik

Võrumaa mehed meisterdasid vanast Gaz-66-st tõhusa tulekustutusauto

Marek Kiik

Lõuna-Eesti päästkeskuse
pressiesindaja

Võrumaa mehed käed rüpes istuda ei kannata, sest need hakkavad nõnda kohe sügelema. Nii asuti raskel maastikul hea läbivusega sõiduki, vana Gaz-66 ümberehitamiseks otsima uusi tehnilisi lahendusi ning neid ka ellu viima. Kevadest alates on Võru päästekomandos uueks loodud tulekustutusauto nimega Mihkel juba lahinguarvel. "Hea on tõdeda, et veel leidub mehi, kes tehnilist tööd tunnevad ja oma ideid ellu viia tahavad. Komandos korraldatud ümberehitusega hoiti kokku rahalisi vahendeid ning ühtlasi suurenes võimekus reageerida piirkonna kulu- ja metsapõlengutele," sõnas päästkeskuse tehnikabüroo juhataja Kalle Allik tunnustavalt.

Auto alles ootab meeste kuldseid käsi.

Vajaliku lisavarustuse saab lihtsa lisaseadme abil autole käreaga järele võtta.

Väike surveproov.

Ennetusembleem Nublu on endale autolühke koha leidnud.

Kulu- ja metsakustutusel peavad töövahendid käepärast olema.

Kiire voolikukerimine annab kiire valmiduse.

Uut tehnikat USA tuletõrjeinstruktorite konverentsilt

Aasta algul käis Dima Peterson Ameerika Ühendriikides tuletõrjeinstruktorite konverentsil ning annab nüüd edasi, mis ta seal nägi ja kuulis.

Dima Peterson

Põhja-Eesti Päästkeskuse
tuleohutusbüroo vanemspetsialist

USA tuletõrjeüritusel tekib tunne, et Ühendriikide tuletõrjujad valmistuvad pidevalt sõjaks tulekahjuga – kogu aeg käib tormiline arendustöö selleks, et lüüa leegid veel kiiremini maha, pumbata veel rohkem vett, riietada, kaitsta ja relvastada tuletõrjujaid veel paremini. Nii kiirele arengule aitavad kõvasti kaasa üli suur turg, raha ja ka missioonitunne – USA tuletõrjujad on rahva silmis kangelased ning neil peab olema ka vastav varustus.

Kõige innovaatilisem areng on toimunud kaitsevarustuse ja -riietuse vallas. **Pildidel 1 ja 2** näete ülikerget hingamisaparaati ülimaldala profiiliga. Uue põlvkonna hingamisaparaat kaalub 70% vähem ja on ka tunduvalt väiksem. Risk jääda ballooni pidi kuskile traatide taha kinni

1.

2.

3.

on viidud miinimumini. Tänu sellele, et ülemine ballooni sektiioon on painduvalt seotud alumise ballooni sektiiooniga, on tuletõrjujal palju kergem kummarduda ja liikuda. Rääkimata sellest, et ta pääseb palju kitsamatest avadest läbi.

Meenub kaks juhtumit. Töötasin Tallinnas Uus-Sadama tänava piirkonnas põõningul ning katus hakkas sisse kukkuma. Hüpates põõningu- luugist läbi, jäin hingamisaparaadiga hetkeks sinna kinni. Õnneks lõppes kõik hästi.

Lasnamäe keldris oli tulekahju ning sinna pääses ainult madala kitsa viiemeetrise tunneli kaudu. Sisepääsemiseks pidin hingamisaparaati enda ees lükkama. Päästeoperatsiooni turvalisus on sellises olukorras suure küsimärgi all.

Pildil 3 näeb 3D-tuletõrjekinnast kangurinahast magnetmansetiga, mis kinda tulekustutusjope varruka külge kinnitab. Algul tundus see veidrana. Kuid jopet ja kinnast proovides tekkis väga mugav ja turvaline tunne. **Pildil 4** on sama komplekti

jope. Hingamisaparaadi väljahingamisvoolik on ühendatud jope jahutussüsteemiga, kus väljahingatav õhk liigub jope all ning jahutab tuletõrjujat. Selline areng kaitseriietuse vallas on hästi seletatav kas või sellega, et Ameerika tulekustutusriiete standard NFPA 1971, 2007 Edition on selliste näitajate poolest nagu

nõuded niiskusbarjääride, sisevoodrile, varrukamansetile, termoisolatsioonile ja kuumusele vastupidavusele palju karmim kui Euroopa EN 469:2006. Mulle meeldis üks väga kasulik element tulekustutusjakidel – kraesse sisse ehitatud silmus tuletõrjuja erakorraliseks väljatirimiseks tulekahjust.

Pildil 5 valmistub artikli autor suurteks tulekahjudeks ja **pildil 6** näitab firma W.S. Darley president Paul Darley uut CAFSi – suruõhuvahusüsteemi Mongoose –, mis avab suruõhuvahusüsteemide uue ajastu. Väljatöötamisel eemaldati kõik üleliigsed luksuslisad (ä la vahukuivuse regulaator) ning tänu sellele pole Mongoose mitte ainult soodsama hinnaga, vaid ka äärmiselt lihtne ja töökindel. CAFS-süsteemid vallutavad maailma. Austraalia Queenslandi päästeteenistus soetas uued CAFS-süsteemiga autod arvestusega, et veevarustus nende piirkonnas aastate jooksul aina halveneb, samas kui majandus ja

4.

5.

6.

7.

USA tuletõrjeüritusel tekib tunne, et ühendriikide tuletõrjujad valmistuvad pidevalt sõjaks tulekahjuga – kogu aeg käib tormiline arendustöö selleks, et lüüa leegid veel kiiremini maha, pumbata veel rohkem vett, riietada, kaitsta ja relvastada tuletõrjujaid veel paremini.

rahvastik kogu aeg kasvab. Nüüd saavad Austraalia päästjad tulekahjust jagu väiksema vee- ja ajakuluga. Ka Vietnami tuletõrjujad kasutavad nüüd CAFS-süsteeme ja on positiivselt üllatunud leekide mahalöömise kiiruse üle.

Pildil 7 on redelauto-tõstuk, mille külje peale on paigaldatud kollased 415 bar kõrgsurve balloonid. Mõned huvitavad ja kasulikud USA tuletõrjetehnoloogiad lihtsalt ei jõua millegipärast Euroopasse. Selliseid suruõhuballoone kasutavad Ameerika tuletõrjujad oma redelautodel juba aastaid. See on väga mugav – pööningul töötav tuletõrjuja tuleb korraks redeli otsa juurde välja ning täidab mõne sekundiga oma hingamisaparaadi ballooni taas. Samamoodi lastakse ühe tuletõrjuja hingamisaparaadist nnduddy

connectioni kaudu õhku teise tuletõrjuja hingamisaparaati.

Ameerika ülisuured näitusepaaviljonid kubisesid tuletõrjeautodest. Eriti palju oli paakautosid kiirväljalaskekappidega ja kokkupandavate basseinidega. See on veel üks tõhus tulekustutustehnoloogia, mis eitaha kuidagi Euroopasse jõuda. Paistab, et Lääne-Eesti Päästkeskus on kõige intensiivsemalt sellist tehnoloogiat kasutav piirkond Euroopas. **Pildil 8** on näha ühe paakauto fragment, kus näeb tagant ja külgedelt väljatulevaid kiirväljalaskekappe ja mehhaniseeritud basseinikinnitust külje peal. Selliseid paakautosid oli näitusel väga palju: suuri, keskmisi ja väikseid, kolme ja kahe sillaga. Lugesdes Ameerika Ühendriikide tuletõrjeajakirju, selgub, et seal on iga küla tuletõrjekomandos selline veetanker basseini ja kiirväljalaskekappidega, spetsimisõelade ja läbipaistvate imivoolikutega, ülivõimsate pumpadega ja joatorudega.

8.

Päästeteenus läbi 7P turundusprisma

Päästeamet pakub riigi elanikkonnale teenust. Olgu selleks teenuseks siis päästetööd, demineerimistööd või riiklik tuleohutusjärelvalve – ikka on kliendiks kodanik, kelle heaolu nimel peaksid need tegevused edukalt ja meeldivalt sujuma.

Asko Valdmann

Kehra komando päästja

Teenuste pakkumisega tegelevad eraettevõtted näevad suurt vaeva ja pingutavad kliendi rahulolu nimel kogu hingest. Klient on kuningas, nagu öeldakse. Tema rahulolu on ülimaline eesmärk, tema arvamus on oluline ning edu saadab teenusepakkujaid, kes seda silmas peavad. Rahulolev klient toodab ettevõttele suuremat väärtust. Teenuse turundamisel kasutatakse paljusid strateegiaid, millest üks levinumaid on 7P turundusmix. Turundusvõtte nimi 7P tuleb ingliskeelsetest sõnadest *product* (toode), *place* (teenuse osutamise asukoht), *price* (hind), *promotion* (reklaam), *people* (inimesed), *physical evidence* (keskkond, milles teenuse pakkumine aset leiab) ja *process* (protsess). Kõikidele nendele komponentidele tähelepanu pööramine on edu nurgakivi.

Järgnevalt vaatleme Päästeameti pakutatavat teenust 7P turundusstrateegia kontekstis. Keskendume juhtumitele, milles hädasolijaks poo-

leks on eraisik. Kindlasti ei pretendeeri autor ülimalle tööle, vaid pigem julgustab mõttevahetusele, sest teenuse eest maksev klient (ehk siis maksumaksja) peab teenust saades jääma rahule.

TOODE JA KOHT

Alustame algusest ehk siis tootest (*product*), milleks on päästetööde osutamise teenus – tulekahju kustutamine inimese kodus, autos, suvilas. Olles kokku leppinud teenuse olemuses, saame edasi liikuda järgmise punkti juurde, milleks on teenuse osutamise asukoht (*place*).

Mööda turundusmixi maastikku jalutades jõuame hinnani (*price*), mis ongi järgmine verstapost. Üldjuhul huvitab klienti väga, kui palju ta ühe või teise teenuse eest tasuma peab ning tihti eelistatakse keskpärasema hinnaga teenust kallimale. Päästetööde seisukohalt vaadates on kliendil siiski üsna vähe aimu, kui suur osa tema maksudest läheb päästeteenistuse ülalpidamiseks, ning seetõttu on raske näha hinnakvaliteedi suhet. Kuna konkureeriv teenus puudub ning teenuse osutamise kulud (maksudena) peetakse

kinni juba inimese sissetulekust, siis jääb tarbijal üle vaid lootata, et pakutav lahendus on maksimaalselt hea.

REKLAAM

Reklaami (*promotion*) näol on tegu ilustatud tegelikkusega, mis on suunatud tarbimisvajaduse tekitamisele. Päästeteenistus, olles oma valdkonnas monopolistlikus seisuses, ei pea kindlasti veenma tarbijat oma teenuse headuses või näitama teleriekraanil rõõmsalt naeratavat pereisa, kes on rahul, et tema pere hädaolukorras just 112 valida otsustas.

Küll aga on päästeteenistuse reklaamina vaadeldav töö avalike suhete valdkonnas. Mida rohkem päästetöid kajastavaid artikleid, telesaateid ja uudiseid, seda laiemalt on inimesed päästevaldkonnaga kursis. Kindlasti on oluline alustada ennetustööd varakult: külastada lasteaedu ning korraldada perepäevi, andmaks lastele vajalikke teadmisi tulekahju vältimiseks ja õpetades neid hädaolukorras õigesti käituma. Siiski peab mainima, et tihti on laste ees

esinevad päästetöötajad saanud avaliku esinemise seisukohalt tagasihoidliku ettevalmistuse. Seetõttu on presentatsioonid puised ning pahatihti lastele arusaamatud, sest kasutatakse liialt erialast terminoloogiat, mõistmata, et temaatika võib pisut kaugeks jääda isegi lapsevanematele, rääkimata siis nende võsukestest.

INIMESED

Üks tähtsamaid teenuse turundamise komponente on inimesed (*people*). Kui eelmised neli aspekti on laialdaselt tuntud toodete turundamise puhul, siis viimased kolm (kaasa arvatud inimesed) on omaesed just teenustele. Sooritades sisseoste kaubanduskeskuses, tellides restoranis süüa või olles juuksuri juures, paneme alati tähele, millised on inimesed, kes meiega tegelevad, kas nad on rõõmsameelsed, abivalmid ning milline on nende väljanägemine. Sündmuskohale saabunud päästemeeskond, kes kannab ühtset, korralikku ja hoolitsetud riietust, tekitab usaldust ning aitab päästetöötajaid teistest inimestest eristada. Kahjuks on paljudes komandodes

üheaegselt kasutusel mitmed eri värvi ja tegumoega kustutusriided, mis jätvad sündmuskohale saabunud päästemeeskonnast mulje kui karnevalile minejaist, mitte tõsiseltvõetavaist abistajaist. Päästjate assortii tekitab segadust nii abivajajate kui ka päästetöötajate endi seas, eriti olukorras, kus sündmuskohal töötab mitu eri päästemeeskonda.

KESKKOND

Päästetööd toimuvad tavaliselt keskkonnas (*physical evidence*), mis on kõike muud kui tavapärane. Tavapäratu olukord põhjustab muudatusi inimese (hädasolija) tajudes, mistõttu peab keskkonnas toimuv olema võimalikult hästi organiseeritud. Kõige ilmekam näide on aja tajumine. Hädaolukorras keskendub inimene ootamisele (ehk siis ajale) intensiivsemalt,

lisaks on tal muid harjumuspäratuid ärritajaid (põlev kodu, kaaskannatajad), mis koormavad ta vastuvõtumeeli. Päästemeeskonna saabumise aja hindavad hädasolijad enamasti palju pikemaks, kui on see aeg tegelikult. Seetõttu on äärmiselt oluline tegutsemise kiirus sündmuskohal, tegutsemine peab olema kiirem, kui osatakse oodata, ületama harjumuspäraselt. See kompenseerib hädasolija vastuvõtumeelte liigseid ärritajaid ning teeb abivajaja rahulikumaks.

PROTSESS

Kogu teenuse osutamise protsess (*process*) saab lõpuks määravaks: klient võtab vastu otsuse, kas ta on rahul või mitte. Häirekeskuse töötaja professionaalsus helistajaga suhtlemisel, päästemeeskonna kiire saabumine ja kohapealne operatiivne

tegutsemine – see kõik koondub üheks tervikuks, mille ühine nimetaja on teenus. Kuna klient on tihtipeale teenuse pakkumisega otseselt seotud, siis kujuneb tema lõplik arvamus üsna keerukate ning tihti märkamatute protsesside summana.

Niisiis näeme, kui kompleksne ja mitmetahuline on üks teenus tegelikult. Teades teenuse omapärasid, mõistame, miks on iga aspekt kliendirahulolu seisukohalt äärmiselt oluline ning kui tähtis on komponentide omavaheline sujuv ühendamine, suurendamaks teenuse saaja kindlustunnet ja usaldust teenuse pakkuja vastu.

** Asko Valdmannil on turundusalane kõrgharidus ning ta töötab hobi ja vahelduse mõttes Kehra komandos päästjana.*

KIRJUTA TOIMETUSELE

Soovid oma mõtteid ajakirjas avaldada või avaldatud lugude autoritele vastu vaielda?

Vastukaja, küsimused, ettepanekud, artiklid saada reimo.raja@rescue.ee.

Reimo Raja
Häire 112 toimetaja

Häire112

Viljandimaal kogutakse suitsuandurite ajalugu

Viljandi päästjad otsustasid luua suitsuanduri-muuseumi. Anna sinagi oma panus ja aita kollektsiooni täiendada mõne vanema ja haruldasema suitsuanduriga.

Rainis Liir

Viljandi operatiivkorrapidaja

Viljandi päästekomandos on loomisel ainulaadne muuseum Eestis, mis kajastaks suitsuandurite ajalugu ja eksponeeriks kasutusel olnud ja olevaid andureid. Esimene suitsuandur on muuseumis oma koha juba leidnud – see on pärit Viljandimaa Tarvaste valla majapidamisest. Tubli pereisa tõi selle 90ndate keskpaigas Soomest. On tähelepanuväärne, et juba tol ajal oskasid mõned inimesed hinnata suitsuandurite tähtsust.

Kes meist tänapäeval ei teaks, mis on suitsuandur ja milleks seda kasutatakse! Aga paljud meist tegelikult teavad, mis ajast ja kust on suitsuandur pärit? Huvi asja selgitamise vastu tekkis mul 2008. aasta suvel, kui osalesin Päästeameti

korraldatud tuleohutuskampanias, mille käigus Viljandi linna elamutesse suitsuandureid paigaldasid ja tuleohutusosalast nõu andsin.

Küllastades järjekordset majapidamist, näitas perenaine mulle suitsuandurit, mis oli pärit 1987. aastast ja seadme päritolumaaks Rootsi. Väljanägemiselt ja tööpõhimõttelt oli see sarnane praegu kasutusolevatele väikestele anduritele, kuid mõõtmetelt meenutas pigem praetaldrikut. Tuhnisin internetis ja leidsin, et lisaks Eestile on need kasulikud seadmed kohustuslikud lähikonnast ka Soome, Norra ja Rootsi majapidamistes. Neid riike leidub veelgi, kes suitsuanduri kasu ja vajalikkust mõistavad.

ESIMESED SUITSUANDURID

Esimene teadaolev elektriline tulekahjalarmiseade leiutati 1890. aastal Francis Robbins Uptoni poolt (USA patent nr. 436.961). Kuid arengu-

ruumi seadme levitamisele jäi toona veel palju. Kodudesse hakkasid andurid jõudma alles 60ndatel aastatel, kuid seadmed olid liiga kallid ja neid said endale lubada peamiselt suured ettevõtted ja teatrid. Esimene tavainimesele taskukohane suitsuandur majapidamistesse leiutati 1965. aastal Duane D. Pearsalli ja Stanley Bennett Petersoni poolt. Oluline leiutises oli see, et anduri jõuallikaks oli üksik aku, mida sai hõlpsasti paigaldada või asendada. Kaubanduses muutusid andurid laiemale rahvale kättesaadavaks umbes 40 aastat tagasi.

Suitsuanduri tutvustamisega Eestis alustati 2004. aastal Päästeameti kampaniaga, mille käigus jagati sügisel kooliteed alustavate laste peredele kokku ligi 13 000

tasuta suitsuandurit aastas. Projekti eesmärk oli päästa igal aastal kümneid inimesi tulesurmast.

TOO MEILE VANA SUITSUANDUR

Viljandi päästekomandos loodava suitsuandurite muuseumiga seoses on mul kõikidele lugejatele üleskutse: kui kellelgi on kodus alles mõni vanemat või eksotilist tüüpi suitsuandur ja soovite anda oma panuse loodavasse muuseumisse, siis võtke ühendust e-posti aadressil rainis.liir@rescue.ee. Soovi korral võite annetatava eksponaadi viia oma kodukohale lähimasse Lõuna-Eesti päästekomandos, kust see muuseumile edastatakse. Lisaks on oodatud igasugune info suitsuandurite ajaloo ning kasutuselevõtu kohta nii Eestis kui kaugemal.

Esimesed suitsuandurimuuseumi eksponaadid. Paremal vana Soomes saadud andur ja vasakul Eestis hetkel praegu väga levinud autonoomne suitsuandur.

Foto: Rainis Liir

AJALUGU

Vabatahtlike ja kutseliste tuletõrjekomandode tekkelugu

Eesti tuletõrje arengulugu • 2. osa

18. sajandi lõpus ja 19. sajandil hakati otsima naturaalkohustusele alternatiive. Nii tekkis erinevaid tuletõrje korraldamise vorme.

Mati Raidma

Endine Päästameti peadirektor

VENNASKONNA TULETÕRJEKOMANDOD

Esimese vabatahtliku tuletõrjekomando kutsus olemasolevail andmeil ellu 1736. aastal kuulus teadlane ja riigitegelane Benjamin Franklin USAs Philadelphias. Sealt levis vabatahtliku tuletõrje loomise idee Lääne-Euroopasse. Endise Hansa Liidu liikmena olid Tallinnal tihedad sidemed Lääne-Euroopaga, kust saadi ka tuletõrjekorralduses uusi ideid ja kogemusi. Tõenäoliselt on sealt pärit ka Mustpeade vennaskonna (Baltikumi vallaliste kaupmeeste ja kaupmehesellide organisatsioon; Tallinnas eraldus Mustpeade organisatsioon Suurgildist ja iseseisvus 1399. aastal) mõte organiseerida oma majavalduste kaitseks vabatahtlik tuletõrjemeeskond. 23. mail [vkj] 1788. aastal kutsuti Mustpeade vennaskonna liikmed kokku ja asutati vabatahtlik tuletõrjekomando. See oli esimene Tsaari-Venemaal ja üks esimesi kogu Euroopas. Kolm päeva hiljem, 26. mail osteti 95 rubla eest käsiprits, mis paigutati Pikk tänav 26 asuva Mustpeade hoone eesruumi. Komando hakkas põhikirja kohaselt tegutsema, olles aastakümneid organiseerituim kustutusjõud linnas.

Mustpeade vennaskonna tuletõrjekomando loomist peetakse ka vabatahtliku tuletõrjeloomise alguseks Eestis. Kuigi iseseisva ja vaid tuletõrjele suunatud vabatahtliku organisatsiooni loomiseni Eestis jäi veel 74 aastat.

ETTEVÕTETE PALGALISED TULETÕRJEKOMANDOD

Üllatuslikult vara alustati ettevõtete palgaliste ehk kutseliste tuletõrjekomandode loomist. Nii alustas 1850.

Fotod: Siseturvalisuse muuseum

aastal [teistel andmetel 1847. aastal] tegevust Narva kalevivabriku tuletõrjekomando ja 1860. aastal Narva linna ketramise vabriku tuletõrjekomando [1. augustil 1920 ümber korraldatud vabatahtlikuks].

ETTEVÕTETE VABATAHTLIKUD TULETÕRJEKOMANDOD

1857. aastal loodi Narva Kreenholmi puuvillavabriku vabatahtlik tuletõrjekomando, mis koosnes vabriku ametnikest ja töolistest, kes vabatahtlikult võtsid endale tuletõrjuja kohustused. Koosseis 22 inimest. 1872. aastal asutati Narvas A. D. Zinovjev & Ko lauatehase vabatahtlik tuletõrjekomando. Samal aastal alustas ka Tallinna sadama ja 1883. aastal Saku Õllevabriku vabatahtlik tuletõrjekomando.

LINNADE MUNITSIPAAL-TULETÕRJEKOMANDOD

Teatud ajal eksisteerisid linnade eelarvetest tasustatud munitsipaal-tuletõrjekomandod. Kirjapanekud

ajaloodokumentides on nende kohta kahjuks väga katkendlikud.

Teadu on, et 1853. aastal kinnitas Tsaari-Venemaa siseminister kutseliste politsei-tuletõrjekomandode tüüpkoosseisud. Komandode suurus pidi sõltuma linnaelanike arvust, selleks jaotati linnad seitsmesse kategooriasse. Vastavalt elanike arvule tuli sellised komandod luua ka Tallinnas ja Tartus. Kummaski linnas küll politsei-tuletõrjeni ei jõutud, kuid Tallinnas loodi tsiviiliskute tegevusel põhinev nn kommunaal-tuletõrje. Näiteks 1898. aastal oli Eestimaa kubermendi üld-aastases ülevaates tsaarile kirjutatud, et Tallinna linna omavalitsuse tuletõrjekomando koosneb pealikust, tema abist ja 43 tõrjajast. Komandol oli seitse pritsi koos varustusega. Vabatahtlik tuletõrje oli väga tähtsal määral sellele kaadrile abiks. Kulud 1898. aastal olid 5000 rubla.

Tallinna linnaameti väljaandes "Tallinna linna majapidamine 1905–1915" (1916) on linna kulude

ajaloolises ülevaate tabelis näha, et 1878. aastal [kahjuks selle tabeli varajasim aasta] olid munitsipaal-tuletõrjekomando kulud linnaeelarvest 1856,99 rubla, millest 728 rubla oli palgafond.

Samas väljaandes on kirjutatud ka järgmist: "Linna tuletõrjujate komando seisab 30 palgalisest tuletõrjajast koos. Maksu saavad nad tunni pealt; nende hooleks on peasjalikult tulekahjusid lõplikult kustutada, kui tulest juba võitu saadud."

VABATAHTLIKE TULETÕRJE-ORGANISATSIOONIDE LOOMINE

Eesti linnades asutati esimesed vabatahtlikud tuletõrjeorganisatsioonid Tallinnas 1862., Tartus 1864., Pärnus 1866., Valgas, Võrus, Kuressaares, Põltsamaal 1867., Viljandis, Haapsalus 1868. ja Narvas 1872. aastal. Maakohtades on vanemad tuletõrjeühingud Alatskivi ja Lihula [1876], Skamja [1877], Ambla [1881] ning Jõhvi ja Uhtna-Sämi [1886].

Kuni 1925. aastani kandsid vabatahtlikud tuletõrjeorganisatsioonid nime-tust "vabatahtlikud tuletõrjeseltsid", pärast seda aga "vabatahtlikud tuletõrjeühingud". 1990ndatel pöörduti tagasi nimetuse "selts" juurde.

TALLINN

Tallinna kasv ja saginevad suurtulekahjud tingisid vajaduse tugevama tuletõrjeorganisatsiooni järele. Nii asutati 1862. aasta 2. augustil Tallinna Vabatahtlik Tuletõrje Selts – esimene vabatahtlik tuletõrjeorganisaatsioon Tsaari-Venemaal.

Et selle loomise ajal ei olnud veel ideed massiorganisatsioonist, annab tunnistust Tallinna Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi esimene põhikiri, mille teine paragrahv sätestab: "Vabatahtlik tuletõrje koosneb 40 liikmest seisuse peale vaatamata ja kes linna pritside juures mingisuguses ametis ei seisa. Liikmed peavad alistuma põhikirjale, igal ajal ja heameelega ilmuma tulekahjule ning seal abiks ja tegevad olema. Niikaua kui vabatahtlikul tuletõrjel on ainult üks prits, ei tarvitse liikmete arv tõusta üle neljakümne."

Kuid juba 1864. aasta 13. märtsi peakoosolekul tõdeti, et liikmeskond (koos toetajaliikmetega) on kasvanud 140ni, põhikiri ei vasta enam aja nõuetele ning vajab muutmist. 1866. aastal liitus seltsiga ka Mustpeade vabatahtlik tuletõrjekomando.

Aasta hiljem tähistas Tallinna vabatahtlik tuletõrje oma viiendat aastapäeva, mis ühtlasi oli esimeseks avalikuks tuletõrje pidupäevaks.

1868. aastal oli organisatsioonil 286 liiget ja 270 toetajaliiget.

TARTU

15.–20. maini 1862 toimus Tartus Liivimaa väikelinnade esindajate nõupidamine, kus arutati tuletõrjekorralduse reorganiseerimist. Selle nõupidamise tulemusel andis kubermanguvalitsus välja "Juhised tuletõrjeasjanduse korraldamiseks Liivimaa väikelinnades". Järgmise aasta 12. novembril moodustati Tartus uus tuletõrjekomisjon (Brandcollegium), mis avaldas 18. novembril üleskutse kohalikus lehes Dorpater Tagesblatt, et kodanikud vabatahtlikult tuletõrjega liituksid. Registreerus 145 meest. 1864. aasta 5. veebruaril teatati magistraadile, et vabatahtlik tuletõrje on asutatud ja asutajaliikmeid on 120. See päev tunnistati Tartu vabatahtliku tuletõrje asutamise päevaks, sellest sai teine vabatahtlik tuletõrjeühing Tallinna oma kõrval. Põhikirja kinnitas siseminister alles 1880. aastal.

Eesti NSV SARK-i Tartu tuletõrjekomando kasutuses olnud tuletõrjeautod 1940-1946.

1879. aastal oli liikmete arv kasvanud juba 444 inimeseni. Samal aastal kinkis Tartu daamide komitee sealsele tuletõrjele lipu. 1881. aastal anti üks prits ka üliõpilaste kasutusse. 1939. aastani käis Tartu vabatahtlikust tuletõrjest läbi üle 2500 üliõpilase.

NARVA

1865. aasta 25. oktoobril pöördusid gildide ja ühingute esindajad Narva magistraadi poole, et see tuletõrje paremaks korraldamiseks midagi ette võtaks. Magistraadi 1867. aasta 25. augusti protokollist on näha, et Narva vabatahtliku tuletõrjeühingu põhikiri oli juba välja töötatud. Koos põhikirja kinnitamisega küsiti ka riigilt rahalist toetust (3678 rubla). Toetuse andmisest valitsus keeldus, kuid põhikiri sai 31. mail 1870 siseministri kinnituse. Organisatsiooni aga endiselt ei eksisteerinud. Kaks aastat hiljem, 29. aprillil kutsuti kokku asjast huvitatud, et seltsi asutamise võimalused läbi rääkida. Samal koosolekul valiti juhid, võeti vastu põhikiri ja tehti esimene korjandus. Magistraat andis ühingule üle kustutusvahendid ning kohustus igal aastal toetama ühingu sja rublaga.

Enne Esimest maailmasõda, 1914. aastal tegutses Eestimaa piirides 142 tuletõrjeorganisatsiooni. Keiserliku Vene Tuletõrje Liidu liikmeid oli neist ligi 100. Enne Teist maailmasõda, 1936. aastal aga tegutses Eestis juba 602 vabatahtlikku tuletõrjeorganisatsiooni, mille arv hiljem küll vähenes valdade reformi ja ühingute liitmise tagajärjel 281ni.

KUTSELISE TULETÕRJE LOOMINE

Kutselise tuletõrje loomine Eesti linnades algas 1910. aastatel, sest töömaht muutus vabatahtlikele tuletõrjujale liiga suureks. Neist esimesed olid Tartus (1917) ja Tallinnas (1919). Paralleelselt omavalitsuste kutseliste tuletõrjekomandodega sai uue hoo ka ettevõtete kutseliste tuletõrjekomandode loomine. Mingi aja pärast lisandusid ametkonniti ka riiklikud kutselised tuletõrjekomandod, näiteks raudtee- ja kaitseväge- ja riigimõisate komandod.

TALLINN

Kui 1862. aastal asutati Tallinna vabatahtlik tuletõrje, kaotas selleaegne linna munitsipaal tuletõrje oma tähtsuse. See tegutses küll edasi, kuid mitte enam juhtivas rollis.

Tulekahjude arvu kasv tingis vabatahtlike alalise valveta komandode loomise. Nii oli 1914. aastal Tallinnas kaks alalise valveta vabatahtlikku tuletõrjekomandot. Valvesolek tasustati. Raha saadi esialgu linnalt, hiljem kubernerilt, kuid 1916. aastast alates pidi tuletõrjeühing kulud ise kandma. 19. detsembril 1918 teatas vabatahtlik tuletõrjeühing linnale, et lõpetab alalise valveteenuse 1. jaanuarist 1919, kuid soovib linnale süsteemi siiski mitte kaotada. Linnavalitsus otsustaski 1. jaanuarist käivitada kutselise tuletõrje.

1938. aasta ajakirjast Eesti Tuletõrje võime lugeda: "Kutseline tuletõrje on alati valvel ja suurem osa tekkivaid kahjutulesid kustutatakse juba alguses, ainult harva juhtub, et tuli pääseb suuremaks. Vabatahtlik tuletõrje on jäänud kutselise tuletõrje reserviks, teda kutsutakse

välja aastas ainult kolm-neli korda mõne suurema ähvardava tuleõnnetuse puhul."

Tallinna kutselises tuletõrjes oli 1938. aastal tööl 42 inimest ning nende käsutuses oli kaks autopritsi ja mootorpritsi, kolm veepaakautot, autoredel (28 meetrit), gaasikaitseauto, veoauto, kuus hüdropulti, vahugeneraator, 21 erinevat redelit, 3487 meetrit survevoolikuid ning 35 gaasimaski (ilmselt peeti silmas hingamisaparaati).

TARTU

Paar aastat varem kui Tallinnas, 1917. aastal asutati peaaegu samades oludes esimene kutseline tuletõrjekomando Tartus. Sealne vabatahtlik tuletõrje oli viinud alalise valveta pritsimajas sisse 1877. aastal.

Sõja tõttu hakkas ka Tartu Vabatahtlikule Tuletõrje Seltsile lentsalga ülalpidamine üle jõu käima, millest tingituna soovitas peamees linnavalitsusel asutada selle baasil kutseline tuletõrjekomando. Selts lubas selleks ruumid, tuletõrjeauto ning kanda kõik bensini- ja remondikulud. Ainult meeskonna palga pidi maksma linnavalitsus. See ettepanek kiideti 2. detsembril 1916 siseministeeriumis heaks ning 9. jaanuaril 1917 kinnitas linnavalitsus komandouleva ja tema abi ametisse. Ülejäänud meeskond, kaks autojuhti ja kümme tuletõrjujat, kinnitati ametisse 1. aprillil 1917. Seda kuupäeva loetakse ka tuletõrjekomando asutamise kuupäevaks.

Säilinud andmeil oli Tartus aastatel 1917–1925 kokku 329 tulekahju, mille kustutamisel osales vabatahtlik tuletõrje vaid 74 juhul.

Esimese Eesti tuletõrjajate kongressi delegaadid 7. septembril 1919. aastal.

Tuletõrje Liidu loomine

Sander Muhu annab ülevaate sündmustest 1919. aastal, mil asutati Eesti Tuletõrje Liit.

Sander Muhu

Tuletõrjajaloo uurija

Tuletõrje katusorganisatsiooni loomist alustati 1919. aasta kevadel. Tallinna tuletõrjeseltsi eestvedamisel hakati organiseerima tuletõrjekongressi. Ajalehtedes avaldati vastav üleskute ja paluti saata ettepanekuid kongressi päevakorrapunktide kohta. Tuletõrje Liidu asutamiseks oli andnud tõuke Kilingi-Nõmme tuletõrjeseltsi kiri. Ettevalmistused kestsid ligi kolm kuud ja kongressikutsed saadeti 113 tuletõrjeorganisatsioonile.

Esimese Eesti tuletõrjajate kongress toimus 6.–7. septembrini Tallinnas Estonia teatri punases saalis. Kongress algas laupäeval, 6. septembril kell 12.20 päeval ja selle avas korraldava komisjoni nimel Tallinna Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi esimees Ado Birk sõnadega: "See on esimene kongress vabas Eestis ära pidada. Meie võlgneme tänu nendele, kes oma elu pandiks pannes meile seda on võimaldanud." Seejärel mälestati langenud sõdureid püstitõusmisega.

Edasi tuletas esimees Birk meelde, et kuna kõik suured ilmariigid on sõja lõpetanud ja rahutegemisele asunud, peab eesti rahvas sõda suurrhaviga veel edasi pidama ja

oma olemasoleku eest võitlema ning neid meeles pidama, kes oma rinnaga vaenlase vastu viimse vere tilgani võideldes meie maad ja kodu kaitsevad. Ta pani ette saata tervitustelegramm vahvale sõjaväele ülemjuhataja kaudu. Teiseks tuletas Birk meelde, et riigi sisemist korraldustööd teeb Asutav Kogu, kes on kogu rahva valitud ning tervet Eesti rahvast ja maad esindab, ning pani ette saata Asutavale Kogule tervitustelegramm. Järgnes käteplakustamine ning tervitustelegrammide saatmine kiideti ühel häälel heaks.

Birk teatas, et 48 seltsist ja organisatsioonist on kongressile ilmunud 78 saadikut. (Hilisemad uurimused on tuvastanud, et tegelikult oli 49 seltsist kokku 80 saadikut.) Sellega kuulutati kongress avatuks. Korraldava komisjoni plaani kohaselt tuli valida seitsmeliikmeline kongressi juhatus: kongressi juhataja, tema kaks abi, sekretär ja kolm abi.

Kongressi juhatajaks valiti ühehäälselt hr Birk. Juhataja luges ette kõikide kohalviibivate saadikute nimed ning saadikud tutvustasid end püstitõusmisega. Juhataja ettepanekul jätkus nõupidamine korraldava komisjoni kokku seatud päevakorra järgi. Asuti läbi vaatama kongressi saadikute volitusi. Iga saadik pidi olema valitud oma tuletõrjeorganisatsioonist peakoosolekul.

LIIDU ASUTAMINE

Järgnes üks päevakorra olulisematest punktidest – liidu asutamise küsimus. Hr Wäli andis tulevases liidust ülevaate ja selgitas selle tähtsust. Juhataja tegi ettepaneku asutada Eesti Üleriikline Vabatahtlikude Tuletõrjajate Seltside Liit, mis võeti ühel häälel vastu.

Pärast vaheaega, kell 16.15, luges hr Leilop korraldava komisjoni välja töötatud põhikirja saadikutele ette. Põhikirjas tehti mõned parandused ja võeti see siis vastu.

Järgmisena tuli arutusele tuletõrjevahendite ühismuretsemise organiseerimine. See otsustati anda asutatava liidu juhatuse korraldada.

Enne koosoleku lõpetamist jagati saadikutele järgmise päevakorrapunkti ettevalmistamiseks tuletõrjeseltsi tüüpõhikirja projektid. Läbirääkimised lõkati järgmisesse päeva edasi.

Seati kokku liidu asutajate nimekiri. Kongressi lõpetamisel andis juhataja teada, et õhtul on saadikutele muusikaseltsi Pandorin ruumides teatrietendus ja pidu, ettekanadele tuleb "Paunvere". Tutvustati ka pühapäevast kava. Koosolek lõppes kell 19.30.

TULETÕRJUJAD

MOBILISATSIOONIST VABAKS

Pühapäeva, 7. septembri hommi-

kul kell 8 algas Kadriorus kõikide Tallinna tuletõrjekomandode ühine manööver. Kontserdiaia juures tiigi ümbruses olid üles rivistatud meeskonnad, kes demonstreerisid tulekustutamist käsi- ja aurupritside ning tuletõrjeautoga, milleks oli Tallinna sadama Dennis (valmistatud Inglismaal 1916. a) ja paljudele tuletõrjajatele oli see esimene kokupuude tuletõrjeautoga. Seejärel mindi lossi juurde, kus ronijad oma osavust näitasid. Kõigest sellest tegid päevapiltnikud ülesvõtteid kinofilmiga jaoks. Manöövri lõppedes marssisid saadikud ja teised tuletõrjajad mööda Narva maanteed pritsimaja juurde.

Estonias algas koosolek kell 11. Jätkati eelmisel päeval pooleli jäänud tuletõrjeseltside tüüpõhikirja arutamist. Valiti viieliikmeline komisjon, kelle ülesandeks jäi koostada põhikiri. Sel ajal oli nõue, et kõik Vene ajal tegutsenud seltsid pidid ennast uuesti registreerima. Otsustati pöörduda valitsuse poole palvega saada ajapikendust, kuni tüüpõhikiri on valmis.

Järgmisena otsustati tuletõrjajajakirja ja käsiraamatu väljaandmine volitada asutatava liidu juhatusele. Saadikute ettepanekute arutamisel oli teemaks tuletõrjajate vabastamine mobilisatsioonist. Sõja tõttu oli paljudes kohtades tuletõrjajatest

puudus. Selle palvega otsustati pöörduda valitsuse poole.

Tuletõrjujate mundrite, märkide, nõõpide ja lippude asjus avaldati mitmesuguseid arvamusi. Ühed olid veendunud, et kõik tsaariaegsed märgid tuleks kõrvaldada, teised olid jällegi seisukohal, et seniseid aumärke tuleb edasi kanda. Kongress küsimuses seisukohta ei võtnud, vaid jättis selle iga seltsi enda otsustada. Tuletõrjevormi kohta leiti, et see peaks kõigil ühesugune olema.

Järgmine kongress otsustati pidada aasta pärast Tartus. Lõpukõnes tänas Birk kõiki saadikuid osavõtmise eest ja tegi ettepaneku pidada liidu asutamise koosolek ära samal päeval. Kongress lõppes kell 13, sellele järgnes ühine lõunasöök ja pildistamine Estonias.

TULETÕRJE LIIDU ASUTAMISE KOOSOLEK

Koosolekut asus juhutama kongressijuhatus. Asutajateks olid Haapsalu, Jõhvi, Lihula, Loksa, Maidla, Mõisaküla, Mäetaguse, Märjamaa, Narva Jaanilinna, Narva linna, Põltsamaa, Rapla, Roela, Rägavere, Sulbi, Suure-Jaani, Tallinna, Tallinna Noorte Meeste, Tartu, Toila, Ulvi, Valga ja Väike-Maarja tuletõrjeselts ning AS A. M. Lutheri ja Tallinna linna tuletõrjekomando, kokku 26 organisatsiooni esindajad. Samal koosolekul astus liidu liikmeks veel 16 seltsi: Alutaguse, Antsla, Hummulu, Kaarli, Karksi-Nuia, Keila, Kilingi-Nõmme, Kohtla, Narva-Peetri, Nõmme, Paide, Põllula, Pärnu, Püssi, Rakvere ja EV Raudtee Peatehaste tuletõrjujate komando.

Põhikirjale allakirjutamiseks ja registreerimiseks valiti kolmeliikmeline komisjon. Liikmemaks oles seltsi liikmete arvust ja selleks määrati üks mark iga tegevliikme pealt. Vastavalt põhikirjale valiti üheksaliikmeline juhatus ja revisjonikomisjon. Esimeheks sai Ado Birk. Asutamiskoosolek lõppes kell 19 ja sellele järgnes esimene juhatuse koosolek. Koosolekul jagati valitud liikmete vahel ära ametid: esimehe abideks said J. Toffelmann Tallinnast ja A. Pirker Rakverest; sekretäriks A. Wäli Tallinnast ja tema abideks J. Kross Tallinnast ja K. Jürman Jõhivist; laekuriks F. Vahtmeister Tallinnast ning tema abideks O. Allik Tartust ja K. Lorenz Pärnust.

Tuletõrje Liidu tegevusest saab lugeda Häire 112 järgmisest numbrist.

Koostamisel on kasutatud Riigiarhiivi materjale ja toleaegseid ajalehti.

AIVAR KOMP

22.05.1961 – 22.05.2009

Meie seast lahkus igaveseks Lõuna-Eesti Päästeteeskuse tehnikabüroo päästevahendite tehnik Aivar Komp, kes on päästeteenistuses meie kolleegina ametis olnud peaaegu 16 aastat.

Aivar asus Jõgevamaa päästeteenistusse päästjana tööle 1993. aastal. Ta oli aktiivne tehnik remontija ja uuendaja. Alati oli ta valmis ka vabast ajast tulema päästetöödele või päästeteenistust tutvustavatele üritustele.

Kuna ta oli tehnik alal kuldsete kätega mees, siis siirdus ta pärast Lõuna-Eesti Päästeteeskuse

tehnikabüroo moodustamist tööle just sinna. Seal oli ta tehnika ja varustuse töökorras hoidmisel üks võtmeisikuid ja kunagi ei tekkinud olukorda, kus päästetööd oleksid olnud takistatud tehnikarikete pärast.

Kolleegidele jääb ta igaveseks meelde kui ääretult vastutulelik ja töökas inimene.

Aivarit jäävad lisaks kolleegidele ja sõpradele leinama abikaasa Anella ning lapsed Ain [21], Aili [18], Taavet [16] ja Lili-Mai [14] – meie kõigi sügav kaastunne neile...

VIRGO MÖLDER

28.04.1972 – 29.05.2009

Teame ju niigi, et saatust ei saa valida ning elu on karm ja ebaõiglane, aga ometi võpatame iga kord, kui seda meile meelde tuletatakse, eriti veel nii valusalt.

Virgo Mölder töötas päästevaldkonnas üle 18 aasta. Ta alustas Rakvere kutselise tuletõrje malevas tuletõrjuja ametikohal 1990. aastal ja oli seal kuni 1993. aastani. Pärast väikest pausi tuli ta 1994. aastal tagasi tööle päästeteenistusse. Rakvere komandos töötas Virgo päästjana kuni surmani.

Virgo oli alati abivalmis ega jätnud kunagi sõpru hätta. Ta oli hea kunstnik ja kirjamees. Tema kirjutatud on muu hulgas "Rakvere komando abieluranda jõudnud pitsimehe vanne". Kunstnikuna tunti Virgot välismaalgi – tema maalid olid välja pandud näitustel Rootsis. Samuti oli ta tubli spordimees, tegeledes kulturismiga.

Märtsis diagnoositi Virgot ravile allumatu haigus, mis lõpetas kohusetundliku päästetöötaja ja sõbraliku kolleegi elu 29. mail.

Virgot jäävad leinama abikaasa Koidula ja kolm last – Kalev [17], Eliisa [13], Maarja [2].

REIN HÄÄL

24.09.1950 – 04.09.2009

Ühtäkki... löi süda viimse tukse, haihtus õhku viimne hingetõmme ja sulgusid silmad, seekord igaveseks... Reinu ei ole enam, vähemalt pühkis ta jäädavalt oma taldadelt sellesinase maamuna tolmu...

Rein alustas oma tuletõrjuja ja päästeametniku karjääri 1969. aastal, kui oli asunud õppima tolleaegsesse Leningradi tehnilisse tuletõrjekooli, mille lõpetas 1972. aastal ning asus tööle Põlvamaal tuletõrjajärelevalve inspeksiooni ülemana. 1980. aastal suundus ta õppima Moskva kõrgemasse tuletõrjeinseneride kooli, mille 1985. aastal lõpetas. Alates sellest ajast oli ta ametis Põlvamaa pääste-

asutustes juhtival kohtadel. Kokku pühendas ta oma elust aga Eestimaa päästeteenistusele 40 aastat... Aukartustäratavalt pikk aeg, et teha, luua ja jõuda palju. Alates päästeteeskuste loomisest kuni tänaseni töötas Rein Lõuna-Eesti Päästeteeskuse planeerimisbüroo peaspetsialisti ametikohal.

Reinu jäävad peale päästeasutustes töötavate sõprade-kolleegide leinama elukaaslane Veera, poeg Risto, tütre Margit ja Annika koos poeg Kristjaniga, aga samuti kasupoeg Anvar, kes töötab Põlva päästekomandos meeskonnaväeliseks.

OLEV RAIDLA

24.06.1950 – 17.10.2009

Tuksumast lakkas meie hea ja lugupeetud kolleegi Olevi süda... Nii ebaõiglaselt varakult, nii ootamatult, nii valusalt...

Sellist erudeeritust, sellist soliidsust, sellist stoilist väärkust ei kohta just tihti – Olev oli vana kooli mees selle kõige paremas tähenduses. Aga nüüd arendab ta suure tõenäosusega mõnd intellektuaalset filosoofilist arutelu kuskil paremas paigas ja ehk jääb seal mõni kriiski olemata, kuna vastav spetsialist neil nüüdseks omast käest võtta...

Olev lõpetas Tartu Riikliku Ülikooli ajaloolase

kvalifikatsiooniga aastal 1977. Pärast lõpetamist pidas ta aastaid pedagoogiametit, algul Kuusalu keskkoolis, hiljem Tallinna Pedagoogikaülikoolis. Enne Päästeametisse kriisireguleerimise valdkonda tööle asumist 1997. aastal jõudis ta töötada ka Kaitseministeeriumis. Olev oli Eesti Akadeemilise Sõjaajaloo Seltsi asutajaliige, Erna Seltsi juhatuse liige, Kaitseleidu Toompea malevkonna liige.

Olevit jäävad lisaks kolleegidele Päästeametist leinama abikaasa, tütre Kristiina ja Diana ning poeg Donald.

PMG-19M on Kaiu VTÜ käsutuses 1964. aastast ja sõidab veel tänagi.

Foto: Heikki Perli

Kuuekümnendad Raplamaa vabatahtlikus tuletõrjes

Raplamaa vabatahtliku tuletõrje ajalugu • 2. osa

Raul Aarma käsitleb kuuekümnendaid Raplamaa vabatahtlikus tuletõrjes. Abiks jällegi tollase ühingu ajalookaustad ja seinalehed. Tehnika loetelu põhineb Heikki Perli isiklikul arhiivil.

Raul Aarma

Raplamaa päästeosakonna juhataja

Olustiku kirjeldamiseks alustamegi autodest. Eesti NSV Vabariikliku Vabatahtliku Tuletõrje Ühingu (EVVTÜ) varustusbaasi kaudu tuli toleaegsesse Rapla rajooni tervelt 12 uut autot. Rapla sai kõnesoleval kümnendil kolm autot, iga uue lisandumisega anti üks edasi Märjamaale. Autotsistern AC-30-(130)-63 oli Eestis üks esimesi ning leidis äramärkimist Tuletõrje Valveposti esikaanel. Uued masinad said enda käsutusse (lisaks Raplast saaduille) Märjamaa, Kohila, Lelle, Valgu, Mahtra, Kehtna, Vigala ja Käru VTK. Tõe huvides olgu lisatud, et ka Kohila paberivabrik ja

Järvakandi tehased hankisid oma ministeeriumide kaudu endale uued masinad.

Kõige lühemalt kestis Valgu auto teenistus, sest 1967. aastal põles see saladuslikul kombel garaaži sisse. Pahandust oli oi kui palju, sest ajalisel langes see kokku Oktoobrirevolutsiooni 50. aastapäevale pühendatud NLKP kongressiga. Rapla ühingu 1965. aasta novembrikuu seinalehest selgub, et asjad polnud korras ka enne seda: "Küll kaovad masinalt nõiduslikult võtmed, tööriistad, möödunud aastal isegi juhi iste. Masin on muutunud nagu haigeks linnuks, tiivad sorakil. Olgugi, et tavaliselt linnud vähemalt ennast "täis ei tee", aga siin on see võimalik, sest linnu sõnnikut võib masinalt alati leida, porist räakimata."

Kõige kauem on vastu pidanud Kaiu VTKle 1964. aastal eraldatud PMG-19M. See masin on praegugi arvel Kaiu 31-na. Teadaolevalt on tegu läbi aegade pikima lahingustaažiga masinaga Eestis (lahingutehnikast ei suuda kardetavasti mitte miski üle lüüa Tallinna aurupritsi sajandipikkust teenistust). Peale Kaiu auto on ajahambale vastu pidanud ka Märjamaa komando PMG-6, mis praegu kuulub vanatehnikaklubi Retromile.

SATIIR JA AGITATSIOON SEINALEHEL
Tähtsal kohal seinalehtedes oli satiir. 1964. aasta augustiüllitisest saame teada: "Suurem tähtsus oli korstnal kodanlikul ajal. Kõik võlad, mida ei suudetud maksta, kirjutati korstnasse. Ärimed kasutasid seda võimalust ohtrasti, tegid pank-

roti, pistsid raha tasku ja võlad kirjutati korstnasse. Praegusel ajal seda enam ei saa. Kui mõni direktor tahabki oma tuletõrjetrahvi kolhoosi korstnasse kirjutada, öeldakse kohe, hei seltsimees, laduge aga raha lauale." (Millal kirjutusmasina klaviatuurile ilmus Õ-täht, oleks eraldi uurimisteema.)

Küll aga näitas kümnendi lõpuks langustendentsi agitbrigadide esinemine. Rajoonilehes lahkas teemat Järvakandi Tehaste Tuletõrjesalga agitbrigaadi juht Nõulik: "Vestlesin sellest juba rajooniülevalt TÕ esimehe sm. Preegeliga. Vastuseks viipas ta käega tühja saali ning lisas: "Näete isegi! Agitatsioon on niivõrd kuivaks pigistatud, et rahvas seda isegi tasuta sissepääsu korral ei tule vaatama. Tekib küsimus, kas siis

tuletõrjealane selgitustöö on soikunud? Ometi ilmus Rapla VTÜ agitatsioonileht "Sireen" möödunud aastal seitse korda, rajoonilehes avaldati 39 tuletõrjeteemalist artiklit ja kirjutist, peale selle esinesid veel Rapla, Märjamaa, Kohila, Järvakandi jt. tuletõrje agitbrigadid. Ent ikka ei saa me veel rahul olla: viimaste andmete järgi püsime tulekahjude arvult 1000 elaniku kohta vabariigi teiste rajoonide hulgas keskmisel kohal."

Tänapäeva süüvides – ei ole päris kindel, millist rolli mängib tulemuses praeguse Märjamaa komando tõrjujate tantsurühm, aga igal juhul on Raplamaa hiljutise küsitluse järgi Eesti tuleohutusteadlikem maakond.

Hoolimata kümnendi nimetamisest rahvasuus kuldseteks kuuekümnendateks, polnud käeraud eestlaste mälust kuhugi kadunud. Neid hoiti rahval pidevalt silme ees. Oma osa oli kindlasti ka seinalehepropagandal. Kuidas suhtusite teie järgmisesse meeldetuletusse? "Kas teate, et Eesti NSV kodanik on kohustatud hoidma ja tugevdama ühiskondlikku, sotsialistlikku omandit kui nõukogude korra püha ja puutumatu alust, kui kodumaa rikkuse ja võimsuse allikat, kui kogu töötava rahva jõuka ja kultuurse elu allikat. Isikud, kes ühiskondlikku, sotsialistlikku omandit ohustavad, on rahvavaenlased. ENSV konstitutsiooni paragrahv 103."

TÖÖ NOORTEGA

Üha enam kajastasid seinalehed töid ja tegemisi kasvava noorsooga. "1965/1966. õppeaastal osutus koolidest paremaks Eidapere 8-kl kool. Õpetaja V. Nääsi juhendusel viiakse läbi koolis pidevalt igasuguseid tuletõrjealaseid üritusi, korraldatakse noortele tuletõrjevõistlusi ja peetakse tuletõrje-päevikut". Samaväärne tegutsemistahe pole Eidaperest ka nüüd kuhugi kadunud. Siin toimus 2009. aasta priitahtlike pitsimeeste foorum ja ka noorteratingil Lokuta VTS on koos eestvedajatega ette näidata soliidne ajalugu.

Õppeaastal 1969/1970 korraldatud noorte tuletõrjujate vahelisest

1960ndate algul hõlmas Rapla rajoon Rapla, Kohila, Kehтна, Kärü ja Raikküla (v.a Riidaku ja Kõrvetaguse) piirkonda.

1962. aastal liideti juurde Märjamaa, Vigala ja Loodna.

Selle tuletõrjeauto PMG-6 sai Rapla VTÜ 1958. aastal.

võistlusest võttis osa 872 õpilast kõikidest kesk- ja 8klassilistest koolidest. I koha saavutas Järvakandi keskkool 93,4 punktiga. Siinkohal kodukandi tervitused Päästeametisse – võitja kooli salganõukogu esimees oli keegi Peeter Eylandt (praegune Päästeameti päästetööde osakonna peaspetsialist – toim). Tunnustuse pälvivid nii Järvakandis korraldatavad õppused, sealne seinaleht, kroonikaalbum kui ka suure osavõtjate arvuga tuletõrjealane joonistusvõistlus.

RAJOOONI TULEKAHJUD

Kuigi sundkollektiviseerimine oli Nõukogude Eestis edukalt lõpule viidud ja rahvamajanduse ülesehitus käis täie hooga, ei jäänud viitsad Eestimaa talude rüüstamise eest tulemata. Üsna sagedased olid kõnelusel kümnendil tulekahjud viljakuivatites. Tavaliselt oli tegu kiiresti kokku klopsitud trummelkuivatitega, mille vastu kellelgi peremehetunnet polnud. 1964. aasta septembri seinalehest selgub: "Endastmõistetavalt ei tohi kuivatit, eriti sel ajal, kui koldes tuli, jätta järelvalveta. Selleks, et ühel kütjal ei läheks raskeks, tuleb nemad tööle määrata vahetustega. Enne kuivatusperioodi algust tuleb kõiki kütjaid instrueerida vastavalt kuivatitüübile, režiimile ja tuleohutusnõuetele. Kuid paljudes majandites suhtutakse sellesse ükskõiksusega. Juulikuul korraldatud seminarist viljakuivatite kütjatele võttis osa liiga väike arv kütjaid."

1966. aasta oktoobrikuul seinaleht kajastab ka üht kindlat tulekahju: "Õöl vastu 26. augustit puhkes

tulekahju Sooniste sovhoosi viljakuivatits. Koppelevaatori rakendas tööle 4. korrusel olev elektrimootor, mis esialgu omas ühe kiilrihma ja see ajas ümber elevaatorit. Enne tulekahju oli samale mootorile juurde monteeritud teine hooratas ning peale pandud veel teine kiilrihm, kuna ühe kiilrihmaga ei suutnud mootor elevaatorit ringi ajada. Kui varem kiilrihm purunes või jäi mootor seisma, siis kahe hooratta puhul, koppelevaatori ummistumisel, töötas mootor edasi ja hoorataste peal rihmad ringi käies süttisid ja põhjustasid tulekahju."

Teine sagedasem tulekahju põhjus oli rajoonis äike. Ühingute tänapäevases mõistes ennetustöö, tollases mõistes aga propaganda-töö teravik oli suunatud just sinna – üleskutse oli alustada või jätkata piksekaitsmete ehitust. 1961. aasta jaanuarikuu seinalehest selgub, et Rapla VTÜ oli toleks ajaks sellega algust teinud. Lehes kirjutatakse ettevalmistustöödest, ettevõtete, sovhooside ja kolhooside tellimustest, sellest, et lähemate päevade jooksul sõlmitakse vastavate asutustega lepingud, koostatakse projektid ja eelarved. Esmajärjekorras plaaniti piksekaitsmetega varustada suuremad tootmishooned, nagu karjafarmid ja loomalaudad (huvitav, kuidas neil vahet tehti?). Esimese pääsukesena andis plaanimajanduse kokkuvarisemisest kõigest paarikümne aasta pärast märku samas artiklis leiduv murelik hoiatus: "Rapla VTÜ-l ei ole kõikidele tellijatele eraldatud piksekaitsesks vajaminevat materjali nagu ümarraud 6-14 mm."

Kolmas tuletõrjujale muret tekitav tulekahjupõhjus oli samuti seotud ühiskondlike muudatustega Eestimaa peredes. Kolhoosidesse-sovhoosidesse kerkisid korterelamud, algas vaikne linnastumine. Tarbijatene jõudsid gaasipliidid. Nii on seinalehte kirjutatud hoiatus toleaeegne Rapla TÕ komandoülem Lõhmus: "Iga perenaine, kes on tunda saanud gaasi eeliseid, eriti suvel, ei taha sellest loobuda. Viimasel ajal aga on tuletõrjujad hädas gaasi tarbijatega, kes tulekahju korral ei oska sellega õigesti ümber käia. Sellest olenevalt palve igale gaasitarbijale. Tulekahju puhul keerake ballooni kraan kinni (kui tarvitate parajasti gaasi), tõmmake, raiuge või lõigake kummilõdvik läbi ja viige balloon majast välja. Sellega aitate kaasa tulekahju edukale kustutamisele."

TULESURMAD SOOMES

1969. aastal julgetakse esimest korda 30 aasta jooksul tuua näiteid kapitalistlikust riigist. Oktoobrikuul seinalehte on kleebitud rajoonilehe Ühistöö artikkel tulekahjude ohvrite arvust Soomes. Sealt saame teada, et 1967. aastal hukkus tulekahjudes 149 põhjanaabrit. Tähelepanu äratav hukkunud meeste suur arv – see moodustab tulesurmades ligikaudu 75 protsenti. Arvukamalt on ohvreid 36–45- ja 66–70 aastaste hulgas. Põhjustest olid esikohal hooletu ümberkäimine tulega (voodissuutestamine, tikkudega mängimine) ja kütteseadmetega seotud põlengud. Küllaltki olulist osa etendas alkohol, sest 38 protsenti hukkunute olid vähemal või rohkemal määral joobnud. 2009. aastal saab nentida, et siin ilmas ei muutu ka midagi!

Päästeteenistuse visuaalsest identiteedist ja uuenduslikest ideedest

Eesti tuletõrjeorganisatsioonide ja päästeteenistuse visuaalset identiteeti ning oma uuenduslike ideid selles vallas kirjeldab Asko Kivinuk.

Asko Kivinuk

Päästekolledži 2009. aasta vilistlane

Aumärgid on ajalooliselt olnud ja on ka tänapäeval paljude organisatsioonide ja institutsioonide, riikidest rääkimata, üheks identiteedi ja organisatsioonikultuuri avaliku visualiseerimise vahendiks.

Sümbolitega kokku puutudes tekib inimestel tahes-tahtmata mingi kujutelm ja arusaam nende tähendusest, mis hakkab sümbolite kandja või kasutajaga suhtlemist alateadlikult mõjutama. Teenetähtede kandjad väljendavad oma tegude ja mõtteavaldustega märgi andnud organisatsiooni või institutsiooni visuaalset identiteeti. Nii võidakse sümbolite kandja öeldud või tema tegu käsitleda automaatselt ka visuaalse identiteedi allika ehk märgi andnud organisatsiooni seisukohana. Teenetähteri saades tuleb alati arvestada ka selle moraalse

kohustusega, mis märgi kavaleriks olemisega kaasneb.

Igale organisatsioonile on tema tekkelugu ja taust otsustava tähtsusega, sest tahtmatult mõjutab see ühiskonna ja teiste organisatsioonide arvamust tema usaldusväärsuse ja isegi professionaalsuse kohta. Kuid kõige rohkem mõjutatakse ajaloolise järjepidevuse säilitamisega oma organisatsiooni liikmeid, kes tunnevad aastakümnete, vahel ka sadade aastate jooksul välja kujunenud tavade ja sümbolite kaudu ennast jätkusuutliku ja traditsioonidega organisatsiooni liikmena.

Need olidki stiimulid, mis inspireerisid mind kirjutama Sisekaitseakadeemia Päästekolledžis lõputöö teemal "Aumärgid ja sümbolika kui Eesti Vabariigi tuletõrjeorganisatsioonide ja päästeteenistuse visuaalse identiteedi kandjad". Lõputöös analüüsisin põhjalikult märkide ajaloolist järjepidevust ning proovisin leida vastust küsimusele, kas pääs-

teeniistuse aumärkide praegune kujundus on parim, tagamaks Eesti Vabariigi tuletõrjeorganisatsioonide ja päästeteenistuse visuaalse identiteedi järjepidevust. Selleks otsustasin vaadelda seda küsimust ametlike medalite, ordenite ja muude aumärkide uurimise ala, faleristika kaudu, mida aluseks võttes püüdsin leida ja pakkuda omapoolseid lahendusi päästeteenistuse praeguse identiteedi tugevdamiseks.

AUMÄRKIDE AJALOOST

Kindla väliskuju ja juurdekuuluva tavapärase statuudiga aumärgid sündisid antiikmaailmas. Vana-Kreekas hakati sõjameestele vapruste annetama rinnal kantavaid ümmargusi ja poolkuukujulisi plaate. Vana-Kreekast pärineb ka medalite kolmeks klassiks jaotamise tava, mis on levinud ka tänapäeval.

Roomariigis arendati välja üslik aumärkide süsteem nii üksikisikute kui ka väeosade esiletõstmiseks. Kõigil aumärkidel oli kindel väliskuju, täpne statuut, kindlaksmääratud annetamistseremoonia ja kaasnevate privileegide loetelu. Sealt sai alguse ka üks järjepidevamaid traditsioone – võitjate tunnustamine pärgadega. Ühe säärase pärja tuntumaid kandjaid on ajaloos olnud Rooma keiser Gaius Julius Caesar, kes kandis *corona civica*, millega pärjati kaassõduri elu päästjaid.

Seesuguste pärgadega on aulist avaldatud ka Eestis. Tuletõrjeajaloost on teada näide 1887. aastast, kui Tallinna vabatahtliku tuletõrje 25. aastapäeva üritusel annetasid 47 Baltimaade vabatahtlikku tuletõrjeseltsi hõbepärja vabatahtliku tuletõrje peamehele Julius Siebertile ja teatasid, et nad kõik on valinud Sieberti oma auliikmeks.

Rooma riigi hävingu järel katkes aumärkide asutamise ja nendega autasustamise tava mitmeks sajandiks ja alles meie ajaarvamisest jäävate ristisõdade ajal rajatud vai-

mulikud rüütliordud panid aluse nüüdisaegsele aumärkide süsteemile ja traditsioonile. Ordude algsetest riidele ömmeldud välimärkidest hakati hiljem valmistama metallist tunnuseid. Pärast ordude mõjuvõimu kahanemist kujunesid 17. ja 18. sajandil nendest sümbolitest juba riiklikud spetsiaalsete teenete eest antavad teenetähteri ehk ordenid.

Prantsuse revolutsiooniga 1789–1799 algas senise monarhia asendamine demokraatliku ühiskonnakorraldusega. Pärast paarikümneaastast vaheaega võeti Prantsusmaal taas kasutusele teenetähteri. Esimeseks moodsaks teenetähteriks peetaksegi Napoleon Bonaparti 1804. aastal asutatud autasu *Légion d'honneur*, eesti keeles Auleegioni ordenit. Moodsaks teenetähteriks nimetatakse seda asjaolu tõttu, et sellega autasustamisel hakati kasutama põhimõtet, et hoolimata seisusest, auastmest või ametipostist antakse samaväärse teo eest ka sama taseme järje ordeni.

Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liidu Tuletõrjekoolil oli oma rinnamärk, mida anti kompaniipealike kursuse lõpetanutele. Märk tuletas neile meelde nende kuuluvust ühisesse, kooli lõpetanud pealike perre.

TULETÕRJEKOOILI VISUAALNE IDENTITEET

Enne Teist maailmasõda korraldati iseseisvas Eestis palju tuletõrjealaseid kursuseid ja koolitusi, kuid tuletõrjekooli loomiseni jõuti alles 15. novembril 1939. Ehkki kooli ruumides oli selleks ajaks juba peetud

Balti Tuletõrje Liitude Liidu märk.

Tule Risti võidutöö kavandid aastast 1939.

hulk kodanliku õhukaitse kursuseid ja kaks kursust sõjaväe tuletõrjehutidele, alustas nimetatud kuupäeval erialast väljaõpet esimene kursus tuletõrjepealike.

Sellest, kui väga kooli oodati, kirjutab keegi VII lennu kursuslane E. P. oma meenutustes järgmiselt: “Tuletõrjekool – see on olnud meie tuletõrjehutide ammuaegne unistus. Seda on oodatud samasuguse igatsusega nagu ootab vananev piiga omale kosilast, kes tuleks ja täidaks kõik tema südame salajased unistused. Ja nüüd viimaks see unistus on täitunud.” Kooli asukohta kirjeldab ta aga nii: “Nüüd te küsite, kus seesugune kool asub. Eks ikka Tallinnas. Kui juhtute tulema Raua tänavale, siis vaat see suur uus paekivist ehitus, mille torn otseku ilma ime on asetatud majast eemale – see ongi meie uus tuletõrjehoone – on tuletõrjekooli asupaik. Ja kui veel näete mehi ronimas mööda torni seinu nõõri abil alla ja üles, siis võite olla surmkindl, et teil tegemist on tuletõrjekooliga.”

Alguses pidi kool endale väljaõppeks autosid rentima, kuid juba 1940. aasta esimesel poolel saadi kätte eritellimusel valmistatud, just õppurite jaoks konstrueeritud auto.

Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liidu Tuletõrjekoolil oli oma rinnamärk,

mida anti kompaniipealike kursuse lõpetanutele. Märk tuletas neile meelde nende kuuluvust ühisesse, kooli lõpetanud pealike perre. Kahjuks ei jätnud vähem kui aasta pärast avamist kooli puudutamata 17. juunil 1940. aastal Eesti okupeeritud Nõukogude Liidu ümberkorralduste ja likvideerimiste laine.

Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liidu Tuletõrjekooli okupatsioonijärgseks järeלטulljaks võiks nimetada Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Väike-Maarja Päästekooli. Nüüdsel koolil on kasutusel lõpumärk, kuid visuaalne side varasema rinnamärgiga puudub. Eelnevale tuginedes pakkusin ma oma töös Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Väike-Maarja Päästekoolile välja idee kasutada eelkäija tunnustamiseks ja ajaloolise sideme loomiseks varasemat rinnamärki kõrgema kursuse lõpumärgina või kooli teenetemärgina.

BALTI TULETÕRJE LIITUDE LIIDU MÄRK

Balti Tuletõrje Liitude Liidu loomise idee sai alguse 1925. aasta septembris Tallinnas, kus olid koos Eesti, Läti ja Leedu liidu esindajad. Sellel kokusaamisel otsustati asutada kolme riigi tuletõrjeliite ühendav organisatsioon ning kinnitati põhikirja kava.

Liitude liidu põhikirja lõplikuks vastuvõtmiseks ja liidu elluviimiseks kutsus Läti Tuletõrje Liit kokku liitude esindajate konverentsi.

Balti Tuletõrje Liitude Liidu loomise idee sai alguse 1925. aasta septembris Tallinnas, kus olid koos Eesti, Läti ja Leedu liidu esindajad.

Konverents toimus 11. ja 12. septembril 1926 Riias. Konverentsil muudeti ja täiendati algset põhikirja kava, mis hiljem ka ühehäälselt kinnitati. Lõplikult võeti põhikiri vastu 1927. aastal 30. ja 31. juunil Tallinnas peetud konverentsil ning see ilmus samal aastal ajakirjas Tuletõrje Teated nr 32.

Liidu tegevuse eesmärgiks seati sõbralike suhete loomine ja alalhoidmine nii oma kui ka teiste riikide tuletõrjeliitude üldiseks edendamiseks. Lisaks peeti vajalikuks toetada liidu liikmeid nende kultuurilise, juriidilise ja muu tegevuse läbiviimisel vastavalt olemasolevatele riigivalitsuse välja antud

õigusaktidele, et ära hoida tuleõnnetusi.

22. ja 23. jaanuaril 1927. aastal toimus liidu koosolek Tartus. Arutamisel oli ühise tuletõrjekooli loomine, tõstatati piiriäärsete õnnetusjuhtumite ühise reageerimise küsimus ja vastu võeti A. Strekavini välja töötatud liidu asutamise mälestuse märgi kava.

Märgi valmimise otsuseni jõuti alles 17. augustil 1930. aastal toimunud Riia konverentsil. Esmakordselt ilmus märk koos pildiga ajakirja Tuletõrje Teated 1931. aasta esimeses numbris, kus on täpsustavalt lisatud ka märgi kandmise õiguse põhimõtted.

Minu arvates oli kolme Balti riigi tuletõrjeorganisatsioonide ühise liidu loomine Teise maailmasõja eelsel perioodil igati kasulik kõigile osapooltele. Tänapäeval oleks kindlasti vaja põhjalikku analüüsi analoogse liidu loomise vajalikkuse kohta, sest selle kaudu oleks võimalik vanu väärtusi ja sidemeid taaselustada ning uusi kogemusi organiseeritult jagada. Sellepärast pakkusin ka oma töös Päästeametile välja kolme Balti riigi päästeteenistuste ülese või neid ühendava organisatsiooni loomise ja vastava ümarlaua kokkukutsumise idee.

Tuletõrjekooli auto.

TULE RISTI JA PÄASTE- TEENISTUSE AUMÄRGID

Tule Risti puhul on tegemist Päästeameti eelkäija, Eesti Vabariigi Tuletõrje Liidu visuaalse identiteedi otsingu tulemusega, mis oleks pidanud realiseeruma uute teenetemärkide sünniga.

Oma lõputöö kirjutamise alguses ei olnud minul ega ka teadaolevalt kellelgi teisel täpset teavet teenetemärgi Tule Risti kohta. Tänuulik saab olla ainult juhusele, et nimetatud teenetemärgi näidiste kavandid satustid Laidoneri muuseumi näitusele "Roman Tavast ja tema Väärtmetall-asjade & Märkide tehase".

Otsustasin avanenud võimalusest haarata ja uurida selle müstilise Tule Risti teenetemärgi saatust. Eri arhiivide materjale uurides tuli päevavalgele mitmeid asjakohaseid dokumente, nende seas statuudid ja põhikirjad ning lõplikud teenetemärgi Tule Risti kavandid.

Tule Risti puhul on tegemist Päästeameti eelkäija, Eesti Vabariigi Tuletõrje Liidu visuaalse identiteedi otsingu tulemusega, mis oleks pidanud realiseeruma uute teenetemärkide sünniga.

Tule Risti näidiste kavand on pärit Roman Tavast OÜ kogust, mis on Teise Maailmasõja eelse Tavasti väärismetall-asjade ja märkide tehase õigusjärgne omanik. Tavast oli tunnustatud ja kõrgelt hinnatud märgimeister, kelle juures töötasid oma

ala spetsialistid. Kõnealuse kavandi autoriks oli samuti üks Tavasti kunstnikest, nimelt rakenduskunstnike ühingu liige Eduard Järv.

21. jaanuaril 1940. aastal otsustas Eesti Vabariigi Tuletõrje Liidu juhatus oma otsusega kinnitada tolleaegses mõistes uue tuletõrje teenetemärkide põhikirja

21. jaanuaril 1940. aastal otsustas Eesti Vabariigi Tuletõrje Liidu juhatus oma otsusega kinnitada tolleaegses mõistes uue tuletõrje teenetemärkide põhikirja. Uus põhikirja sisaldas üldeeskirja, mille alusel loodi Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liidu ning Eesti tuletõrje ümberkorraldamise ja vabatahtliku rahvaorganisatsioonina riigikaitsealale rakendamise päeva, 1937. aasta 1. jaanuari mälestuseks ning tuletõrjes teenistuskohustuste täitmisel osutatud erilise edukuse ja kangelasliku vaprustunnustamiseks Tule Risti teenetemärk.

Teises peatükis on kirjeldatud Tule Risti kuus klassi ja toodud nende kujundus. Eraldi on välja toodud § 18 – Tule Risti annetamine vaprusteest. Tegemist oli metallistiga, mille lindile pidi kinnitatama kullatud kolmelehelise tammeoksa kujuline vaprusteest. Lindilõikel oleks vaprusteest olnud üheleheline.

Lisaks andis dokument tuletõrje hoolsusmärgi kuueklassilise kirjelduse. Üks eriklass – tuletõrje kõrgem hoolsusmärk (35 aastat hoolsat teenistust) –, kolm põhiklassi – II liigi kuldrist (25 aastat hoolsat teenis-

tust), II liigi kuldrist (20 aastat hoolsat teenistust) ja hõberist (15 aastat hoolsat teenistust) – ning kaks medalite klassi – kuldmedal (10 aastat hoolsat teenistust) ja hõbemedal (5 aastat hoolsat teenistust). Antud põhikirja olid kinnitanud siseminister ning kodanliku õhukaitse ja tuletõrje juhataja.

Siseminister saatis 24. aprillil 1940. aastal presidendile koos Tule Risti põhikirja ja joonistega kirja, milles palus need kinnitada ja lubada hakata neid välja andma. Sellel kirjal on ka Vabariigi Presidendi Kantselei pitsat – kättesaamise kuupäevaga 25. aprill 1940. Autor töötas läbi Riigi Teataja väljaanded kuni Eesti Vabariigi okupeerimiseni ja pidi kahjuks tõdema, et vastavat määrust ei jõudnud president enam välja anda ning kavandid kadusidki aastakümneteks arhiiviriivulitele.

Kindlasti võib kavandi vaatajal tekkida küsimus, kas Tule Risti visuaalne külg oleks algses funktsioonis aktsepteeritav ka tänapäeval, eriti just selle südamik, kuna päästeteenistusele on lisandunud ka teisi tegevusvaldkondi peale tulega võitlemise. Kuid kui tuua võrdlus teiste kasutusel olevate visuaalsete sümbolite ja teenetemärkidega, kasutatakse tänapäeval üsna laialdaselt erisuguseid ajaloolisi esemeid. Nii võimegi leida nüüdisaegseteltki militaar-teenetemärkidelt mõõga, mis tegelikult relvastuses ei kuulu, vaid on heraldiliselt kaitsetahte sümbol laiemalt.

Päästeamet tänapäevases mõistes loodi 25. mail 1992. aastal, kui ühendati kodanikukaitse ning tuletõrje- ja päästetööde tegemine. Aumärkide valmimiseni jõuti 1998. aastal, kui siseminister Olari Taal kinnitas päästeteenistuse aumärkide

statuudi. Tookord kasutusele võetud päästeteenistuse aumärkide autori-tekts oli grupp töötajaid Päästeameti töökast kollektiivist ning kindel autor nendel puudub. Päästeteenistuse aumärgiga autasustatakse tuletõrje- ja päästetöötajaid, samuti teisi isikuid vapruste eest inimeste ja vara päästmisel ning silmapaistvate teenete eest tuletõrje- ja päästetööde korraldamisel, tegemisel ja päästeteenistuse arendamisel. Inimeste elu päästmisel ilmutatud vapruste ning kangelaslikkuse eest kinnitatakse antava aumärgi juurde, selle lindilõuvaservale, Päästeameti lõvi.

Päästeteenistuse aumärke ja Tule Risti võrreldes leiab ka teatud analoogiaid. Mõlemal juhul lisatakse lindile mingi sümbol elupäästmise või erilise vapruste eest – tänapäeval lõvi, Tule Risti puhul tammeoksad. Samuti võib mõlema märgi puhul kujutatud ristist ja selle taustast välja lugeda operatiivset valmisolekut reageerida iga ilmakaare suunas, millel põhineb ka Päästeameti embleemi kujundus.

Päästeamet tänapäevases mõistes loodi 25. mail 1992. aastal, kui ühendati kodanikukaitse ning tuletõrje- ja päästetööde tegemine. Aumärkide valmimiseni jõuti 1998. aastal, kui siseminister Olari Taal kinnitas päästeteenistuse aumärkide statuudi.

Eelnevale tuginedes tegin Päästeametile ettepaneku kaaluda võimalust võtta päästeteenistuse visuaalse identiteedi tugevdamiseks kasutusele Tule Risti, mis viiks organisatsiooni eelkäija poolelijäänud töö lõpuni ja avaldaks austust neile kolleegidele, keda tuletõrje-organisatsioonidega seotuse tõttu okupeeritud Eestis represseeriti ja kodumaalt välja saadeti.

Kuid eriline heameel on mul selle üle, et enne töö lõplikku valmimist ja laiemale üldsusele esitamist on uurimistulemused juba praktiliselt kasutust leidnud – äsja loodud Eesti Tuletõrjespordi Liidu embleemi uus kujundus ja teenetemärk on inspireeritud Tule Ristist, kuid sellest loe lähemalt juba ilmunud Eesti Tuletõrjespordi Liidu juubelinumbrit.

Tuletõrjeautod PMG-36

Heikki Perli annab ülevaate Nõukogude Liidus enim toodetud veoauto alusele ehitatud tuletõrjemasinast PMG-36. 1960ndatel maksis selline tuletõrjeauto vähem kui Volga GAZ-21i.

Heikki Perli

Tuletõrjeajaloo uurija

Tuletõrjeautosid veoautode GAZ-51 (51a) alusele toodeti endises Nõukogude Liidus neljas tehases, mis kõik asusid praeguse Venemaa territooriumil. GAZ-51 (51a) toodeti Nõukogude Liidus veoautodest üldse kõige rohkem, aastatel 1946–1975 valmis kirjanduse andmeil kokku 3 481 033 sellist veokit. Kui palju selle alusele eri marki tuletõrjeautosid ehitati, ei ole allkirjutanul täpselt teada, kuid hinnanguliselt jääb nende hulk kindlasti 10 000 ja 20 000 vahele ning pigem viimase arvu lähedusse.

Veoautil GAZ-51a oli 2,5tonnine kandejõud, kuuesilindriline altklappidega 3,48liitrine 70hobujõuline mootor, mis võimaldas täiskoormaga arendada maksimaalset kiirust 70 kilomeetrit tunnis. Selle baasil projekteeriti ja ehitati Grabovo tuletõrjetechnika tehases tuletõrje-autotsisterni PMG-36 (uue standardi järgi A-20(51a)-36) proovieksemplar, mida katsetas oktoobris-novembris 1957. aastal tehase ja üleliidulise tuletõrje teadusliku uurimise instituut. Uus täismetallkera tuletõrjeauto pidi asendama tootmises olnud puitkarkassiga masinat PMG-6. PMG-36 tootmine algas 1958. aasta lõpul ja kestis 1967. aasta alguseni.

Tegemist oli kinnise täismetallist kera üldotstarbelise tuletõrjeautotsisterniga, mis oli ette nähtud viiemehelisele meeskonnale. Tuletõrjeauto põhimõõtmed olid 6160 x 2230 x 2400 millimeetrit, täismass 5,4 tonni, mis tekitas alusele väikese ülekoormuse (katseeksemplari kaal oli natuke väiksem). Meeskonnaruumi taga asetsev 1100liitrise mahuga veepaak kujutas endast samuti kandvat elementi, moodustades nelja küljekapiga ühtse terviku. Veepaagist tagapool asus klaasist vaateaknaga pumbaruum, kus paiknes üheastmeline pump PN-20 tootlikkusega 1200 liitrit minutis. Pump oli malmist korpusega ning pronksist töötrattaga.

Sommerlingi nimelise sovhoosi (Jüri VTK) tuletõrjeauto PMG-36 õppustel 31. mail 1962.

Selle pani pöörlema veepaagi alt kulgev kardaadvõll, mis sai pöörlemise vahekäigukastilt 25-C2 ülekandegaga 1 : 1,36. Viimane võimaldas lülitada pumbale või tagasillale, autol polnud pumba töötamise ajal võimalik sõita. Veeimemiseks kasutati töötavat vaakumaparaati, ka siren töötas väljalaskegaasidel. Pumbaruumis pumba kohal asus 50liitrise mahuga vahuainepaak, pump oli varustatud vahusegistiga. Peab märkima, et kere konstruktsioon oli peaaegu identne Vargaši tuletõrjetechnikatehases toodetud tuletõrjeautotsisterniga PMG-19m.

Tuletõrjeautokatusel oli nelipinallit imivoolikutega, kolmejätkuline puidust tõmberedel (3-KL), keppre-

del. Muu tüüpiline varustus paiknes neljas ülestõstetava uksega küljekapis ja meeskonnaruumis (kuus erinevat joatoru). Seejuures oli auto tehases komplekteeritud 480meetriste ning 66- ja 51millimeetrise läbimõõduga voolikutega.

ODAVAM KUI VOLGA

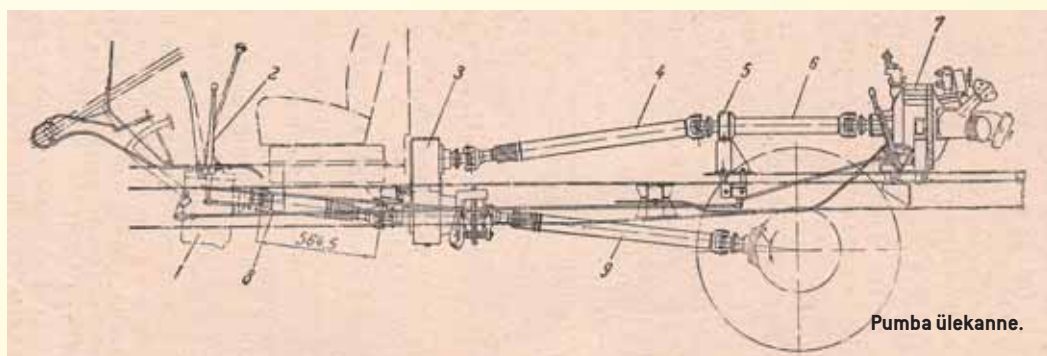
Tuletõrjeauto maksis 1963.–1967. aastatel 3285 rubla. Peab märkima, et sõiduauto Volga GAZ-21i hind oli 1963. aastal 4000 rubla.

Esimesed seda tüüpi tuletõrjeautod saabusid Eestisse 1959. aastal. Kokku oli Eestis neid masinaid 35, neist valdav osa vabatahtliku tuletõrje komandodes. Neli seda tüüpi autot oli kutselisel tuletõrjel (üks Narvas ja kolm Kohta-Järvel

trusti Eesti Põlevkivi tuletõrjemaleva üksustel). Neid jätkus kõikidesse Eesti piirkondadesse (rajoonidesse), välja arvatud Hiiumaa.

Veel peab märkima, et Eestis eelistati analoogseid, kuid maastikuauto alusele (GAZ-63) ehitatud tuletõrjeautosid. Kui Eestis oli üldse 82 mitmesugust tuletõrjeautot GAZ-51 (51a) alusel, siis GAZ-63 (4 x 4) alusel oli neid 130. Ilmselt kompenseeris maastikuauto nigelaid kiirusomadusi hea läbivus.

1967. aastal töötati Grabovo tehases välja uus tuletõrjeauto GAZ-53 alusel, kuid selle tootmine anti üle Vargaši tuletõrjetechnika tehasele. Grabovos valmistati sestpeale üksnes teisotstarbelisi autotsisternid.

Pumba ülekanne.

Häirekeskuse Põhja-Eesti keskuse juhtivpäästekorraldaja Lily Kassi sõnul on hea, kui suursündmuste korral võtab juhtimise endale üks inimene, keda vajadusel toetavad teised.

Foto: Edvi Freiberg

Juhtivpäästekorraldajal on kogu info valvevahetuses toimuvast

Häirekeskuse Põhja-Eesti keskuse juhtivpäästekorraldaja Lily Kassi sõnul on hea, et Häirekeskuse töösaalis on alati olemas üks inimene, kel on sündmuse kohta kogu informatsioon.

Edvi Freiberg

Häirekeskuse kommunikatsioonijuht

Kass meenutab Ussisoo liiklus- avariid selle aasta jaanuaris, kus pörkas kokku kaks sõiduautoot ning mille tagajärjel hukkus mitu noort inimest.

“Päästekorraldaja võttis vastu hädaabikõne ja tegi riskihinnangu. Vanempäästekorraldaja koostöös teiste päästekorraldajatega saatis juba samal ajal välja esimese kiir- abibrigaadi ning päästemeeskonna. Toimis meeskonnatöö selle kõige paremas mõistes. Kui meeskond on hea, on ka minul hea ja lihtne oma tööd teha. Tänu efektiivsele info-

vahetusele töösaaliga oli mul olemas kogu vajalik info, mida edastada nii reageerivatele meeskondadele, kiir- abibrigaadidele kui ka eri ametkondadele ning mille põhjal teha edasisi otsuseid ressursside kaasamiseks,” meenutab Kass. Tema arvates on hea, kui suursündmuste korral võtab juhtimise endale üks inimene, keda vajadusel toetavad teised. Kui kogu oluline ja kriitilise väärtusega info koondub ühe inimese kätte, on vähem võimalusi midagi unustada, teha kuskil viga või jätta midagi kahe silma vahele. Eeltoodu ei tähenda aga sugugi seda, et otsuste langetamise, info kogumise ja jagamisega peab hakkama saama üks inimene. Alati tuleb mõelda ka ülesannete delegerimisele. “Olen tänulik oma kolleegidele ja koostööpartneritele,

kes sellistel rasketel hetkedel annavad oma panuse, et kõik toimiks,” lisab ta.

Kassi hinnangul ongi töösaalis kõige raskemad need sündmused, kus info, mis sündmuskohal täpselt toimub ning mis võib veel juhtuda, on puudulik. Näiteks suurte terminalide puhul, kus on koos palju erinevaid kemikaale. “Niisugustel objektidel toimuvate sündmuste korral on oluline, et juhtivpäästekorraldaja suudaks ka pisut ette mõelda ning võimalikke riske hinnata. Vahel aitab ka vaist. On äärmiselt meeldiv tunne, kui päästetööde juht annab uue korralduse, kuid sa oled selle juba täitnud. See on tunnus, mis lisab meie tööle sära ning annab juurde vaid positiivseid emotsioone.”

KAHEASTMELINE KUTSETÖÖTLUSE SÜSTEEM

Kui abivajaja helistab hädaabinumb- rile 112, siis esimeses astmes vas- tab kõnele päästekorraldaja, kelle ülesanne on välja selgitada, mis on juhtunud, mis liiki ja kui raske sünd- mus on ning kui kiiret abi on tarvis. “Kui hädaabikõnest selgub, et tegu on kiiret reageerimist nõudva sünd- musega (nt hingamiseseiskus, uppu- mine, liiklusõnnetusraskelt kannata- nutega jne), tuleb päästekorraldajal äärmiselt lühikese aja jooksul välja selgitada ka abivajaja asukoht. Maal võib mõnikord täpse asukoha mää- ratlemine võtta üsna palju aega, mistõttu suund, kuhu meeskonnad juba kõne vältel Häirekeskuse tei- ses astmes töötavate vanempääs- tekorraldajate poolt saadetakse, on

määrava tähtsusega. Vahel on abivajaja närvis ja solvunud, et mis te küsite nii palju, saatke juba abi, teadmata, et abi on teel,” selgitab Kass. Tema sõnul rahustab helistajat tihti just päästekorraldaja info, et kiirabi või päästemeeskond juba sõidab, kuid Häirekeskus soovib veel täpsustada teejuhiseid ning olukorda sündmuskohal.

Väljakutse menetlemise teises astmes saadab vanempäästekorraldaja (ehk logistik) välja abi. Põhja-Eesti keskuses töötab ühes valvevahetuses korruga kolm logistikut: kaks meditsiiniavaldkonna ja üks päästeala logistik.

Meditsiiniavaldkonna logistikud jälgivad eelkõige kiirabi reageerimist vajavaid väljakutseid, püüdes leida nende teenindamiseks parimaid lahendusi. Suures plaanis jaguneb Põhja-Eesti keskuses kiirabilogistikute töö kaheks: Tallinna linna ning selle lähiümbrusesse jäävate kiirabiväljakutsete teenindamine ning Harjumaalt, Raplamaalt ja Järvamaalt vastu võetud kiirabiväljakutsete teenindamine. On äärmiselt oluline, et kiirabibrigaadid ei sõidaks teineteise suhtes risti, kulutades sellega liialt aega ja ressursse. Üsna tavapärane on logistikute töös ka see, et kiirabibrigaadid tuleb ühelt väljakutselt suunata ümber teisele, kiiremale.

Logistikute töö on äärmiselt tähtis omavaheline koostöö ning kogu meeskonna tugi. Üksteist tuleb toetada sündmusest olenemata.

Kui kiirabilogistikud saavad kiirabibrigaade välja ning peavad nendega infovahetust, siis päästeala logistik teeb sama päästeala väljakutsete korral: tema väljasõidukorralduse alusel reageerivad sündmusele lähimad päästemeeskonnad ning just tema on ka Häirekeskuse esimene kontakt läbi raadioeetri. Päästeala logistiku töö erineb kiirabilogistiku tööst eelkõige selle poolest, et kui kiirabilogistikud alarmeerivad ühe sündmuse puhul enamasti vaid üht kiirabibrigaadi, siis päästeala väljakutsete puhul võib korruga väljasaadetavaid meeskondi olla rohkem kui kümme.

Logistikute töö on äärmiselt tähtis omavaheline koostöö ning kogu meeskonna tugi. Üksteist tuleb toetada sündmusest olenemata. Kui väljakutseid on palju, kuid ressursse napib, tuleb teha kiireid otsuseid,

mis võivad mõnikord nõuda ka sekumist juhtimistasandil. Seetõttu ei ole välistatud, et ressursihaldusega tegeleb peale kolme logistikuga juh-tivpäästekorraldaja.

JUHTIVPÄÄSTEKORRALDAJA KUI “PIKSEVARRAS”

Kass meenutab üht hiljutist kõnet, kus üks mees Häirekeskuse peale oma pahameelt välja valas. “Ta ütles: “Pange oma 112 kinni, seda ei ole üldse vaja. Teile on Stalinit vaja!”. Mina jäin rahulikuks ning üritasin endiselt teada saada, millega saaksin teda aidata, see ärritas helistajat veelgi. Kõne lõppes mehe arvamuse-avalduusega, et me oleme kõik siin mestis riigikogu ning politseiga, mistõttu tema ei helista enam kunagi numbrile 112.”

Kassi sõnul ongi vahel kõige parem see pahatujujutt ära kuulata ja helistajat tänada. Kui kogenumad päästekorraldajad saavad selliste kõnedegahästihakkama, siis vähese praktikaga töötajad ei ole niisuguse suhtumisega harjunud ja asju võetakse liialt hinge. Seda tuleks aga enese säästmiseks vältida.

HÄDAABILIIINIL SÕIMAJA SAAB KARISTADA

Kass meenutab veel üht juhtumit Tallinna lähialt Mölgust, kus inimene helistas ja soovis kiirabi. “Kui ma asusin meditsiiniüksimustiku abil väljakutset töötlemale, et selgitada välja, mis juhtus, keeldus helistaja minuga koostööd tegemast. Selle asemel et vastata minu küsimustele, hakkas ta sõimama ning ähvardama. Kõigest hoolimata ütles mu sisetunne, et väljakutsel on vaja reageerida. Minu sisemise veendumuse sunnil saatsime sündmuskohale kiirabi, ilma et meil oleks olnud mingitki ettekujutust toimuvast. Selguski, et juhtunud oli liiklusvarii, mille tagajärjel sai kannatada kaks inimest, neist üks raskelt,” räägib Kass.

Sündmust tagantjärele analüüsi-des leiab Kass, et õige otsuseni aitas jõuda eelkõige rahulikkus ja sihikindlus. Jäädes ise rahulikuks, on võimalik saada olukord kontrolli alla. “Kui Häirekeskus, kiirabi või päästemeeskond käitub abivajajate või nende lähedaste hinnangul valesti, satutakse sellega kohe meedia tähelepanu keskmesse. Kui aga abiandjate suhtes võetakse jõupositsioon, mis päädib ähvarduste ja roppustega, ei võta ühiskond hukkamõistvat hoiakut,” on Kass avalikkuse suhtumisest nõrduinud. Ülkirjeldatud juhtumi korral esitas Häirekeskus politseile avalduse, mille tulemusel hädaabikõne sooritajat ebatsen-

Sündmust tagantjärele analüüsi-des leiab Kass, et õige otsuseni aitas jõuda eelkõige rahulikkus ja sihikindlus.

suursete väljendite kasutamise eest ka karistati. Kass leiab, et Häirekeskusel tuleb ennast kaitsta.

KA EMOTSIOONALNE TUGI ON TÄHTIS

Päästekorraldaja peab seega hädaabikõnet töödeldes jääma alati rahulikuks. Väga rasked on suitsiidikõned. Siin ei tohi olla pealetükkiv. Kui päästekorraldaja saab aru, et abivajaja ei ole valmis kõne suunamisega nõustajale ega psühholoogile, võetakse üldjuhul väljakutse vastu kiirabikut-sena. Mõni inimene ütleb: “Ma ei taha mitte kellegagi rääkida, mulle meeldib teie hääl, ärge suunake mind mitte kusagile, ärge saatke kiirabi. Kui te suunate, siis ma sooritan enesetapu.” Selline kõne on vähese kogemusega päästekorraldajale raske.

Kassile meenub juhus, kus helistaja ütles suhteliselt lühikest aega töö olnud päästekorraldajale, et tapab ennast ära. Järgmisel hetkel kostis telefonitorust rongi vile ning kõne katkes. Päästekorraldaja üritas küll abivajajale korduvalt tagasi helistada, kuid keegi ei vastanud. Siis helistas Häirekeskusesse rongijuht ja teatas, et inimene on jäänud rongi alla. Õnnetuseks sattus rongijuhi kõne samale päästekorraldajale, kes oli juhtunust šokeeritud.

“Selliseid asju meie töös juhtub, mistõttu on tihti peale just juhtivpäästekorraldajal kui oma meeskonna juhil vaja kolleege toetada mitte ainult tööga seotud küsimustes, vaid ka emotsionaalse tasakaalu taastamisel. Inimesel ei tohi lasta läbi põleda,” selgitab Kass oma tööülesandeid.

Kassi hinnangul saab väga pikade ning keerukate kõnede korral küll juhtivpäästekorraldaja konverentskõne abil sündmuse lahendamisse kaasata, kuid sekkumine ja abistamine ei ole sageli siiski võimalik. Helistajal on tekkinud päästekorraldajaga eriline side, mistõttu ta hoiab kiivalt kinni just temast ega ole valmis teistega rääkima. “Ma olen küll läinud vahele ja vahetanud päästekorraldaja välja, kui on näha, et ta hakkab väsimis, kuid hetke, millal seda teha, peab ära tundma. Kord oli üks noormees läinud oma tüdrukuga riidu ning otsustanud endalt elu võtta. Õnneks oli õo ning tööd vähe, kõne kestis 45 minutit. Hommikul valvevahetust lõpetades helistas Häirekeskusesse

seesama noormees ning tänas mind, et leidsin aega tema ära kuulamiseks ning nõu andmiseks. Võimalik, et päästsin ühe noore inimese elu,” meenutab Kass.

HÄDAABIKÕNE TÖÖTLEMISEL ON KINDLAD REEGLID

Praegu, kui kiirabiväljakutsed on ülekaalus, on päästekorraldaja peamiseks igapäevaseks töövahendiks meditsiiniavaldkonna väljakutsete töötlemise küsimustikud. Päästeala väljakutsete töötlemisel juhindetakse samuti etteantud küsimustest seotuna sündmuse liigi ning objekti tüübiga, kuid tuleb tunda ka Päästeameti kehtestatud riiklikku väljasõidukorda. Peale selle reguleerivad päästekorraldajate tööd mitmesugused töökorralduslikud juhendid ja reeglistikud, näiteks sündmuse asukoha määramise ning Häirekeskuse andmebaasi kirjeldamise juhend. Kui päästekorraldaja töötleb hädaabikõnet korrektselt, on ka logistikul kerge oma tööd teha.

Niisamuti nagu pingutavad päästekorraldajad sündmuse asukoha määramisel, peaksid vaeva nägema ka inimesed ise – edastama asukoha kiiresti ja võimalikult täpselt.

Niisamuti nagu pingutavad päästekorraldajad sündmuse asukoha määramisel, peaksid vaeva nägema ka inimesed ise – edastama asukoha kiiresti ja võimalikult täpselt. Häirekeskuses on kasutusel kõnede ülevoolu süsteem, tänu millele võib näiteks Põhja-Eesti keskus vastata ka teiste keskuste kõnedele. Kuna sarnase kohanimeliga asustusüksusi on palju ning kõne võib tulla väga erinevatest Eesti piirkondadest, tuleb päästekorraldajal alati täpsustada, kust maakonnast helistatakse. Tõenäoliselt abistaks päästekorraldajat ka see, kui inimene ütleks kohe esimeses lauses: tere, ma helistan Valgast. Asukoha nimetamine on orientiir, mis aitab mõelda õiges suunas ning leida sündmuse täpne asukoht võimalikult lühikese aja jooksul.

Põhja-Eesti keskuse kogemuse näitab, et juhtiv- ja peapäästekorraldajad jagavad oma tarkuste ja teadmiste pagasit meeleldi. Uutel tulijatel ei ole põhjust karta ega häbeneda. Ei ole rumalaid küsimusi, võivad olla vaid rumalad vastused.

Seekordne rongkäik liikus Raplast Eidaperre läbi Kehtna, Lelle ja Lokuta.

Fotod: Reimo Raja

Priitahtlike pritsimeeste foorum Eidaperes

Juunikuus kogunesid priitahtlikud Raplamaale Eidaperre. Kahepäevasel pritsimeeste foorumil arutati seekord vabatahtlike päästekoja moodustamise üle.

Reimo Raja
Peatoimetaja

Kaberneeme abikomando pealiku Rait Killandi sõnul oleks päästekoda abistav organisatsioon. "Eesmärk oleks aidata algusjärgus vabatahtlike seltse, andes neile juriidilist nõu ning olles abiks näiteks ühiste varustuse hangete korraldamisel," selgitab Killandi.

Aruteludest võtsid lisaks päästela vabatahtlikele osa ka pääste-

asutuste töötajad ja Siseministeeriumi esindajad. Kohal oli ka Päästeteenistuse peadirektor Kalev Timberg.

Foorumi teisel päeval toimus traditsiooniline vana ja uue tuletõrjetehnika rongkäik Raplast Eidaperre läbi Kehtna, Lelle ja Lokuta. Aleti järve ääres peeti maha ka priitahtlike pritsimeeste osavus- ja jõuproov. Päeva lõpetas simman Kassi-Võllimäel.

Priitahtlike pritsimeeste foorum toimus kaheksandat aastat.

Päästekoja loomisest saad pikemalt lugeda pöördel.

Foorumit käisid uudistamas ka vabatahtlikud päästjad Saksamaalt. Päästeteenistuse peadirektori asetäitja Alo Tammsalu (vasakul) andis neile päästeteenistuse poolt üle meened.

Reservpäästerühma
naised arutelust osa võtmas.

Kohtumiseni juba järgmisel
suvel Ida-Virumaal lisakul!

Foorumi programmist ei
puudunud ka sportlikud hetked.
Fotol Raikküla VTÜ võistkond.

Parim päästeala priitahtlik edendaja 2009 – Eno Hermann!

Parima priitahtliku tiitel anti sel aastal Eno Hermannile Lokuta vabatahtlikust tuletõrjeseltsist.

Indrek Ints

Päästeameti ennetustöö planeerimise ja analüüsi talituse juhataja

Eno on juba alates seltsi taasloomise aastast (2001) teinud palju selleks, et oma kodukohta turvalisemaks muuta, koondades enda ümber sõpruskonna, kellega ühiselt head tööd tehakse. Lokuta selts on leidnud võimalusi soetada ning korrastada tule-

tõrje- ja päästetehnikat. Eno eestvedamisel on korraldatud mitmel aastal tuletõrje noortelaagreid, õppusi ja võistlusi.

Projekti "Kodu tuleohutuks" raames on Eno koos seltsikaaslastega külastanud paljusid kodusid, paigaldanud hulgaliselt suitsuandureid ja teinud tuleohutusosalast selgitustööd. Enol on suurepärase oskuse leida mõttekaaslasid ja koostööpartnereid nii kodu- kui ka välismaalt, nii riigiasu-

tustest kui ka vabatahtlike hulgast.

Alati on Lokuta vabatahtlik tuletõrjeselts eesotsas Eno Hermanniga osalenud priitahtlike pritsimeeste foorumitel ja muudel priitahtlike päästeala kogunemistel, Eno on olnud hea meeskonnatunde looja ja suunanäitaja.

Eno Hermannit esitasid nominendiks Tuve Kärner Järva-Jaani tuletõrjeseltsist, Väino Virks Vajangu tuletõrjeseltsist ning Päästeamet.

Parim päästeala priitahtlik
edendaja 2009 Eno Hermann Lokuta
vabatahtlikust tuletõrjeseltsist.

Priitahtlik, sa seisad lootusrikka tuleviku lävel!

Juunikuus arutleti priitahtlike foorumil vabatahtlike ühendava koostööorganisatsiooni asutamise üle. Kuidas selline teema päevakorda kerkis ning kuhu ollakse idee elluviimisel jõutud, sellest nüüd juttu tulebki.

Tiit Kuuskmäe

Priitahtlik Mõttekoda AMFF

Tarmo Oja

Reservpäästerühm

Toomas Roolaid

Priitahtlik Mõttekoda AMFF

Sarnaselt pealkirjas toodud sõnadega lõpeb nii 1918. aasta Eesti iseseisvuse manifest kui ka Lenart Meri sotsiaal- ja majandusraskuste trotsimisele pühendatud presidendiameti inauguratsiooni kõne 6. oktoobril 1992.

Pateetikaks on alust ka praegu. Ka priitahtlikus pritsunduses. Kuid nõrgem koht on realteedid. Seepärast uurigemgi seda, mis on tehtud ja mis tegemata. Kui rikas on lootus ning millistes lõikudes komistab ootus.

TARTUST VILJANDINI

Esmalt taustast. Priitahtlik Mõttekoda AMFF (endise nimega Tuletõrjeühing Alma Mater Firefighting) on priitahtlike koostööle suunatud arutelusid ja mõttetorme korraldanud 2006. aastast saadik. Kokku on nüüdseks toimunud viis kogunemist: Tartus, Elvas, Türil, Viljandis ja Eidaperes. Osalenud on keskmiselt 18 seltsi ühe kogunemise kohta, kõige vähem 11 (Elvas 2007) ja kõige rohkem 30 (Eidaperes 2009). Mõttetalguliste arv on kõikunud 29 (Viljandi 2009) ja 50 (Türi 2008) inimese vahel.

2008. aasta sügisel ilmnis korraldajate jaoks tükike kibedat tõtt. Nimelt sai selgeks, et endisel moel edasi minna pole enam eriti mõtet. Kas toimub kvalitatiivne hüpe või leiab aset kvalitatiivne paigalseis. Otsustasime minna hüpelt püüdma

ning uueks kõrguseks sai seatud ei rohkem ega vähem kui vabatahtlike ühendava koostööorganisatsiooni asutamine. Või vähemasti aruteludel ikka ja jälle kerkiva küsimuse – “äkki peaks seda tegema vabatahtlike katusorganisatsioon?” – lõplik lahendamine.

Vajasime aega, häid mõtteid ja lõpuks ka natuke raha. Kõige rohkem kulus just aega ja halle ajurakke. Ettevalmistustööd algasid 2008. aasta septembris, esimene kogu-

Toomas Roolaid

Foto: Reimo Raja

nemine Viljandis leidis aset 2009. aasta märtsis. Andsime enestele aru, et vastus võib tulla ka negatiivne: organisatsiooni ei teki ning kogu vabatahtlike koostööle suunatud liikumine jookseb pikkadeks aastateks liiva.

Ometi juhtus Viljandis pisike ime. Arutelupäeva lõpus, kui olime piltlikult öeldes valmis juba oma voolikud ja joatorud kotti pakkima, panid mõned osalejad mõttetalgulistele ette, et nii varustust kui ka iseend ei tohiks sugugi sinnapaika jätta. Vastupidi: oleks tarvilik hakata astuma samme ühisorgani loomiseks. Kõige pimedam hetk on vahetult enne koitu, nagu öeldakse...

Nii juhtuski, et Viljandis sai mandaadi initsiatiivgrupp koosseisus Rait Killandi (Kaberneeme klubi), Tarmo Oja (Reservpäästerühm ehk RPR) ja Toomas Sillamaa (Vajangu VTÜ) eesmärgiga koostada suviseks Eidapere foorumiks ühisorgani realistlik ideekava. Initsiatiivgrupp määrati assisteerima Tiit Kuuskmäe (AMFF) ja Toomas Roolaid (AMFF). Seega oli imaginaarse ühistegevuse jäme ots libisenud nüüd juba vabatahtlike eneste kätte.

VILJANDIST EIDAPERENI

Kevadel 2009 toimus Tallinnas paarinädalaste vahedega kolm initsiatiivgrupi koosolekut. Konsulteeriti kümnete vabatahtlike, riiklike ja eraõiguslike organisatsioonidega, viidi läbi sotsioloogiline küsitlus ja koostati ühisorgani ideekava. Viimane seisneb lühidalt selles, et loodava ühisorgani kaudu leviksid varustuse soodsa hankimise võimalused ja muud säästmispakkumised. Liikmesorganisatsioonid kohustaksid omalt poolt andma ühisorganile regulaarset ning adekvaatset infot oma seltsi kohta (arvudes, ühikutes, spetsiifikas ja kvaliteedis). Ühtlasi tegeleks ühisorgan tekkivate vaba-

Tarmo Oja

Foto: Reimo Raja

Tiit Kuuskmäe

Foto: Reimo Raja

tahtlike tuletõrjeühingute (VTÜde) nõustamisega ning oleks platvormiks lastelaagrite korraldamisel jm seltsidevahelisel koordineerimisel. Ühisorgan elatuks projektidest, mitte liikmemaksudest, ning selle eesotsas oleks vähemasti üks täiskohaga tegevjuht.

Tarmo Oja (RPR) initsiatiivil toimunud küsitlusest võttis osa 23 priitahtlikku organisatsiooni. Tulemustest selgus, et seltsidevahelist ennetusalast koostööd tegi juba 40% küsitletuist, teadmisi vahetas 30%, varustust 4%, kuid üldse mingit pistmist teiste seltsidega polnud tervelt 48%-l küsitletuist. Tulevikuperspektiivis oli oma varustust (hoolimata puudujääkidest endagi seltsides) valmis jagama 48% küsitletuist, kasutamiseks andma 35% ning jagamisest polnud huvitatud üksnes 1% vastanuist. Seejuures tundis kindlustuse ühishangete vastu huvi 60% vastanuist, varustuse soetamise ühine koordineerimine oli oluline 70% ja juriidiline nõustamine 57% seltside jaoks.

Hoolimata küsitluse üsna positiivsest tagasisidest ei läinud juunis Eidaperes toimunud mõttetalgud sugugi libedamalt kui Viljandi kogunemine paar kuud varem. Mitmed

Traditsiooniline tuletõrjeringkäik selleaastasel Priitahtlike foorumil.

Foto: Reimo Raja

osalised väljendasid otsesõnu oma skepsist nii ideekavandi kohta konkreetset kui ka koostöö suhtes üldiselt. Ometi jõudis enamik kohale tulnud organisatsioonide või selle volitatud esindajaid (30) pärast kohati tuliseks kippunud diskussiooni päeva lõpuks seisukohani, et ühisorgani loomise protsess peab jätkuma.

Lisaks senise initsiatiivgrupi liikmeile (põhjast ja idast) ühinesid töörühmaga ka vabatahtlike esindajad läänest. Samuti olid alguses töörühma juures Eesti Tuletõrjeliidu esindajad, kes pärast oma juulis toimunud üldkogu ennast ühisorgani loomise töörühmast siiski taandasid. Põhjuseks asjaolu, et Eesti Tuletõrjeliidu näol ei ole tegemist mitte vabatahtlike tuletõrjeühinguid ühendava organisatsiooniga, vaid tuletõrjevahendeid ja -teenuseid müüvate mitetulundusühingute, seltside ja osatühingute esindusorganisatsiooniga. Sellisena astub Eesti Tuletõrjeliit oma põhimõtetes ja eesmärkides suuresti ühte jalga kahe teise hiljuti asutatud esindusorganisatsiooniga: Tuleohutuspäigaldiste Hooldajate Kesklüüdi (Tamrex, Kidde ja Tartu Tuli) ning Eesti Tuleohutusteenuste Liiduga (Selektor).

Eesti Tuletõrjeliit on Eesti priitahtliku pritsutegevuse kuulsusrikas minevik, vabatahtlik päästekoda vm nimega ühing lootusrikas tulevik. Nii lihtne see ongi.

LÄVEPAKK

2009. aasta oktoobri seisuga valitseb päästekojade loomise teel veel üsna palju ohtlikke karisid ning teha on palju. Suhtlusplatvormina on ida, põhja ja lääne vabatahtlike esindajate vahel loodud postituslist. Käivad aktiivsed otsingud partnerite leidmiseks lõunast. Kirjutamist vajab põhikiri. Asutajaliikmetena leidmist väheasti üks selts igast maakonnast.

Kuid kõige ohtlikumad ja potentsiaalselt saatuslikumad kaaluksed ühisorgani loomise ja püsimise teel on tegelikult mujal.

Esiteks ei tule midagi kätte niisama. Juhul kui ühisorganil on õnne õnnestuda, siis üksnes tänu töörühma ja sellega liitunud vabatahtlike ühisele pingutusele. Eriti suur koormus langeb töörühma liikmeile just ettevõtmise käivitamise aastatel, kuna tegevjuhi koha tekitamiseks peavad projekte kirjutama töörühma vabatahtlikud liikmed ise (sest tegevjuhti nullpunktis veel pole).

Teiseks on oluline, et ühisorgani loomise protsessis ei unustataks üksteisemõistmist ja vastastikust austust. Heatahtliku suhtumise puudumine on kiireim viis ettevõtmise devalveerimiseks. Viimane ei tähenda seda, et osalised ei võiks olla konstruktivselt ja sisuliselt kriitilised.

Ja viimane, kuid mitte tähtsusetu – ettevõtmine vajab õiget juhtimist. Kui töörühm ja selle toetajad ei suuda leida neile sobivat rütmi,

tööindu ja asjakohast koordineerimist, siis pudeneb initsiatiiv tõenäoliselt laiali. Organisatsiooniga juhtuks tõenäoliselt sama mis riigiga, kus aastaks peatuks seaduste täitmine, sest keegi ei viitsi või ei taha neid järgida. Teises äärmuses valitseb ülepõngutuse ja läbipõlemise oht. Kuldse kesktee peab suutma määratleda töörühm ise.

Kõigele vaatamata on positiivne algus tehtud. Pärast Eesti Tuletõrjeliidu kui vabatahtlike ühisseltsi lagunemist valitseb esimest korda 15 aasta jooksul võimalus, et Eesti priitahtlikud pritsumehed saavad endale esindus- ja koostööorgani. Seega pole lootusrikka tuleviku lävel seismine ainult pateetika, selles sisaldub ka tükike realismi. Küsimus on nüüd juba edasises: kas astuda üle läve või mitte.

Lõpetuseks võtaksimegi kokku edasised sammud, mis on plaanis ühisorganit käivitaval töörühmal ja mida saaksid teha sina, hea priitahtlik. Saanud tuge Eidapere diskussioonist, sealsetest otsustest ja uute inimeste liitumisest initsiatiiviga, on kavas:

- jätkata ühisorganisatsiooni tegutsemise põhimõtete kirjeldamist;
- leida töörühma esindaja(d) Lõuna-Eestist;
- otsida ja koondada aktiivsete päästeühingute kontakte kõigist regioonidest ja maakondadest;
- alustada põhikirja kavandamist;
- leida võimalused organisatsiooni käivitamise kulude katmiseks mõnest kodanikeühenduse finantseerimisallikast.

Samuti ootame kindlasti kõigi priitahtlike tagasisidet ja kaasamõtlemit üllatoodud teemade arendamisel.

Tähtsad kontaktid:

- <http://paastekoda.wordpress.com> – siit saab viimast infot töörühma tegemiste kohta;
- paastekoda@gmail.com – töörühma postiaadress, kuhu on oodatud teie ettepanekud, ideed ja ühinemise soovid;
- <http://www.eformular.com/tarmooja/paaste.html> – endiselt ootame ka osalejaid priitahtlike organisatsioonide ning nende omavahelist koostööd puudutavas uuringus.

Allan (vasakul) ja Ceiro tunnistavad, et päästelaager on andnud neile kasuliku elukogemuse.

Fotod: Reimo Raja

Päästeala noortelaager mõjutab elukutsevalikuid

Ceirole (16) ja Allanile (16) polnud juulikuine päästeala noortelaager esimene, küll aga vanuse tõttu paraku viimane. Mõlemad annavad oma laagrikogemustest lühikese ülevaate.

Reimo Raja
Peatoimetaja

Mida sa nende aastate jooksul laagris peale ohutusteamade veel õppinud oled?

Ceiro: Olen õppinud meeskonnatööd. Võistlustel tuli kogu meeskonnal koos töötada. Kui üks kukub, kukuvad kõik. Meeskonnas on iga liige tähtis.

Allan: Meeskonnatööd ja ühtekuuluvust.

Oled sa ka teistes laagrites käinud? Kuidas võrdleksid neid päästeala noortelaagriga?

Ceiro: Jah, olen käinud "tava-laagrites", kuid neid ei anna võrrelda. Tavalises laagris ei ole päevad nii hästi ja huvitavalt sisustatud kui päästeala noortelaagris.

Allan: Ei ole käinud.

See laager jääb sul vanuse tõttu paraku viimaseks. Kui sulle tehakse pakkumine, siis kas sa näiteks kasvatajana oleksid valmis järgmistel aastatel laagris kaasa lööma?

Ceiro: Väga raske küsimus. Tahaksin küll, kuid väikeste lastega on vahel päris raske. Kui suurema kogemusega kasvataja oleks kõrval ja mina oleksin abikasvataja, siis ei oleks probleemi.

Allan: Ikka oleks, see mõte on mul päris pikka aega peas olnud, et võiks. Iseasi, kas saab.

Kas päästeala noortelaager on ka sinu edasiõppimist või elukutsevalikuid mõjutanud?

Ceiro: Sellel aastal mõjutas mind eriti demineerimise teema, sest tundus huvitav ja kõik, kes seda teemat tutvustasid, olid ise ka väga rahul, et demineerimisega tegelevad. Korraks pärast laagrit mõtlesin isegi, et võiks demineerijaks saada. Minu elukutsevalikul esialgu väga otseseid seoseid päästealaga siiski ei ole. Õpin Tallinna Kopli kunstigümnaasiumi 10. klassis ja praegu seostan oma tulevikku siiski kunsterialadega, eriti huvitab mind graafiline disain. Samas vanemad on mulle öelnud, et üks valik ei välista teist. Kunagi ei tea, eks tulevik näitab.

Allan: Muidugi on, kaalun, kas päästja või demineerija eriala.

Laagri noorimatele tekitas päästja tööriietuses liikumine küll natuke raskusi, kuid minipritsumehe tiitli püüdmist keegi sellepärast katki ei jätanud.

Korra-Eimar ja pasteerimine

Nagu noortelaagrites ikka, ei puudu ka päästeala laagris pasteerimised ja muud "kohustuslikud" ulakused.

NÄITASIME RÜHMA JÕUDU

Noortelaagris on ikka nn liputeemad väga populaarsed. Näiteks sel aastal tõmbasime rühmalipu laagrilipu kõrvale vardasse. Olime ju kõige vanemad ja viimast aastat ka, eks siis tahtsime näidata oma rühma jõudu.

Ceiro

SÜDA PEKSIS HIRMUST

Hiilisime sel aastal salaja öösel aknast välja, et niisama laagri peal ringi vaadata ja pullitada. Jalutasime veidike ja nägime kaugel maasturi tulesid. Kohe mõistsime, et tegu on Eimariga! Kõik jooksimine mis hirmus ühe maja taha. Süda peksis nii mis kole. Ootasime, kuni

Eimar siseneb, seejärel läksime ise tuldud teed tagasi. See oli väga põnevusttekitav öö, sest teadagi vastutab Eimar laagris korra eest.

PASTEERIMINE KETŠUPIGA

2004. aasta laager vist oli Remnikul. Viimane öö, kõik pasteerisid. Läksime oma rühmaga magama, aga see oli vale otsus. Vara hommikul, kui kõik magasime, oli Mamba (ühe laagris osalenu hüüdnimi – toim) hakanud pasteerima, kuid mitte hambapasta, vaid ketšupiga. Kuulsin mingit saginat toas, olin poolunes ja nägin, kuidas Mamba läheb, nagu naerul, toast välja. Kõrvalolev voodi oli ketšupit täis.

Allan

Hüppenõõriks on selles laagris tuletõrjevoolik.

Päästeala noortelaager

Päästeala noortelaagri eesmärk on tutvustada päästja elukutset, selgitada lastele ja noortele ümbritsevaid ohte ning õpetada, kuidas ohu korral käituda.

Viiepäevane laager leidis aset Valgemetsapuhkekülas Põlvamaal. Sinna kogunes 200 last ja noort vanuses 7–16 aastat, kes tegutsesid erinevates päästeala noorteringides ja vabatahtlike organisatsioonides. Laagrist võtsid osa ka kümneliikmeline külalisgrupp Armeenias ning kaitseliitlased.

“Laager annab päästeala noorteringide liikmetele võimaluse korra aastas kokku saada, panna

proovile oma teadmised ja oskused ning õppida juurde uusi,” räägib selleaastase päästeala noortelaagri projektijuht Indrek Ints. Tema sõnul said noored viie päeva jooksul palju praktilisi teadmisi ja oskusi, kuidas ohte ennetada ning kuidas ohuolukorras käituda.

Traditsiooniliselt oli päästeala noortelaager jagatud teemapäevadeks: terepäev, ellujäämispäev, tulepäev, veepäev ja söbrapäev.

Päästeamet korraldas päästeala noortelaagrit kaheksandat aastat. Laagrimeeskond koosnes päästeteenistuse spetsialistidest ja vabatahtlikest.

Külaline Armeenias noore pritsumehe tiitlit püüdnud. Taustal elab kaasa kasvataja Toomas.

Lisaks tuleohutusele räägiti laagris ka veeohutusest.

Rõõmsad laagris osalejad lahkusid Valgemetsast suure teadmiste ja kogemuste pagasiga.

Selliste vahenditega Eimar siiski laagris korda ei valvanud, vaid selgitas noortele lõhkekehadega seotud ohte ja tagajärgi.

Elame Euroopas – kas ka turvaliselt?

Päästeteenistuse, politsei ja kiirabi ühisõppusel harjutati kannatanute päästmist pärast autoavariid.

Fotod: Raivo Saare

Lääne-Viru maavanema Urmas Tamme šokiteraapia eesmärk oli inimestele näidata, mis võib jalgratturiga tihedas linnaliikluses juhtuda.

Eesti on juba aastaid täieõiguslik Euroopa Liidu liige, aga kas ka elanikkonna turvalisuse seisukohalt? Sel teemal korraldas Lääne-Viru traumanõukogu koostöös Ida-Eesti Päästkeskusega Euroopa päeval ohutusalase perepäeva "Turvaliselt Euroopasse?"

Eve Ojala

Ida-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Perepäeval Rakvere Põhjakeskuses osales üle 30 turvalisuse ja ohutusega seotud organisatsiooni, külastajaid oli ligikaudu 10 000. Ohutuspäeva eesmärk oli elanikke teavitada

oma kodu ja piirkonna turvalisemaks muutmise võimalustest ja vahenditest. Sellist üritust on Lääne-Viru maal korraldatud juba neli aastat.

Ohutuspäev algas osalevate organisatsioonide tehnika paradiiga Rakvere kesklinnast Põhjakeskusesse. Päeva juhtis päästkeskuse koordinatsiooniteenistuse juht Maido Nõlvak.

Midagi koerasõpradele.

Avasõnad ütles sidemetes ja kanda-raami najal seisev Lääne-Viru maavanem Urmas Tamm, kes viidi rahva ette kiirabiautost meedikute, päästjate ja politseinike "eskordi" saatel. Tegelikult oli maavanem muidugi täie tervisejuures. Šokiteraapia eesmärk oli juhtida inimeste tähelepanu turvalisusele ning ehedalt näidata, mis võib jalgratturiga juhtuda tihedas linnaliikluses.

ÄRAHOITUD ÕNNETUS ON SUUR VÕIT
Teadmine, millised ohud meid varitsevad ja kuidas neid vältida, on palju parem kui õnnetuse tagajärgedega tegelemine. Just seetõttu ongi tähtis analüüsida riske ja anda oma panus ohutu elukeskkonna loomisesse. Iga ärahoitud õnnetus on suur võit!

Külastajad said nõuandeid kodu valvamiseks ja kindlustamiseks, selleks, kuidas planeerida naabrivalvet ja oma kodu kaitsta, ohutult liigelda ja reisida, anda esmaabi, hoiduda nakkushaigustest või analüüsida oma joogivett.

Filmi- ja loenguboksis näidati tuleohutusalaseid filme ning tutvustati Kaitseliidu tegemisi, ettekande oma tööst pidas Mürgistusteabekeskus. Liiklusõnnetusse sattumise tunnet oli võimalik kogeda rulluvas autos ning turvavõõga sõitmise efekti spetsiaalsel kaldteel. Põhjakeskuse juures parkimisplatsil said huvilised tutvuda alarmsõidukite tehnikaga ning jälgida politsei- ja piirivalvekoerte demonratsioonesinemisi. Päeva lõpetuseks lavastati parklas kahe sõiduauto kokkupõrge. Toimus politsei, päästeteenistuse ja kiirabi ühisõppus.

Ohutusalase perepäeva läbiviimist toetasid Eesti Haigekassa ja Põhjakeskus.

Politsei püüab kurjategijaid, kuid ei jõua valvata igaühe vara. Kiirabi annab traumade korral arstiabi, kuid ei saa õnnetust vältida. Päästetöötajad tulevad ja kustutavad tulekahju, kuid ei hoiä ära põlengu tekkimist. Seega: tähtis on igaühel end ise hoida ja aidata teisi!

Pärnu ohutuspäeval kärgatas plahvatus

Oktoobri alguses oli Pärnu südalinnas ohutuspäev, kus kohal need organisatsioonid, kes õnnetustes inimestele appi ruttavad, aga ka need, kellel õnnetuste ärahoidmisel suur roll.

Sirle Matt

Lääne-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Platsil oli sisustatud elutoanurk, kus esitati minietendusi õnnetustest. Rohkem publikut kogusid politsei lavastatud murdvargus, pommi-poiste organiseeritud lõhkeaineplahvatus ja päästjate korraldatud tulekahju, kus keevale rasvale valati peale külma vett, nii et leek tõusis mitme meetri kõrgusele. Selle kõige kaudu selgitati inimestele, kuidas tegelikult käituma peaks ning mida valesti tehti.

“Teatritükkide” vahepeal sai platsil ringi vaadata ja mõnes mänguski osaleda. Demineerijana töötav Eimar Täht oli sisse seadnud sõlmekooli ja laiali laotanud vetelpäästevarus-tuse. Mina õppisin ära surmasõlme, mis püsib surmkindlalt koos. Seda on hea kasutada auto pukseerimisel. Enamik külastajaid õppis ühe sõlme ära ja jalutas edasi. Ometi oli sõlmekoolis kaks püsikundet, kes sõlmisid ürituse avamisest pea lõpetamiseni välja. Kõige rohkem meeldisid neile nõõrist keritud käeraud.

Kõige pikem järjekord oli Aide autokooli liiklusavariisimulaatori juures, kus Volvo oli “vardasse” aetud.

Pärnu-Jaagupist pärit Illimari käes pandi plahvatama gramm lõhkeainet.

Sai proovida väikesel kiirusel autoga üle katuse rullumist. Simulaator töötab nii, et inimesed istuvad autosse, auto teeb paar tiiru ümber oma telje ja jääb lõpuks katusele pidama. Reisisjad peavad pea alaspidi asendis turvavöö avama ning jalad ees masinast akna kaudu välja ronima.

KÕVA KOLKSATUS JA ÕUDUSGRIMASS

Pisut õudsema kogemuse sai aga kokkupõrkesimulaatoril, kus inimene istus auto tooli, see lasti seitsmekilomeetrise tunni kiirusega rööbastele liikuma ning siis peatati järsult vastu takistust. Kolksatus oli kõva, inimese kural käis vastu peatuge, enamikul tekkis näkku õudusgrimass ning soeng paiskus segi.

Politsei oli oma telgi seinale üles pannud foto “tagaotsitavast”, kes liikus ürituse platsil ringi ning tuli tabada. Tähelepanelikule, kes “tagaotsitava” politsei telki toimetab, oli välja pandud auhind. Minugi käest küsiti kord, kas ma olen “tagaotsitav”. Pärast vaatasin, et olingi pisut tõelise “tagaotsitava” sarnane.

Platsil käis ka ringi otsingukoer Rico, kes lubas lastel ennast paitada. Ricol oli sel päeval vaja ka tööd teha – otsida “metsa eksinud inimest”.

Kõige põnevam oli pommigrupi elav demonstratsioon, kus nuku käes pandi plahvatama üks gramm lõhkeainet, mis mannekeeni kinda ribadeks rebis. Pärast näitas Lääne pommigrupi pealik Janek Sõnum kinnast lähedalt ja ütles, et kinda sees oleva käega juhtub sama.

Pidevalt oli platsil ligikaudu paarsada inimest, kokku oli osalejaid muidugi kordi rohkem.

Ohutuspäeval tegid esitlusi päästeteenistus, politsei, pommigrupp, Aide autokool, Punane Rist, Revali merekool, otsingukoer koos koerajuhiga, raudteeohutustöötajad, korstnapühkijad ja vetelpäästjad.

Eimar Täht koos püsikundega oma sõlmekoolis.

Fotod: Sirle Matt

Avariisimulaatorisse ronides tuli jalatsid ära võtta, et auto lage poriseks ei tallataks.

Päästeautod olid kohal ja sinna sai sisse ka ronida.

Kõrghoone kuningas 2009 on Denis Danilkin Pirita päästekomandost

Oktoobris Swissôtelis toimunud tuletõrjajate trepijooksu võitis Denis Danilkin Pirita päästekomandost. Võistkondlikus arvestuses olid parimad Tartu päästekomando mehed.

Reimo Raja
Peatoimetaja

Danilkin tõusis ligi 17 kilogrammi kaaluva päästetöötaja erivarustusega hotelli 25. korrusele ajaga 2 minutit 38,8 sekundit.

Võistlusteks Denis spetsiaalselt trenni ei teinud ja polnudki vaja, sest aktiivne sportimine on osa tema igapäevaelust. Noormehel on 2008. aastast lausa Eesti meistritiitel 200 meetri rinnuliujumises. Lisaks veesportlasele käib Denis veel jooksmas ja rattaga sõitmas.

Kõrghoone kuninga tiitli saamine tundub Denisile igati loomulik – võistlemine on mehel veres. “Tahtsin lihtsalt võita,” ütleb mees, kes seab endale alati kõrgeid eemärke. Eelmisel aastal saavutatud teise koha pärast näib mees isegi pettunud olevat.

Lisaks päästjatööle ja aktiivsele sportimisele õpib Denis ka Tallinna Tehnikaülikoolis kolmandal kursusel energeetikat. Pärast lõpetamist plaanib ta minna Saksamaale edasi

õppima või jääda Eestisse magistriõpingutele. Samas ei taha Denis kergetähtselt ka päästjatööd kõrvale heita. “Praegu on olukord selline, et mulle kõik meeldib ja tahaksin edasi töötada.”

Kõrghoone kuningas Denis Danilkin pärast finišit.

Individaalarvestuses jäi teiseks Aivar Post pommigrupist (aeg 2 minutit 54 sekundit) ja kolmandaks eelmise aasta võitja Johannes Ehala Nõmme päästekomandost (aeg 3 minutit 1,3 sekundit).

Meeskondlikus arvestuses tunnistati parimaks Tartu komando päästjad, teise koha sai Põhja-Eesti Päästkeskuse Kesklinna komando ning kolmandaks tulid Nõmme komando mehed.

Kõrghoone kuninga tiitlit püüdis ka kaheksa naist, neist parim oli Kady Danilas Päästeametist ajaga 5 minutit ja 8 sekundit. Teiseks jäi Dagi Dorbek Põhja-Eesti Päästkeskusest ajaga 5 minutit ja 12,8 sekundit.

Juba teist aastat tuli kõrghoonet vallutama ka Anu Välba Rahvusringhäälingust, kes saavutas ajaga 5 minutit ja 27,4 sekundit naiste arvestuses kolmanda koha.

Kokku startis rekordiliselt 72 võistlejat. Kõrghoone kuninga jooks toimus kümnendat aastat. Esimest korda joosti selles võistluses nii kõrgele korrusele.

Kõrghoone kuninganna ehk parima tulemuse saavutanud naine – Kady Danilas Päästeametist.

Teist aastat järjest käis kõrghoonet vallutamas ka Rahvusringhäälingu saatejuht Anu Välba.

Meeskondlikus arvestuses olid parimad Tartu mehed.

Fotod: Reimo Raja

KÕRGHOONE KUNINGA JOOKS 2009 TULEMUSED / ÜLDARVESTUS

NIMI	MEESKOND	AEG	VANUSEGRUPP
1 Denis Danilkin	Pirita pk	02:38,8	18-30
2 Aivar Post	Pommigrupp	02:54,0	31-40
3 Johannes Ehala	Nõmme pk	03:01,3	18-30
4 Raoul Raidna	Päästeamet	03:01,7	31-40
5 Roman Razumovski	Kesklinna pk	03:03,6	18-30
6 Toomas Stroo	Tartu pk	03:07,4	18-30
7 Jaanus Tamm	Tartu pk	03:10,9	18-30
8 Siim Rikkolas	Lääne-Virumaa PO	03:15,0	18-30
9 Kaido Korkma	Loksa PK ind	03:15,1	31-40
10 Harpo Stroo	PEPK MB ind	03:15,8	18-30
11 Aleksei Konõšev	Muuga pk	03:20,9	18-30
12 Kert Õismets	Pirita pk	03:21,5	18-30
13 Ago Veilberg	Lääne-Virumaa PO	03:22,1	41 ja vanemad
14 Rain Gussev	Loksa PK ind	03:23,3	18-30
15 Urmas Paejärv	Päästeamet	03:27,7	31-40
16 Ingmar Markov	Tartu pk	03:28,3	31-40
17 Ivar Frantsuzov	Päästeamet	03:28,8	31-40
18 Leho Laidver	Tartu pk	03:29,8	41 ja vanemad
19 Enno Valgmaa	Kose pk	03:30,8	18-30
20 Margus Jahi	Lääne-Virumaa PO	03:32,4	18-30
21 Andrei Orponen	Kesklinna pk	03:32,5	18-30
22 Eliot Pöld	Pommigrupp	03:32,6	18-30
23 Silver Sarri	Nõmme pk ind	03:32,7	31-40
24 Neeme-Rain Velleste	Paide pk	03:33,2	18-30
25 Anton Levkovitš	Kesklinna pk	03:38,0	18-30
26 Asko Valdmann	Kehra PK. ind	03:38,4	18-30
27 Roman Kozlov	Kesklinna pk	03:39,2	18-30
28 Dimitri Grinkov	Nõmme pk	03:40,3	18-30
29 Taavi Tiik	Nõmme pk	03:40,5	18-30
30 Hans Terasmaa	Lilleküla PK ind	03:41,6	18-30
31 Janek Sõnum	Pommigrupp	03:46,8	31-40
32 Indrek Martoja	Paide pk	03:47,1	31-40
33 Märt Hindreus	Tartu pk	03:47,4	18-30
34 Andrus Paunmaa	Raplamaa PO	03:49,8	31-40
35 Deniss Jeršov	Kesklinna pk	03:50,1	31-40
36 Erki Keel	Nõmme pk ind	03:51,3	41 ja vanemad
37 Andrus Ostrov	Raplamaa PO	03:52,0	41 ja vanemad
38 Deniss Korolkov	Nõmme pk	03:52,7	31-40
39 Sergei Gerassimov	Nõmme pk	03:52,8	18-30
40 Maksim Sova	Muuga pk	03:54,0	18-30
41 Janno Pajupuu	Lilleküla PK ind	03:54,0	18-30
42 Eimar Täht	Pommigrupp	03:58,2	41 ja vanemad
43 Rainer Treilman	Pirita pk	04:00,6	18-30
44 Ruve Rebane	Paide pk	04:02,3	18-30
45 Enno Kurvits	Puka PK.ind	04:03,1	31-40
46 Jaanus Sarapuu	Nõmme pk ind	04:03,2	18-30
47 Arne Pihkva	Kose pk	04:05,5	31-40
48 Indrek Ints	Päästeamet	04:13,7	31-40
49 Ivan Egorov	Pirita pk	04:15,0	18-30
50 Lauri Nurgamaa	Raplamaa PO	04:15,5	18-30
51 Andres Laanemägi	Lääne-Virumaa PO	04:15,8	18-30
52 Mattis Torn	Paide pk	04:16,7	18-30
53 Kalev Möttus	Paide pk	04:23,0	41 ja vanemad
54 Knut Hanga	Pommigrupp	04:23,0	31-40
55 Siim Regat	Raplamaa PO	04:26,5	18-30
56 Kuno Tammearu	Päästeamet	04:27,0	31-40
57 Raul Aarma	Raplamaa PO	04:32,2	31-40
58 Ermo Veelain	Kose pk	04:37,2	41 ja vanemad
59 Andres Uusjärv	PEPK KPB ind	04:50,3	41 ja vanemad
60 Alar Tetting	Lääne-Virumaa PO	04:59,4	18-30
61 Konstantin Menkov	Muuga pk	05:02,7	18-30
62 Danil Mišin	Muuga pk	05:05,1	18-30
63 Aleksei Ivanov	Pirita pk	05:07,9	18-30
64 Kady Danilas	Naiskond	05:08,0	N
65 Dagi Dorbek	Naiskond	05:12,8	N
66 Anu Välba	ERR ind	05:27,4	N
67 Jevgeni Zautin	Muuga pk	05:48,0	18-30
68 Marina Platonova	Naiskond	05:57,0	N
69 Katrin Hämeläinen	SIM.ind	06:40,8	N
70 Aleksandra Pristavko	PEPK MB ind	07:00,4	N
71 Helen Kuuseoja	Naiskond	07:37,7	N
72 Katrin Rüütel	Naiskond	10:34,5	N
73 Harald Mürk	Kose pk	ei startinud	
74 Oliver Solntsev	Kose pk	ei startinud	

KÕRGHOONE KUNINGA JOOKS 2009 /
VÕISTKONDLIK ARVESTUS

VÕISTKOND	AEG	KOHT
Tartu PK	17:03,8	I
Kesklinna PK	17:43,4	II
Nõmme PK	18:07,6	III
Pommigrupp	18:34,6	4
Päästeamet	18:38,9	5
Pirita PK	19:23,8	6
Lääne-Virumaa PO	19:24,7	7
Paide PK	20:02,3	8
Raplamaa PO	20:56,0	9
Muuga PK	23:10,7	10
Naiskond	34:30,0	11
Kose PK		12

Veel viimased sammud enne finišit...

Möödunud aasta võitja Johannes Ehala pärast finišit ajakirjaniku haardes.

Parimate kutseoskustega päästjad on Nõmme päästekomandos

Juulis Rakveres toimunud võistlused "Eliitkomando 2009" võitsid Nõmme komando päästjad. Teiseks tuli Kesklinna ja kolmandaks Rakvere päästekomando.

Reimo Raja

Peatoimetaja

Kokkutuuli Eliitkomandotiitlit püüdma 11 päästekomandot üle Eesti. Mõõtu võeti praktilistes harjutustes, mis on päästetöötajate igapäevase väljaõppe osa. Nüüdisaegset päästetehnikat kasutades mängiti läbi inimese päästmine nii tulekahjust kui ka liiklusavariist. Proovile pandi ka päästjate erialased teadmised ning roobadesse riietumise kiirus.

Fotod: Reimo Raja

KOONDTULEMUS

Võistkond	Riietumine	Hargnemine hüdrauliliste vahenditega	Teadmiste test	Hargnemine põhiautoga	Tulemus	Koht
Nõmme	02:32,4	03:25,9	05:53,6	07:20,8	0:19:12,6	I
Kesklinna	03:20,0	07:02,9	04:45,2	08:51,2	0:23:59,3	II
Rakvere 1	04:12,5	06:07,1	06:20,1	07:57,2	0:24:36,9	III
Rakvere 2	04:10,2	04:50,6	06:43,4	10:15,6	0:25:59,8	4
Kilingi-Nõmme	03:57,5	05:11,6	06:46,7	10:39,4	0:26:35,1	5
Leisi	03:14,9	07:25,1	07:25,7	09:28,1	0:27:33,8	6
Paide	04:02,4	04:16,2	08:12,1	13:16,1	0:29:46,7	7
Otepää	05:31,7	05:50,5	07:23,3	13:41,0	0:32:26,5	8
Põltsamaa	03:57,0	07:44,1	06:39,5	14:07,1	0:32:27,7	9
Põlva	03:28,6	30:00,0	08:28,5	07:55,0	0:49:52,1	10
Kohila	05:19,7	30:00,0	07:28,0	30:00,0	1:12:47,7	11

RIIETUMINE

Jrk.	Võistkond	Võistleja	Tulemus	Koht
8	Nõmme	Taavi Tilk	00:24,8	I
8	Nõmme	Sergei Gerassimov	00:29,0	II
8	Nõmme	Vassili Abramenko	00:29,9	III
4	Kilingi-Nõmme	Renno Reinhold	00:30,5	4
8	Nõmme	Haiko Käärrik	00:30,8	5
3	Põlva	Rain Tobreluts	00:32,2	6
7	Leisi	Kalle Paakspuu	00:32,5	7
3	Põlva	Heilo Järv	00:33,3	8
3	Põlva	Raivo Lammertson	00:35,4	9
7	Leisi	Riivo Humal	00:35,6	10
2	Kesklinna	Roman Krentsel	00:36,3	11
2	Kesklinna	Andrei Zapalov	00:36,4	12
10	Rakvere 1	Aivar Lepp	00:36,4	12
9	Põltsamaa	Andrus Kohv	00:36,9	14
7	Leisi	Reinar Ivanov	00:37,2	15
8	Nõmme	Johannes Ehala	00:37,9	16
5	Rakvere 2	Margus Jahi	00:38,0	17
1	Kohila	Ergo Meriküll	00:39,3	18
5	Rakvere 2	Ervo Järv	00:39,7	19
10	Rakvere 1	Argo Pällo	00:39,8	20
7	Leisi	Argo Labo	00:40,3	21
2	Kesklinna	Roman Razumovski	00:40,5	22
6	Otepää	Meelis Liiv	00:41,6	23
2	Kesklinna	Kaido Klemmer	00:41,9	24
3	Põlva	Kaupo Kalder	00:42,3	25
2	Kesklinna	Jevgeni Logvinenko	00:44,8	26
4	Kilingi-Nõmme	Roman Elblaus	00:45,7	27
11	Paide	Kristo Kiik	00:46,1	28
1	Kohila	Leho Kaljuvee	00:46,1	29
9	Põltsamaa	Tarmo Romm	00:46,6	30
9	Põltsamaa	Jannar Ulp	00:46,8	31
11	Paide	Risto Hein	00:47,3	32
11	Paide	Tanel Vaher	00:48,8	33
7	Leisi	Kristjan Humal	00:49,3	34
4	Kilingi-Nõmme	Sven Koovit	00:49,5	35
11	Paide	Meelis Hints	00:49,7	36
9	Põltsamaa	Markel Priilinn	00:50,2	37
11	Paide	Margus Jaasna	00:50,5	38
10	Rakvere 1	Andrus Kriis	00:51,3	39
10	Rakvere 1	Tiit Sakkos	00:51,4	40
5	Rakvere 2	Reijo Järv	00:52,0	41
6	Otepää	Enno Kurvits	00:52,3	42
5	Rakvere 2	Taavi Aruvainu	00:52,7	43
4	Kilingi-Nõmme	Arvo Kask	00:53,0	44
9	Põltsamaa	Tanel Veinglas	00:56,6	45
1	Kohila	Siim Regat	00:56,7	46
4	Kilingi-Nõmme	Kert Jehvimov	00:58,8	47
6	Otepää	Kaido Truupõld	01:04,6	48
3	Põlva	Aigar Mattus	01:05,4	49
5	Rakvere 2	Arlis Pipenberg	01:07,9	50
10	Rakvere 1	Ahto Järv	01:13,6	51
1	Kohila	Piret Sarapuu	01:19,1	52
6	Otepää	Ivar Lupp	01:23,0	53
6	Otepää	Ralf Pabbo	01:30,2	54
1	Kohila	Raido Haas	01:38,5	55

HARGNEMINE HÜDRAULILISTE VAHENDITEGA

Võistkond	Tulemus	Koht
Nõmme	03:25,9	I
Paide	04:16,2	II
Rakvere 2	04:50,6	III
Kilingi-Nõmme	05:11,6	4
Otepää	05:50,5	5
Rakvere 1	06:07,1	6
Kesklinna	07:02,9	7
Leisi	07:25,1	8
Põltsamaa	07:44,1	9
Kohila	30:00,0	10
Põlva	30:00,0	10

TEADMISTE TEST

Võistkond	Tulemus	Koht
Kesklinna	04:45,2	I
Nõmme	05:53,6	II
Rakvere 1	06:20,1	III
Põltsamaa	06:39,5	4
Rakvere 2	06:43,4	5
Kilingi-Nõmme	06:46,7	6
Otepää	07:23,3	7
Leisi	07:25,7	8
Kohila	07:28,0	9
Paide	08:12,1	10
Põlva	08:28,5	11

HARGNEMINE PÕHIAUTOGA

Võistkond	Tulemus	Koht
Nõmme	07:20,8	I
Põlva	07:55,0	II
Rakvere 1	07:57,2	III
Kesklinna	08:51,2	4
Leisi	09:28,1	5
Rakvere 2	10:15,6	6
Kilingi-Nõmme	10:39,4	7
Paide	13:16,1	8
Otepää	13:41,0	9
Põltsamaa	14:07,1	10
Kohila	30:00,0	11

Eesti tuletõrjespordi meistrid on Ida-Eesti Päästekeskuses

Juulis Rakveres toimunud Eesti meistrivõistlustel tuletõrjespordis oli parim Ida-Eesti Päästekeskuse võistkond, teiseks tuli Pärnumaa ja kolmandaks Jõgevamaa võistkond.

Reimo Raja

Peatoimetaja

Lisaks kutselistele päästjatele osalesid tuletõrjespordi meistrivõistlustel ka lapsed ja noored. Võistlusalad olid konkredeliga ronimine õppetorni, 100 meetri takistusriba läbimine, 4 x 100 meetri tuletõrjeteatejooks ja võistlus-hargnemine mootorpumbaga.

Eesti tuletõrjesport tähistas sel aastal 80. aastapäeva. Sel puhul andis Eesti Tuletõrjespordi Liidu president Mati Raidma üle Eesti Tuletõrjespordi Liidu teenetemärgid. Selline teenetemärk antakse tuletõrjespordi arendamise, propageerimise ja toetamise, välja-paistva kohtuniku- või treeneritöö ning suurepärase sportlike tulemuste eest. Teenetemärgi saajate nimekirja leiab suvel ilmunud ajakirja Häire 112 tuletõrjespordi erinumbrist.

Hargnemine mootorpumbaga.

Mati Raidma (paremal) annab Peeter Eylandtile üle tuletõrjespordi teenetemärgi.

Fotod: Reimo Raja

Individaualalad. MEHED

KOHT	VÕISTLUSALAD					
	100 m			Konks		
	NIMI	Võistkond	AEG	NIMI	Võistkond	AEG
I	Andro Oviir	Järvamaa	16,21	Andro Oviir	Pärnumaa	14,84
II	Ilmar Koppel	Pärnumaa	16,84	V. Nurgamaa	IEPK	15,38
III	L. Nurgamaa	IEPK	17,48	Ilmar Koppel	Järvamaa	15,69
4	M. Tammepöld	Järvamaa	17,56	M. Pajustik	Võrumaa	15,72
5	A. Vainjärv	IEPK	17,58	M. Tammepöld	Järvamaa	16,02
6	Sirgo Voore	IEPK	17,60	L. Nurgamaa	IEPK	16,04

Individaualalad. NAISED

KOHT	VÕISTLUSALAD					
	100 m			KONKS		
	NIMI	Võistkond	AEG	NIMI	Võistkond	AEG
I	J. Komissarova	IEPK	22,63	K. Kann	Valgamaa	10,04
II	K. Kann	Valgamaa	22,93	L. Tiit	Valgamaa	10,91
III	L. Tiit	Valgamaa	25,76	P. Tiit	Valgamaa	11,26
4	L. Karkus	Valgamaa	30,19	J. Komissarova	IEPK	12,06
5				L. Karkus	Valgamaa	12,25
6				M. Kahr	Valgamaa	12,83

Saja meetri takistusriba läbimine.

Võistkondlikud alad. 4 x 100m

MEESTELE				NOORTELE		
	NIMI	Võistkond	aeg	NIMI	Võistkond	aeg
I	Ando Vainjärv	IEPK	61,93	O. Nõmm	Jõgevamaa	67,25
I	Virgo Nurgamaa			S. Kaaver		
I	Lauri Nurgamaa			R. Nõmm		
I	Livar Liblik			M. Kohv		
II	Andro Oviir	Pärnumaa	63,27	K. Nurgamaa	IEPK	67,59
II	Vallo Kappak			K. Uulits		
II	M. Kaldmäe			S. Nurgamaa		
II	J. Jürissaar			A. Kukk		
III	M. Tammepõld	Järvamaa	63,77	T. Laks	Pärnumaa	70,30
III	M. Tamlak			T. Koit		
III	Mattis Torn			Margus. Kaldmäe		
III	P. Simson			S. Lang		

4 x 100 m teatejooksus naistele võistlesid esmakordselt Valgamaa neid anende tulemus 83,53 sek.

HARGNEMINE MOOTORPUMBAGA

MEESTELE				NOORTELE		
	NIMI	VÕISTKOND	AEG	NIMI	VÕISTKOND	AEG
I	M. Tammepõld	Järvamaa	46,90	Margus. Kaldmäe	Pärnumaa	35,05
I	I. Koppel			M. Koit		
I	M. Torn			T. Koit		
I	P. Simson			S. Lang		
I	M. Tamlak			T. Laks		
I	A. Luuk			K. Salumaa		
I	T. Saar					
II	An. Oviir	Pärnumaa	49,76	J. Kommer	Võrumaa	37,20
II	P. Koit			R. Juur		
II	O. Sapkin			H. Kölli		
II	V. Kappak			I. Lehes		
II	M. Kaldmäe			F. Maripuu		
II	J. Jürissaar			M. Lennuk		
II	T. Laks					
III	L. Nurgamaa	IEPK	50,00	Kristjan Nurgamaa	IEPK	39,36
III	V. Nurgamaa			Sander Nurgamaa		
III	A. Vainjärv			E. Mäekivi		
III	S. Voore			K. Uulits		
III	L. Liblik			S. Kask		
III	T. Stroo			A. Kukk		
III	M. Suursu					

Hargnemisel mootorpumbaga naistele võistlesid ainult Valgamaa neid ja nende tagajärg 54,20 sek

MEESTE VÕISTKONDLIK TABEL

	VÕISTKOND	KP	KONKSREDEL			100m			4 x 100m		MP	
			AEG	K	KP	AEG	K	KP	K	KP	K	KP
I	IEPK	9	67,96	I	1	70,40	I	1	I	1	III	6
II	Järvamaa	17	74,52	III	6	70,86	II	4	III	6	I	1
III	Pärnumaa	18	71,00	II	4	73,82	III	6	II	4	II	4
4	Võrumaa	28	80,54	4	7	75,17	4	7	4	7	4	7
5	Jõgevamaa	34	95,69	5	8	86,16	5	8	5	8	7	10
6	Valgamaa	32	137,78	6	9	90,9	6	9	6	9	5	8
7	Saaremaa	99	x	x	30	x	x	30	x	30	6	9

ÜLDARVESTUS

	Võistkond	KP
I	IEPK	21
II	Pärnumaa	35
III	Jõgevamaa	52
4	Võrumaa	66
5	Järvamaa	137
6	Valgamaa	155
7	Saaremaa	219

Eesti pritsumehed säilitasid eelmise aasta MMil saavutatud viienda koha.

Viendad maailmameistrivõistlused tuletõrjespordis toimusid 10.–15. septembrini Venemaal Ufaas, kus konksredeliga ronimises püstitati uus maailmarekord.

Leonid Fjodorov

Eesti võistkonna esindaja

Eesti koondvõistkonda kuulusid Andro Oviir, Mario Pajustik, Ilmar Koppel, Margo Tammepõld, Ando Vainjärv, Virgo Nurgamaa, Lauri Nurgamaa, Ragnar Lai ja Sirgo Voore. Treener oli Ülo Laks.

Esimesel päeval võisteldi konksredeliga ronimises õppetorni neljandale korrusele. Õhtul toimus staadionil ka võistluste pidulik avamine ja peeti konksredeliga harjutuse poolfinaalid ja finaali. Finaali pääsesid kaks Venemaa ja kaks Valgevene sportlast. Medali saamiseks tuli alistada seni ületamatu 13 sekundi piir. Uue maailmarekordiga – 12,95 sekundit – võitis A. Tšiškovski Valgevenest, teiseks tuli S. Gurtšenkov Venemaalt ajaga 12,96 ja kolmandaks samuti Valgevene sportlane S. Sudakov ajaga 13,00.

Parim Eesti võistleja Andro Oviir (aeg 14,34 sekundit) saavutas 25. koha. Virgo Nurgamaa [15,00] sai 39. koha, Ilmar Koppel [15,40] 44. koha, Mario Pajustik [15,51] 45. koha, Margo Tammepõld [15,91] 52. koha,

Eesti võistkond hargnemises mootorpumbaga.

Foto: Venemaa tuletõrjespordi föderatsioon

Lauri Nurgamaa [16,26] 57. koha, Ando Vainjärv [16,26] 62. koha, Ragnar Lai [17,97] 78. koha.

Teisel võistluspäeval oli kavas 100 meetri takistusriba läbimine ning 4 x 100 meetri teatejooks. 100 m takistusribal jõudsid finaali kolm Valgevene sportlast ja üks Venemaa esindaja. Tulemusega 15,5 sekundit võitis M. Šaporev, teiseks tuli V. Sidorenko, mõlemad Valgevenest, ja kolmandaks S. Akšentsev Venemaalt.

Eesti parim Andro Oviir oli ajaga 16,39 sekundit kahekümnnes. Teiste

Eesti sportlaste tulemused ja kohad: Ilmar Koppel [16,78] 28. koht, Ando Vainjärv [17,47] 36. koht, Virgo Nurgamaa [17,69] 39. koht, Sirgo Voore [17,91] 43. koht, Margo Tammepõld [17,97] 44. koht ning Mario Pajustik [20,19] 72. koht. Lauri Nurgamaa ja Ragnar Lai katkestasid.

4 x 100 meetri teatejooksus tulid maailmameistriks Venemaa sportlased ajaga 56,10 sekundit, teiseks jäi Ukraina [56,93] ja kolmandaks Tšehhimaa [57,09]. Eesti koondis (A. Oviir, S. Voore, I. Koppel ja M. Tammepõld) saavutas ajaga 59,72 sekundit tubli

neljanda koha. Eelmise aasta maailmameistritel Valgevene koondistlastel ebaõnnestus neljandal etapil kavas kustutamine ja nad jäid lõpu-protokollis ajaga 62,17 seitsmendale kohale.

Kolmandal võistluspäeval oli kavas hargnemine mootorpumbaga. Kulmedalile tulid Venemaa sportlased ajaga 28,91 sekundit, hõbemedalid võitsid tšehhid [29,37] ja pronksi ukrainlased [29,91].

Eesti võistkond (A. Vainjärv, I. Koppel, A. Oviir, M. Tammepõld, S. Voore, V. Nurgamaa ja L. Nurgamaa) oli ajaga 30,81 sekundit neljas.

Nagu tulemustest näha, jagus medaleid ainult nelja riigi sportlastele. Eesti koondise kaks neljandat kohta on igati tunnustustvääriv saavutus. Loodame juba järgmiselt maailmameistrivõistlusel medaleid.

Osalejaid oli võistlustel 11 riigist – peale Eesti olid kohal veel Venemaa, Ukraina, Valgevene, Kasahstan, Läti, Tšehhimaa, Slovakkia, Saksamaa, Ungari ja Aserbaidžaan. Esindatud olid ka sellised riigid nagu Türgi, Lõuna-Korea ja Bulgaaria, tõsi, üksnes vaatlejatena.

Kuuendad maailmameistrivõistlused toimuvad Ukrainas.

Koht	Riik	100 m		Konksredel		4 x 100 m		MP		Punkte
		Aeg	Koht	Aeg	Koht	Aeg	Koht	Aeg	Koht	
1	Venemaa	95,40	2.	80,04	1.	56,1	1.	28,91	1.	5
2	Tšehhimaa	98,73	3.	86,86	4.	57,09	3.	29,37	2.	12
3	Ukraina	101,03	4.	82,68	3.	56,93	2.	29,91	3.	12
4	Valgevene	94,91	1.	81,09	2.	62,17	7.	34,17	7	17
5	Eesti	104,21	5.	92,42	7.	59,72	4.	30,81	4.	20
6	Slovakkia	107,75	7.	92,10	6.	60,74	6	31,33	5.	24
7	Kasahstan	104,25	6.	90,90	5.	60,3	5.	40,62	11.	27
8	Läti	107,83	8.	95,96	8.	62,40	8.	35,87	8.	32
9	Saksamaa	110,12	9.	103,14	10.	65,42	10.	36,24	9.	38
10	Aserbaidžaan	111,74	10.	99,92	9.	63,71	9.	36,36	10.	38
11	Ungari	135,37	11.	116,88	11.	71,81	11.	33,86	6.	39

* Aeg 100 meetri takistusriba läbimises ja konksredeliga ronimises tähendab sportlaste kuue parima tulemuse summeerimist.

* Võrdsete punktide korral on otsustavaks parim tulemus hargnemises mootorpumbaga.

Kuidas suitsuandur Narvas üleöö tuntuks sai

Tuhat tasuta suitsuandurit Narva eakatele muutsid sajakroonise ohutusseadme Ida-Virumaal hetkega ülipopulaarseks.

Liina Järvi

Ida-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja

Möödunud aastast Emori uuringu selgus, et vaid 16% Ida-Virumaa elanikest on oma koju suitsuanduri muretsenud. Probleem on just info levikuga venekeelse elanikkonna seas. Idee paigaldada üle 65aastaste narvalaste kodudesse suitsuandurid sündis meie soovist kasvatada piirlinna elanikkonna teadlikkust anduri vajalikkusest ning Narva linnavalitsuse eesmärgist suurendada oma elanike turvalisust.

Märtsikuu teisel päeval teatasime, et projekti "Kodu tuleohutuks" raames paigaldavad päästkeskuse spetsialistid koostöös Narva linnavalitsusega üle 65aastaste narvalaste kodudesse tuhat suitsuandurit. Huvi projekti vastu oli üle ootuste

suur. Juba kolm päeva hiljem tuli saata uus teade, et päästeala infotelefon on seoses lubatud kodukülastuste arvu täitumisega registreerimise lõpetanud. Projektis osales ligi 30 päästkeskuse inimest. Oma panuse andsid Kohtla-Järvel ja Narvas tegutsevad ametnikud, tuleohutusalast nõu andsid ning suitsuandureid paigaldasid päästjad Narva ja Kreenholmi komandodest.

Projektijuhi ja ennetustöö büroo peaspetsialisti Karmo Lillemetsa arvates oli idee väga hea. Sõnum suitsuanduri vajalikkusest jõudis tänu tasuta jagatud anduritele inimesteni ning päästeala infotelefoni 1524 teatakse Narvas nüüd isegi rohkem kui hädaabinumbrit 112.

Maikuu viimaseks päevaks oli külastatud 1008 kodu, mille käigus paigaldati 942 suitsuandurit. Ülejäänud registreeritud kodudesse olid anduri paigaldanud korteriomanihid ise või teenusepakkujad.

Idee paigaldada eakatele narvalastele tuhat tasuta suitsuandurit tegi Ida-Virumaal tuntuks ka päästeala infotelefoni 1524.

Pildil vasakult: Marika Uussalu, Maido Nõlvak ja Ailar Holzmann Ida-Eesti Päästkeskusest ning Narva linnapea Tarmo Tammiste.

Foto: Eve Ojala-Bakradze

Lugusid Narva eakate kodusid külastanud inimeste töömait

TELEFON VÕI SUITSUANDUR?

Ühel heal päeval Narvast välja sõites avastas Urmas, et ta on oma telefoni kuhugi maha unustanud. Loomulikult helistati autost kohe tema telefoninumbriks, kuid keegi ei vastanud. Seejärel võeti ühendust memmekesega, kelle juures viimati käidi. Memme vastas: "Telefoni ma siin küll kusagil ei näe, aga see asjandus, mille te mulle ennist lakke paigaldasite, häälitseb kogu aeg."

Sõideti tagasi ning saadi kinnitus esialgsele oletusele, et memme on telefoni ja suitsuanduri signaali segamini ajanud. Ja muidugi leiti ka telefon kapi otsast üles, kuhu see suitsuandurit lakke keerates koge-mata jäetud oli.

SUITSUANDURILE OMA MAJAKE

Kõige vanem inimene, kelle koju suitsuandur paigaldati, oli 102aastane memm. Prouaga koos elav poeg oli valmistanud papist kolmnurkse linnusöögimaja kujulise majakese. Niipea kui Ivo ja Karmo olid sisse astunud, osutas krapsakas vanahärra riidekapi otsas seisvale leiutisele: "Vot siia paigaldage see suitsuandur – lihtsam kontrollida ega riku lage!" Suitsuandur paigaldati siiski lakke, selgitades leiutajale anduri tõhusust just laes.

ANDUR TÕESTAS KOHE VAJALIKKUST

Narvalased, kelle kodudes käisime, olid väga sõbralikud ja heatahtlikud. Küll pakuti teed, küll kommi, ühel korral ka praekala. Natalja ja Karmo sat-sid kord suitsuandurit paigaldama

just siis, kui perenaine praadis kala. Kauaoodatud külalistega vesteldes ununes proual toiduvalmistamine sootuks ning roog läks kõrbema. Sellest andis märku mõni minut varem lakke kinnitatud andur – nii saigi suitsuanduri vajalikkus kohe tõestatud.

NAABRID JA KÕRBENUD TOIT

Viiekordse korterelamu viimasel korrusel elav kaheksakümne dates eluaastates proua rääkis meile, et kõige rohkem muretses ta kolmandal korrusel elava vanapaari pärast, kelle tihtilugu pliidile unustatud toit kärssab. Kuid põlema läinud söögiga seoses jutustas ta ka järgmise loo. Ühel heal päeval, tundes kõrbemaläinud toidu lõhna, käis proua kõikides korterites küsimas, ega neil midagi pliidile unu-

nenud ei ole. Saanud eitava vastuse ja veidi ka lobisenud, naasis naine koju – ja mida ta avastas? Põlema olid läinud tema enda keedukartulid!

VARASEMAID KOOSTÖÖPROJEKTE NARVAS

* Möödunud aasta lõpus nägi päästkeskuse ja linnavalitsuse koostöös trükivalgust kakskeelne kodu tuleohutust käsitlev brošüür, mis saadeti Narva linna elanikele otsepostituse teel.

* Detsembris korraldasid päästkeskuse spetsialistid tuleohutusosalase koolituse Narva linna haridusasutuste töötajatele.

Linnapea Tarmo Tammiste kinnitusele planeeritakse kindlasti ka edaspidi koostöös päästkeskusega linna elanike turvalisust suurendavaid ettevõtmisi.

Ohtlike ainete ja keemiaõnnetuste alane koolitus operatiivkorrapidajatele

Sisekaitseakadeemias korraldatava täiendusõppe eesmärk on suurendada operatiivkorrapidajate valmisolekut ja pädevust tegutsemiseks keemiaõnnetustel.

Rain Pors

Päästeameti pressiesindaja

Tegemist on päästetööde juhtimise teisele tasandile suunatud keemiaalase täienduskoolitusega, mille peavad tänava läbima kõik päästeteenistuste vanem- ja operatiivkorrapidajad (kokku 78 inimest). Kuni selle aasta lõpuni viiakse Sisekaitseakadeemias läbi seitse kursust. Esimesed koolitused on juba tehtud ning korraldajatel on piisavalt põhjust nendega rahule jääda.

Jagamaks Päästeameti vaateid ja põhimõtteid koostööpartnerite ja seotud valdkondade esindajatega, kutsuti kuulajatena koolitusele Väike-Maarja päästekooli kutseõpetaja, demineerimiskeskuse erikeemiatalituse ja häirekeskuse teenistujad, päästeteenistuste korraldamis- ja koolitusbüroode juhatajad ning keemia töörühma liikmed.

Ohtlike ainete ja keemiaõnnetuste alane koolitus kestab kolm päeva ning hõlmab nii teoreetilist kui ka praktilist õpet. Mitmesugused loengud ja harjutused kinnistavad suurõnnetuse likvideerimise meetodika põhimõtteid, keskendudes keemiaõnnetustele ja arendades päästetööde juhtide oskusi.

SÜNDMUSTE LAHENDAMINE VIRTUAALMAAILMAS

Täienduskoolituse praktilised harjutused on korraldatud selliselt, et pool rühmast lahendab harjutusi vanal heal maketil, mida toetatakse simulatsiooniprogrammiga Firestudio, ning teine pool rühmast harjutab instruktorete juhendamisel hädaolukorras tegutsemist virtuaalses simulatsioonikeskkonnas XVR.

Mitmesuguste vahendite abil (virtuaalmaailmas loodud sündmus, joystick, smartboard, raadioside) võimaldab XVR-keskkond imiteerida sündmusi, nagu liiklusavariid, hädaolukorrad hoonetes, raudteeõnnetus jm, mis on suunatud kas operatiivkor-

Sündmuse lahendamine virtuaalsimulatsioonikeskkonnas XVR.

Fotod: Rain Pors

rapidajatele või tööloigu juhtidele, et harjutada ja kinnistada juhtimist ja koostööd, sh teiste ametkondadega, eri liiki päästetöödel.

Säärane koolitus on kahtlemata vajalik ning lisab julgust ja osavust toime tulla keemiaõnnetustega. Ees- tist on kuus keemia-päästekomandot, kuid korraldamisgrupe on kokku 16 (sh Hiiu maal). Keemiaõnnetusi võib aga juhtida kus iganes ja ühtede esimestena jõuavad sündmuskohale operatiivkorrapidajad. Just nemad peavad olema pädevad ja suutma korraldada inimeste päästmist, tagades samas päästjate turvalisuse. Operatiivkorrapidajad peavad samuti organiseerima ja korraldama sündmuse lahendamise ning tegema koostööd eri ametkondadega.

Tegemist on esimese päästetöölase täienduskoolitusega, kus kasutatakse Euroopa Liidu projekti "Safe and Secure – Innovation in Law Enforcement Education" raames rahastatavat virtuaalõppe keskkonda.

KAKS VIRTUAALÕPPE KESKKONDA

Tegelikult on virtuaalõppe keskkonda kaks – peale XVR-keskkonna ka ISEE, mida pole aga veel kasutusse

võetud. Viimane võimaldab umbes 12 õpilasel lahendada kriisilukordi ja suurõnnetusi. Sealse keskkonna põhivõtmeteks on sündmuse juhtimine, sündmuskoha planeerimine, vahendite logistiline liikumine ning infovahetus eri tasandite ja teenistuste lõikes.

Kindlasti tõstab ja ühtlustab korraldatav koolitus operatiivkorrapidajate taset, mida edaspidi hoitakse uute harjutuste ja õppustega. Loomulikult peavad teenistujad ka ise panustama oma taseme hoidmisse.

Tegemist on esimese päästetöölase täienduskoolitusega, kus kasutatakse Euroopa Liidu projekti "Safe and Secure – Innovation in Law Enforcement Education" raames rahastatavat virtuaalõppe keskkonda.

Tegemist pole mitte mängutoaga, vaid õppeklassiga, kus kriisilukorda lahendatakse maketil.

Õnnitlused

Päästeamet

70

Mati Mullas

Häirekeskus

70

Maie Palu

65

Ingrid Lage

60

*Tatjana Žuravljova
Raili Mjaksšinova*

55

*Edda Sander
Eha Johanson
Marina Öunapuu*

50

*Tiina Liiwak
Ene Uudam*

Põhja-Eesti Päästeteenus

65

*Feliks Leet
Ruth Palm
Arvo Sirel
Anne-Ly Nilisk
Ulvi Valdja*

60

*Anne Laul
Aleksander Sepp
Ahti Tall*

55

*Ahto Temper
Mihhail Kozõrev
Liia Toruvere
Urmas Kiitt
Ljubov-Skorodumaja
Igor Furažov
Oilme Kapp
Ene Lehtsaar
Lumme Laas*

50

*Valeri Jagupov
Anne Kalda
Jüri Rohkla
Pjotr Looov
Vadim Sampetov
Vladimir Vasjura
Sergei Menkov*

Ida-Eesti Päästeteenus

55

*Natalja Šustova
Raissa Makarova*

50

*Viktor Baloban
Avo Ferner*

Lääne-Eesti Päästeteenus

65

Avo Mikkus

60

*Vello Sing
Edgar Siiner*

55

Ülo Grundsten

50

*Kaiwar Kielas
Vahur Jerve
Ivan Ivanov*

Lõuna-Eesti Päästeteenus

65

*Madis Teorein
Pelageja Dudkina*

60

*Antonina Dudkina
Lembit Abel
Leo Korotkov*

55

*Aarne Kangur
Gennadi Leppik
Aksel Kurg*

50

*Marnet Mängli
Arno Raja
Kalev Mäekalle
Mati Umbleja
Leo Uibo
Tarmo Ojaperv
Karl Kellamäe
Jüri Raudmets*

**TULEGA
EI
TOHI
MÄNGIDA!**

Tuletõrjeplakat 1960. aastatest.